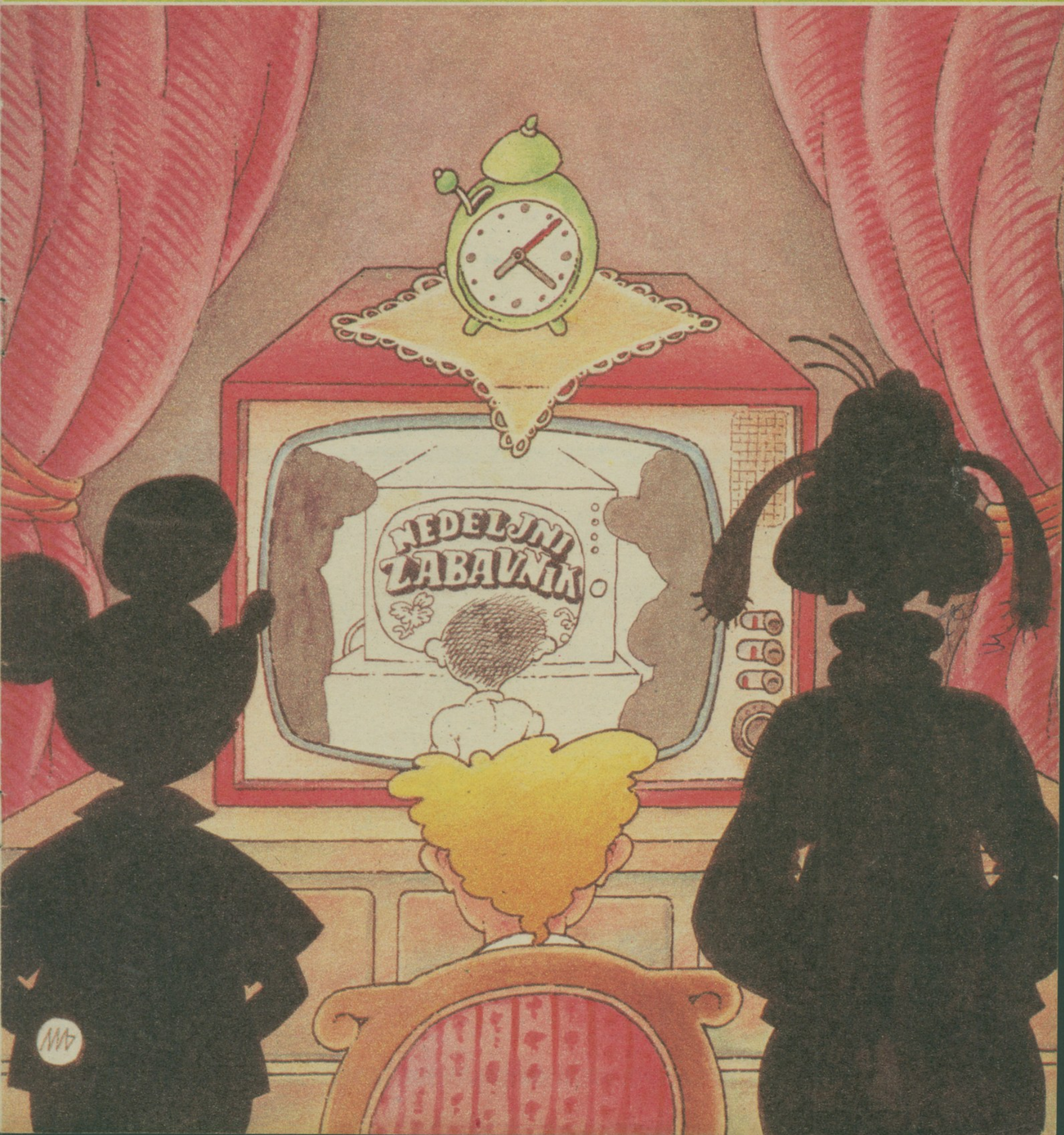


ПОЛИТИКИ

2. 11. 1984 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН

БРОЈ
1714

ЗАБАВНИК



ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!



ГРАД ПОДИГНУТ У АМФИТЕАТРУ

ФРАНЦУСКИ ГРАД АРЛ ТОКОМ ЧИТАВОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА ЗАУЗИМАО ЈЕ ПРОСТОР УНУТАР ЗИДОВА ЈЕДНОГ СТАРОГ РИМСКОГ АМФИТЕАТРА.



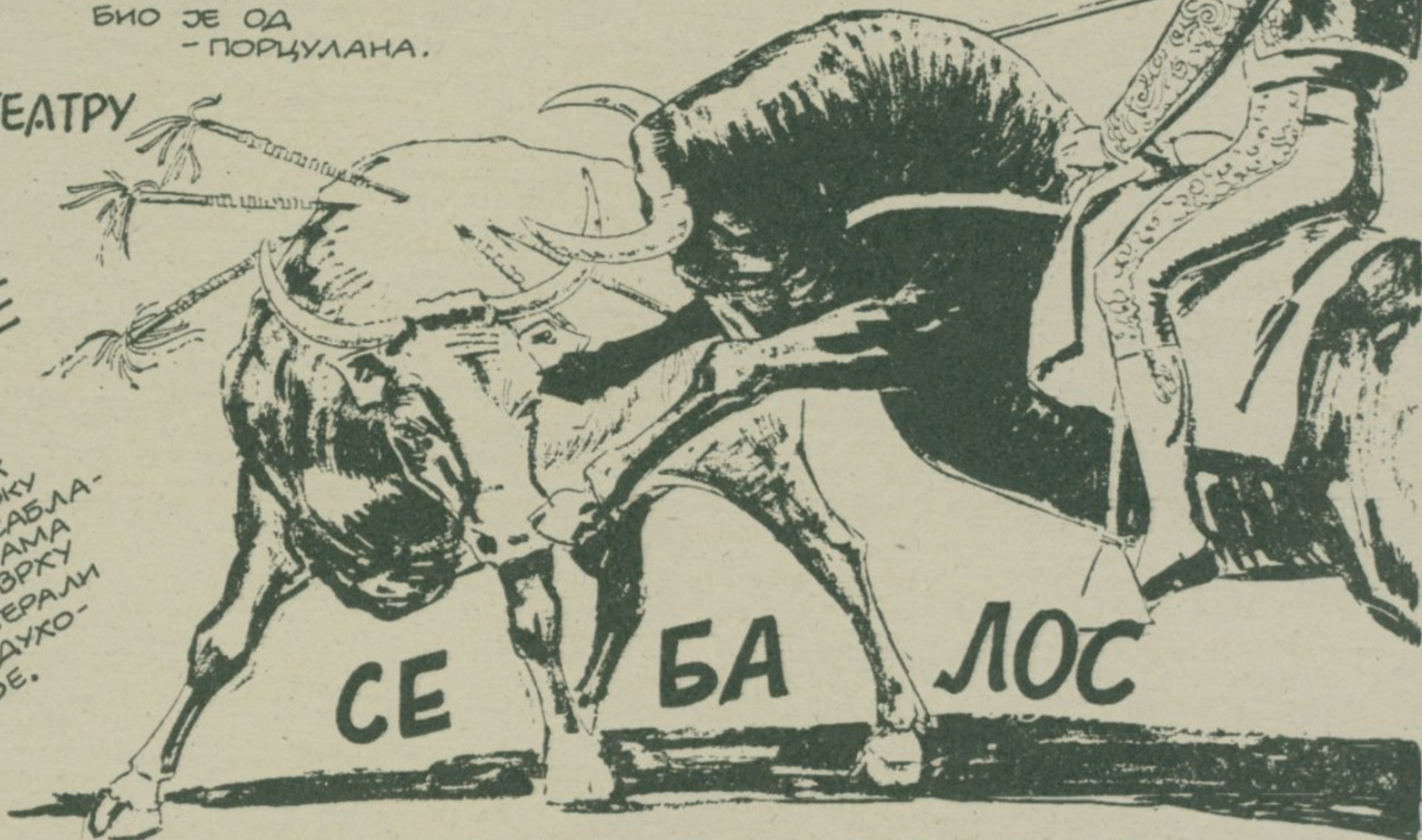
ЈАСТУК

НА КОМЕ СУ СПАВАЛИ СТАРИ КИНЕСКИ ЦАРЕВИ БИО ЈЕ ОД ПОРЦУЛАНА.



ГРУМЕН СРЕБРА

НАЂЕН 1891. ГОДИНЕ У МОЛИ ГИБСОНУ, РУДНИКУ У КОЛОРАДУ, ИМАО ЈЕ 830 КИЛОГРАМА.



ЧУВЕНИ МАДРИДСКИ ТОРЕАДОР, БОРИО СЕ С БИКОВИМА ЈАШУЌИ ДИВЉЕГ БИКА.



САБЛАСНЕ МАСКЕ

У КОРЕЈИ ДУЖ ПУТЕВА ПОДИЖУ СТУБОВЕ СА САБЛАСНИМ МАСКАМА НА ВРХУ ДА БИ ОТЕРАЛИ ЗЛЕ ДУХОВЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА



● ● ● слушаоци Радио-Монте Карла изабрали су недавно италијанског председника Сандра Пертинија и певачицу Рафаелу Кару за најелегантније особе на свету.



● ● ● Кинези који носе презиме Занг (најчешће у овој земљи) могли би да створе читаву једну државу која би имала више од сто милиона житеља. По броју становника она би заузимала осмо место на свету.

● ● ● најмања виолина на свету дугачка је само три центиметра. Израдио ју је од јаворовог дрвета француски фотограф Жан Демери.



● ● ● домаћица Мариа Гонсалвес Мореира у Градској болници Рио де Жанеира донела је на свет здраве лепе двојке. То не би било нимало необично да срећној мами ово ни су десети близанци по реду. Прве је добила када јој је било тридесет година.



● ● ● највећа столица на свету приказана је недавно на фестивалу рекорда и необичних ствари у Нансију у Француској. Висока је дванаест метара, тешка 6554 килограма, а на њу може да се смести око сто педесет особа.

● ● ● холандска пошта најавила је својим корисницима да ће од идуће јесени моћи да шаљу звучна писма. То ће заправо бити мале магнетне траке које ће се снимати код куће и затим слати поштом.



● ● ● најбогатији пас на свету (од своје бивше власнице наследио је дванаест милиона долара) угинуо је недавно у Флориди. Сво његово богатство припало је ветеринарској школи једног америчког градића.

● ● ● срце колибрија, сићушне тропске птице има 1200 откуцаја у минути.

● ● ● израчунато је да у једној литри воде има око петнаест хиљада капи.

● ● ● градске власти Холивуда одлучиле су да на Беверли Хилсу подигну статуу Џона Вејна, најпознатијег глумца каубојских филмова. Кип ће бити израђен од бронзе и биће висок шест метара.



● ● ● група научника са Тексаског универзитета установила је да велика доза аспирина може да доведе до оштећења слуха. И истраживачи са Њујоршког универзитета бавили су се испитивањем овог лека. Њихови опити показали су да аспирин може да делује као одлично средство за смирење и успављивање.



● ● ● ричиновско уље је један од најстаријих лекова. Још 1500. године пре наше ере стари Египћани познавали су његово дејство и употребљавали га у лечењу.

ДОЖИВЕТИ СТОТУ. ЗА УНУКЕ, ДА ЧИТАЈУ СВОЈИМ БАКАМА И ДЕКАМА

ЖИВОТ ПОЧИИЊЕ СВАКОГ ЈУТРА

Кажу ми: снимаш филмове и плоче, појављујеш се на телевизији, приређујеш концерте, излазиш са лепим девојкама, пијеш мартини. Како то постижеш? Свим овим радозналцима упорно одговарам да у томе нема никакве тајне.

На пример, тај мартини. Прво узмем одговарајућу чашу, ставим две коцке леда, сипам џин и кап вермута, додам једну маслинку и мој мартини је готов. Зар то није једноставно?

Знате шта? У данашње време не треба се бринути да човек не остари. Важно је да не зарђа. Због тога ја доста вежбај и свакодневно пешачим. То је чак једноставније од припремања мартинија. Искорачим прво левом ногом, потом померим десну ногу унапред, затим поново долази лева, па десна... И, пре него што сам и помислио, ја већ ходам. За то вам чак ни маслинка није потребна! Свако јутро пређем најмање два километра. То би био један од мојих савета. Пешачити што више! То је бар бесплатно. Уз то, човек се осећа боље и здравије.

Има решења и за оне који мисле да је ходање досадно. Нека играју голф. То је прави спорт јер сте по цео дан на свежем ваздуху. Само, има ту једна невоља. Сви чланови клуба којем припадам врло мало пешаче. Све време су им кола на располагању и њима јурцају по теренима. Није зато чудно што се сви осећају јадно и изгледају, наравно, исто тако.

Ако желите да доживите стоту не можете да седите у кући и чекате да вам се то догоди. Треба устати и радити на томе. Глупо би било да човек себе заваља да се и у позним годинама исто осећа као и кад је био млад. Свакако да сте успоренији и изанђалији. Само, ја и са пуних осамдесет осам могу да урадим све што сам могао и у осамнаестој. А знате ли која је једина разлика? Када сам постао пунолетан правио сам се важан. Са двадесет пет још ми је глава била у облацима. Можда сам тек сада „прави“. Тако сам истина, говорио и пре десет, двадесет и педесет година. Сад знам да је важно живети баш у овом тренутку.

Рећи ћу још неке тајне за дуговећност.

Одлично си се држао!

Треба избегавати нервирања, свађе и, што је могуће више, клонити се брига. Знам да је то тешко (понекад чак и немогуће) али све то скраћује живот. Мој став је одувек био: уколико нешто већ не можете да контролишете, зашто се око тога секирати? А ако већ можете нешто да учините, због чега се онда нервирати?

Зато сам ја сасвим опуштен кад ми се догоди да авион почне да пропада (а ја сам у њему) или кад улети у олују. Признаћете, то није мој проблем. Пилот добија гомили новца да би авионом што боље

управљао, зато нек се он секира да ли ће се нешто догодити или не. Истина, никад се нисам возио у малом спортском авиону, али из других разлога. Ако се већ догоди да се срушим, желим да имам публику!

Кад су ми пре неколико година уградили бај-пас нисам ни трепнуо. Па то је ствар лекара. Они треба око тога да се брину. Зато сам се и зачудио кад ми је доктор, кад сам се пробудио из анестезије, рекао: „Џорџ, одлично си се држао!“ Нисам га схватио и рекао сам да се ниједног момента нисам нервирало око операције.

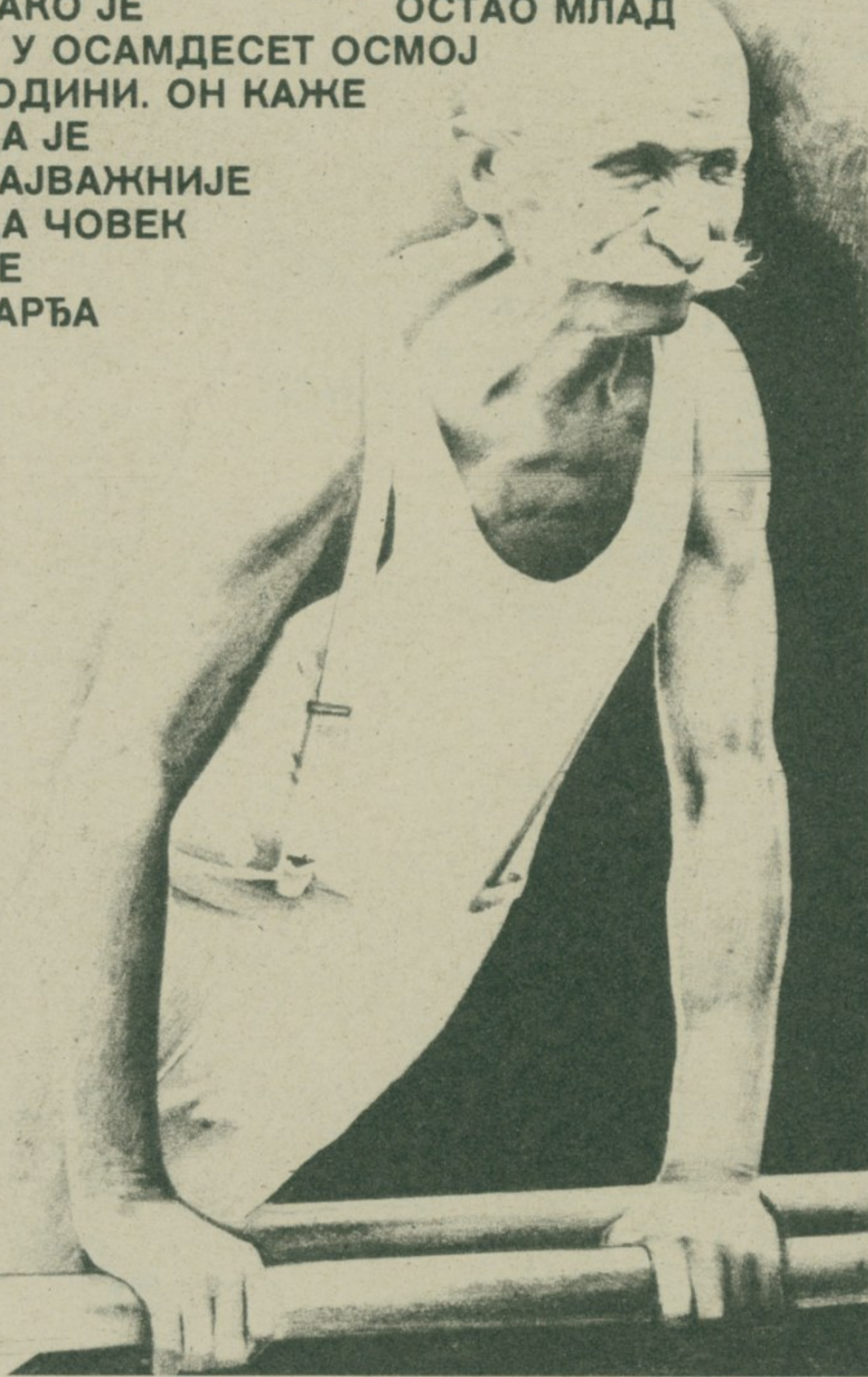
Изненадио се. Признао је да је био забринут. Знате ли кад је за мене наступио тренутак очаја. Кад су ми дали рачун. Тад умало што се нисам онесвестио.

Знам да је одлазак у пензију за многе нешто ужасно. Све што им је причињавало радост док су радили више није занимљиво кад престану са послом. Једва су чekali да тркну да одиграју партију голфа после посла. Сад, када могу по цео дан да јурцају по теренима и штапом ударају лопту, то више није као пре. Просто им се гади.

Одлучују да треба да крену на пецање. Набављају опрему и зо-

ЕНГЛЕСКОГ
ЏОРџА
ЧЕСТО
КАКО ЈЕ
И У ОСАМДЕСЕТ ОСМОЈ
ГОДИНИ. ОН КАЖЕ
ДА ЈЕ
НАЈВАЖНИЈЕ
ДА ЧОВЕК
НЕ
ЗАРЂА

КОМИЧАРА
БЕРНСА
ПИТАЈУ
ОСТАО МЛАД



ром раном крећу ка оближњој реци. Неће проћи ни две недеље, а рибе ће им се смучити. Неће више моћи ниједну да виде. Не размишљају да можда ни те рибе више њих не могу да гледају. Па, остају код куће. И то им је досадно. Стално иста лица. Враћају се пецању... и никад задовољни.

**Препливајте Ламанш,
савладајте Нијагару...**

Пензија сама по себи није заморна. Људи су ти који од тога направе проблем. Знам особе које су напуниле шездесет, отишле у пензију и схватиле да су старе. Можда се тако не осећају али сада глуме старост. Увежбавају уздисање и гунђање док седају; ако и нису погурени, почињу тако да ходају јер су видели да тако раде стари људи; тешко дишу, имају проблема са свим и свачим. За неколико година толико се уживе у улогу старца да заиста тако и почињу да изгледају. Постају стари.

Зато је страшно важно да се нађе нека активност која ће вас истерати из кревета. Ја не бих могао да идем са концерта на концерт, са једног снимања на друго. Али, ја то желим јер немам времена да остарим. Желим да радим све док мој унук не оде у пензију. Зато је мој импресарио заказао послове за мене за следећих пет година! Ја гледам у будућност јер тамо ћу провести остатак живота.

Жао ми је оних који непрекидно живе у прошлости. Знам ја да је тада било јефтиније, али није здраво гледати уназад. Од тога може да вам се укочи шија. Ја никад нисам живео у прошлости, тренутно живим на Беверли Хилсу. Ту је знатно лепше. Сваки пут се заљубљујем у оно што тренутно радим. Кад сам радио оно јуче у то сам веровао јуче али данас је данас.

Чуо сам да људи кажу: живот почиње у четрдесетој. Па то је сасвим блесаво. Живот почиње сваког јутра, кад се човек пробуди. Не седите и не јадикujte за прошлим временима. Радите нешто. Препливајте Ламанш, измислите лек за прехладу, будите први који ће прећи Нијагарине водопаде у столици за љуљање. Видите и сами, могућности су многобројне!

А ако вам баш ништа не пође за руком, опет постоји нада.

Све у свему, са мало среће лако се доживи стота. А кад већ једном то постигнете (ипак их је мало то постигло) сетите се да је веома мали број људи који умру после стоте!

В. С.

НЕДЕЉНИ ЗАБАВНИК НА ТЕЛЕВИЗИЈИ

ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ



Зијах Соколовић



Славко Штимач

Отворено писмо Славка Штимца и Зијаха Соколовића читаоцима „Политикиног забавника“

Поштовани читаоци „Политикиног забавника“,

Од четвртог новембра моћи ћете сваке недеље пре подне да гледате „Недељни забавник“, емисију Телевизије Сарајево, чији смо водитељи нас двојица. Ако нам се придружите, пливаћемо заједно кроз рубрике: Историјски знамените животиње, Велике битке, Еурека, Не брук се, Јунак вашег детињства... Показати ћемо вам многе корисне трикове и предложити вам шале практичне за свакодневну употребу. Натераћемо вас да муњнете главом и навести да експериментишете. И најдосадније ствари у „Недељном забавнику“ биће занимљиве. Сазнаћете много новог, али ћете моћи да проверите и колико тога већ знате. Трудићемо се да вам у нашој емисији буде лепо, забавно и смешно.

И још једна важна ствар: на овој страни, од данас, млади „Недељни забавник“ биће гост у старијем „Политикином забавнику“, на кога тако и гледа, као млади на старијег. За све што вам остане нејасно у „Недељном забавнику“ потражите објашњење у „Политикином забавнику“. Што се у „Недељном забавнику“ начне, то ће у „Политикином забавнику“ да се доврши! А са „Недељним...“ и „Политикиним забавником“ живот ће вам бити још забавнији!

За сада толико, ваши Славко и Зија

НЕДЕЉНИ
ЗАБАВНИК ПИТА, ПО-
ЛИТИКИН ЗАБАВ-
НИК ОДГОВАРА –
И ОБРНУТО

Тимоти Бајфорд

ЕУРЕКА!

Мисао иде из далека и одједном јасна сине тад вичемо ЕУРЕКА јер смо стигли до суштине!

Сигурно већ знате да је за сагоревање потребан кисеоник, што се лако може доказати уз помоћ

тегле и свеће. Кад упаљену свећу поклопимо теглом, видећемо да ће све-

ћа после краћег времена да се угаси, пошто је потрошила постојећи кисеоник. Али, овога пута ми вам предложимо обогаћену варијанту овог експеримента. Пре него што свећу поклопите теглом, ставите је у дубоки тањир у који сте усули воду. Сад упаљену свећу поклопите теглом и посматрајте. Ускоро, свећа ће да се угаси, што смо и очекивали, али сасвим неочекивано, у тегли ће нагло да се дигне ниво воде. Зашто? Зато што у природи није природно да постоје празни простори.

Чим је пламен сагорео кисеоник, нешто је морало да дође на његово место. У овом случају – вода. Проверите и сами. Забавно је!

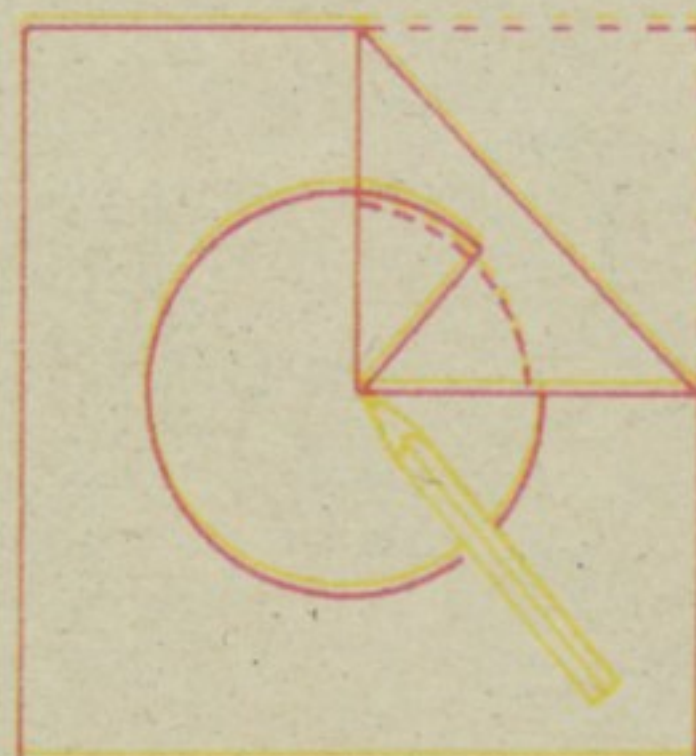
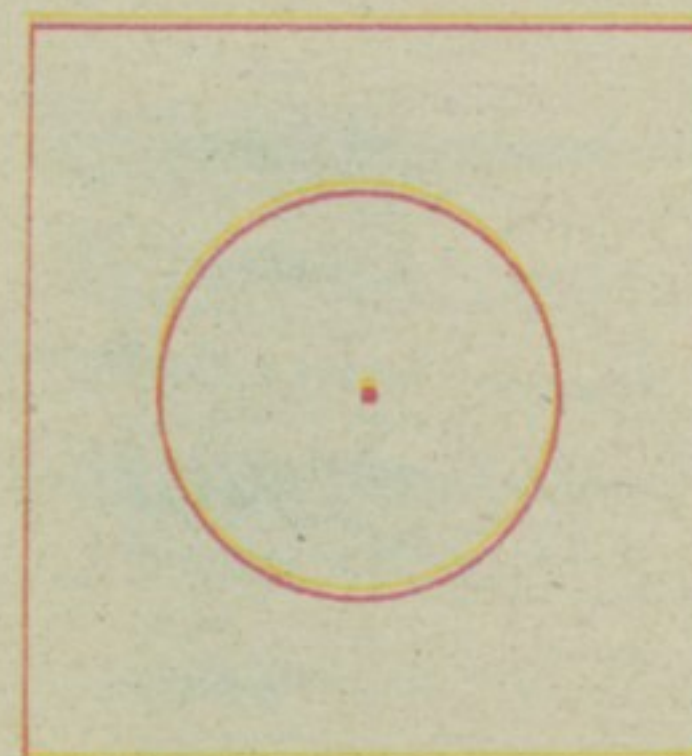


КАКО ???

Како можете да нацртате тачку а затим и круг коме ће она бити у центру, а да оловку ни једног момента не дигнете с хартије? Немогуће? Таман посла. Можете, и то лако!

Прво савијете угао хартије до центра у коме

оловком убележите тачку. Нека вам сада оловка не дође до савијеног угла, када ћете хартију исправити и довршити круг. За све ово време нисте дигли оловку с хартије а нацртали сте тачку у центру круга и круг. Значи, – успели сте!



САВЛАДАЈТЕ НОВИ ТРИК

Славни илузиониста Худини, могао је к'о од шале

да прође кроз прави правцати зид. Ви можете нешто још невероватније – да прођете кроз најобичнију дописницу. Ево како:



Аутор „Недељног забавника“ Тимоти Бајфорд вам поручује:

Пажљиво нас гледајте и читајте, па нећете пропустити да сазнате тајну – како се добија четвртасто јаје.

ОСНОВНА ПРАВИЛА КОЈИХ СЕ ТРЕБА ДРЖАТИ ПРИ ПРАВЉЕЊУ ВИЦЕВА НА ТУЂ РАЧУН

У том смислу „Недељни забавник“ вам предлаже....:

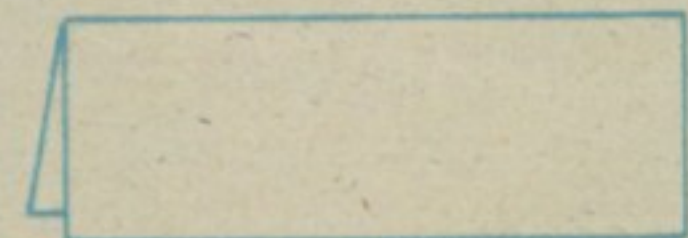
Јесте ли и ви један од оних које малтретирају честим опомињањем да треба да оперете уши? Ако је ваш одговор потврдан – ово је смишљено управо за вас!

Пре него што заспите, припремите крај свога кревета две свеже гранчице першуна.

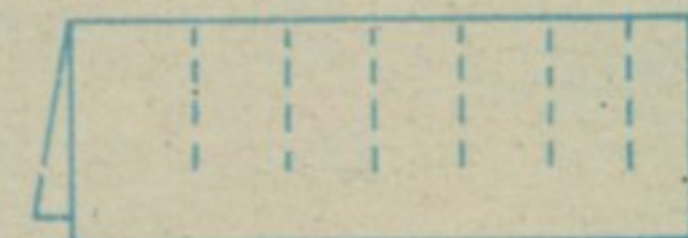
Ујутро, кад вас први пут мајка викне да устанете, ставите у свако уво по гранчицу першуна и направите се да и даље дубоко спавате. Кад мајка дође, да вас сада лично продрма, скамениће се при погледу на вас. И то је момент вашег тријумфа!

Гарантујемо, проћи ће дани, док ваше уши не буду поново поменуте!

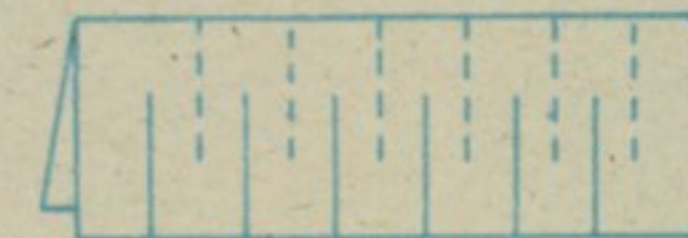
– Дописницу пресавијте по дужини... (сл. 1)



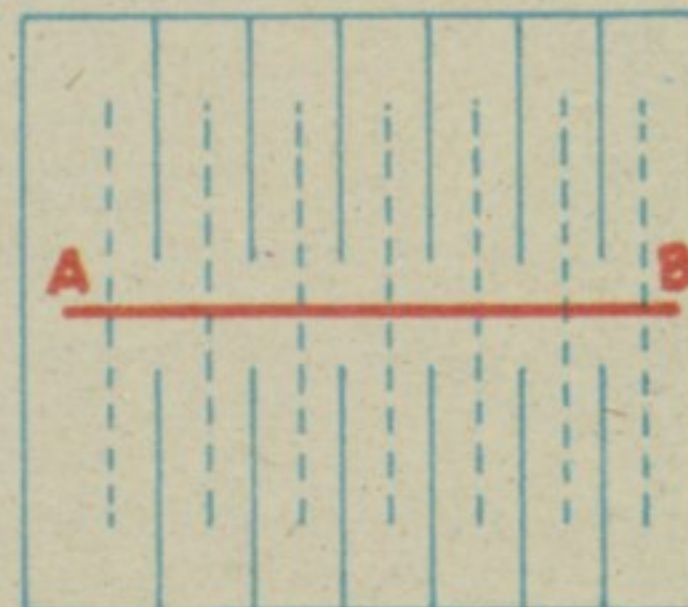
– Затим, маказама изрежите линије према слици... (сл. 2)



– Маказе употребите да бисте направили резове и са доње стране (сл. 3)

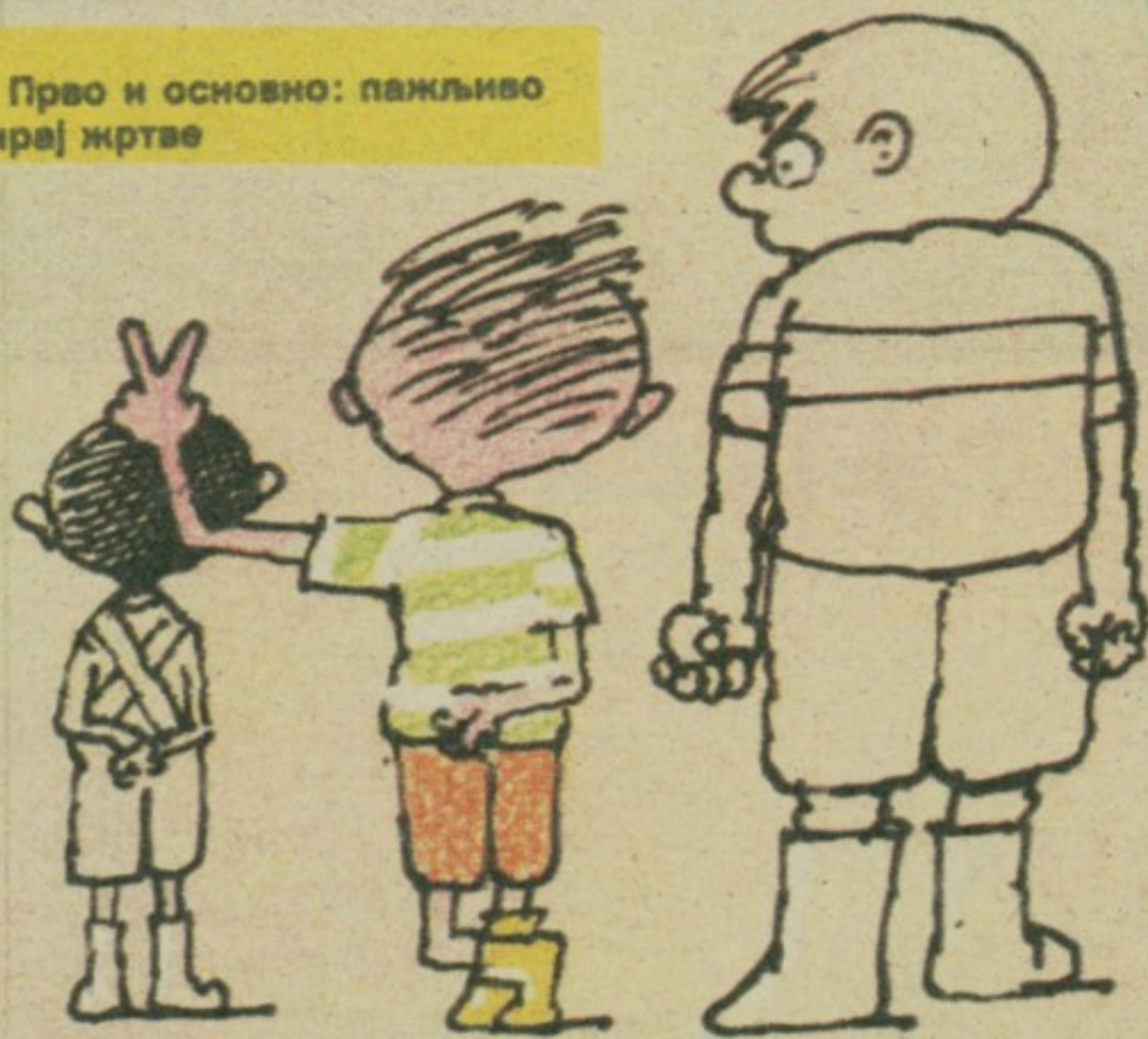


– Сада дописницу растворите и маказама спојите тачке а и б (сл. 4)



Преостаје вам још да овако изрезбарену дописницу развучете у обруч кроз који ћете се провући без по муке!

Прво и основно: пажљиво бирај жртве



Избегавај све оно чиме можеш неког да озледиш



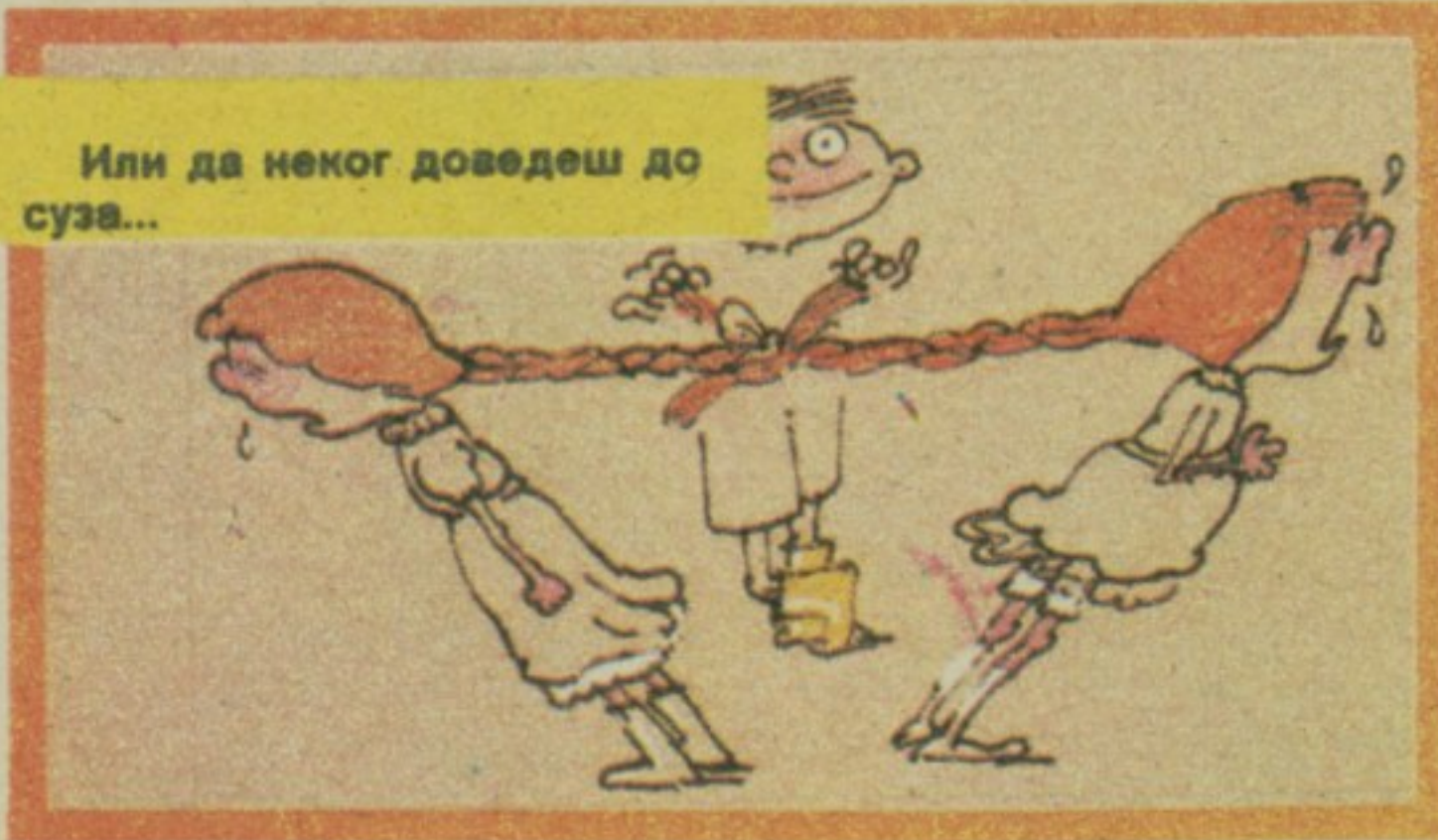
Или да уништиш тепих...



Или да поквариш нечији рођендан...



Или да неког доведеш до суза...



Или да направиш штету већу од сто милиона...



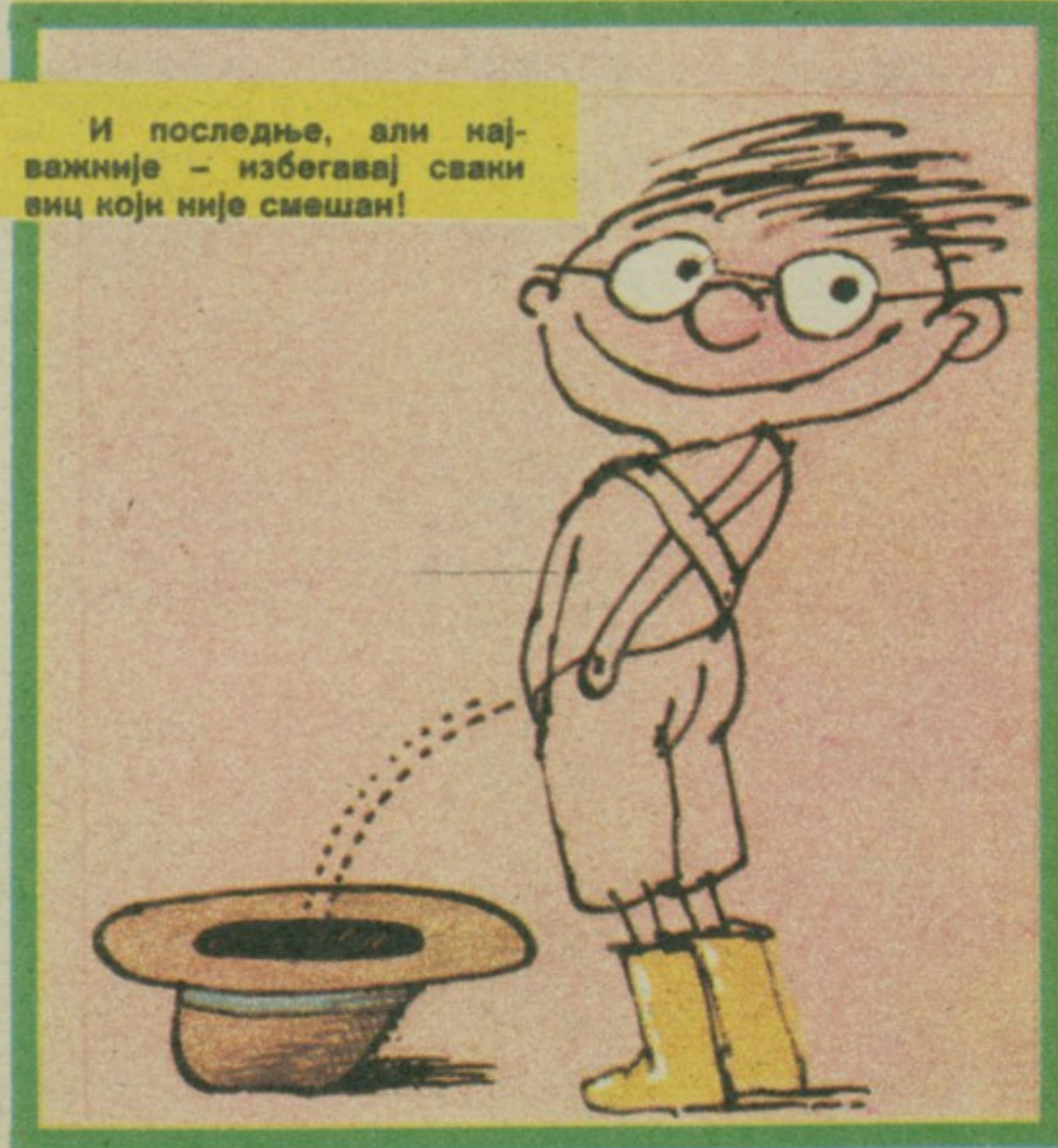
Или да некоме угрозиш живот...



Или да изазовеш трећи светски рат...



И последње, али најважније – избегавај сваки виц који није смешан!



(Илустровао Д. Петричић)

ШТО НЕ МОЖЕТЕ ДА ВИДИТЕ У „НЕДЕЉНОМ ЗАБАВНИКУ“ МОЖЕТЕ ДА ПРОЧИТАТЕ У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ“ – И ОБРНУТО

Од дугогодишњег дописника „ПОЛИТИКЕ“ из Њујорка

КАКО БИРАЈУ ПР

**ПРВИ УТОРАК У
НОВЕМБРУ СВАКЕ
ЧЕТВРТЕ ГОДИНЕ ЈЕ
ВЕОМА ВАЖАН ДАН У
АМЕРИЦИ. ТАДА
ПРЕДСЕДНИЧКИ
КАНДИДАТИ СТИЖУ
ПРЕД ЦИЉ ТРКЕ КОЈА
ТРАЈЕ ЦЕЛУ ГОДИНУ.
АМЕРИКА СЕ ДИЧИ
СВОЈОМ
ЈЕДНОСТАВНОМ
ДЕМОКРАТИЈОМ, АЛИ
ИМА ВЕОМА
КОМПЛИКОВАН
ИЗБОРНИ СИСТЕМ И
ПРАКСУ У КОЈОЈ НИЈЕ
БАШ СВЕ
ДЕМОКРАТСКИ**

Цео свет се слаже да су избори у Сједињеним Државама далеко најсложенији на свету, што се помало и коси са представом о демократији која била сем права и искрена, морала увек бити једноставна – тако да њен поступак сваки човек разуме. Не може се рећи да већина Американаца разуме изборни поступак у својој земљи. Можда се и тиме објашњава чињеница да велики број бирача, грађана с правом гласа, на изборима за Конгрес и за председника САД уопште не учествује. Пре четири године, у бирању председника, формално, великом већином у односу на пораженог Џимија Картера, победио је садашњи председник Роналд Реган. Тада се говорило: то је била права лавина гласова. У ствари, пошто је на изборима учествовало само нешто више од половине свих грађана с правом гласа, Реган је, значи, добио само четвртину гласова. У неком смислу, он је „мањински“ председник.

Главни разлог што се у свету говори о сложености америчких избора је тај што предизборна кампања у САД почиње знатно раније него што се у европским земљама и помишља на расписивање избора. У Британији, то је право тренутног председника владе, и ако му то одговара, он изборе расписује изнена-

да, тако да предизборна кампања странака траје само више недеља или месеца-два. У Америци се зна када су избори – за председника се гласа сваке четврте године у исто време – првог уторка новембра – а за део Конгреса сваке две године. Истовремено, бирају се и скупштине држава и општина, судије, функционери, а пред бирачима могу да буду и питања за која се гласа референдумом. На пример: да ли сте за изградњу нуклеарних централа? Или: да ли се слажете са смањењем пореза у прилог градским службама. Гласач о свему томе одлучује у гласачкој кабини која је потпуно изолована и где је обезбеђена тајност – али он има да се намучи, јер одлучује, у исти мах, о много ствари, а не само о томе ко ће бити следећи председник.

„Ја сам најбољи“

То и није највећа заврзлама. Она је, пре свега, у овоме: иако се тачно зна када су избори, борба за исход не почиње два-три месеца раније већ траје од почетка године. Како се ствари развијају, ни то више није довољно. Џими Картер 1976. године и Роналд Реган 1980. – а важили су за „аутсајдере“ – почели су кампању у стилу „ја ћу бити најбољи председник кога сте имали“, или „бићу такав председник каквог заслужује велики амерички народ“ још у претходној години! Пошто се онда на те кампање све више усредсређују штампа, телевизија, јавне анкете и политички говори, онда се добија утисак да Америка више ништа не ради, да је ништа у свету не интересује, јер је заокупљена изборима. Може се рећи, зато, да су изборне кампање све дуже и да је зато америчка политика, у сенци тих избора, „укочена“ више од годину дана. Ако у међународној политици председник који се поново кандидује није учинио неки смели потез бар до краја треће године, готово је сигурно да то неће учинити ни у четвртој. Неће да ризикује. Највећи изузетак је био Ричард Никсон који је

пред изборе 1972. отишао у Кину и Москву и заједно са Брежњевом склопио споразуме које познајемо под називом „детант“. Али то је разумљиво: били су то потези који су увелико допринели Никсоновом поновном избору. Крајем 1972. он је до краја потукао свог демократског изазивача, сенатора Магаверна.

Останимо, ипак, у оним оквирима који су прописани изборним одредбама. Година у којој Американци бирају председника почиње у фебруару. Тада се у малој држави Њу Хемпшир одржава прва рунда такзованих „примарних избора“ који као појава веома збуњују странце. У ствари, све је то једноставније него што изгледа. „Примарни избори“ који се спроводе одвојено за кандидате двеју јединих странака које нешто значе и које су заступљене у Конгресу – демократску и републиканску – нека су врста тестова популарности појединих кандидата за председничко место. Они се тада боре за то да добију довољан број делегата који ће за њих гласати у лето на партијским конвенцијама, када се коначно одлучује ко ће бити председнички кандидат странке на новембарским изборима. То су, ето, предизбори за предкандидате.

Немају све државе америчке федерације „примарне изборе“, а каткад их нема ни странка чији представник већ седи у Белој кући. У том случају, републиканци обично не супротстављају „свом“ председнику противкандидате из сопствених редова већ лојално држе његову страну. Онда нема „примарних избора“ на којима би се свет изјашњавао за кандидате републиканске странке. Реган нема противкандидата из своје странке, док се његов супарник Мондејл морао изборити за прво место у великом такмичењу. Али демократи никада не штеде „свог председника“ као што то чине републиканци. У 1980. Џими Картер, иако председник, имао је против себе сенатора Едварда Кенедија, демократу као што је и он, а победио је као кандидат тек на страначкој конвенцији. Ово је увелико

ослабило његову кампању и представљало прву преку, због које је изгубио изборе.

Грозничаво трка

Вратимо се, за тренутак, на Њу Хемпшир да бисмо указали још на нешто што збуњује. Реч је о лепој, брдовитој и шумовитој али малој држави која нема ни индустрију ни велике градове, ни много становника, али је ипак важна. Важна је због традиције. Ту се, наиме, „заузимају стартне позиције“. Онај „предкандидат“ који у Њу Хемпширу добро прође (као што се, тамо, 1976. први пут „прочуо“ Картер), обично аутоматски важи за „озбиљног“ претендента. Другим речима, добија поен предности. Отада, па све до страначке конвенције, он ће грозничаво обилазити, авионом, аутомобилом и возом, читаве Сједињене Државе, канديدовати се на „примарцима“ или пролазити кроз друге облике предизборних тестова, а истовремено настојати да се на телевизији и у јавности што чешће прикаже као политичар коме, ето, све анкете јавног мњења, или барем неке најважније, предсказују победу у новембру.

Тако смо доспели још до једне истине о америчким изборима. На шансе председничких (и других) кандидата веома утиче све оно што се у јавности о њима говори, а на то како се говори, опет се може утицати. На пример, јавне анкете. Оне се издају често, а на неке од њих врше утицај и сами апарати двеју странака. Обичан човек је стално бомбардован доказима да овај или онај кандидат стоји боље. Ти подаци подсвесно утичу на опредељивање бирача, збуњују га, терају да мења мишљење, нарочито ако припада оној маси коју називају „колебљивим гласачима“, који до последњег тренутка не знају за кога да гласају и на које се обе странке посебно усредсређују. На изборима 1980. Картер је пред изборе, према анкетама, стајао за само неколико процена та слабије од Регана, по неким, ни толико. Можда



је неуспех у покушајима враћања америчких талаца из Ирана запечатио његову судбину. „Колебљивци“ су се окренули ка Регану...

Улога телевизије и штампе

Више од „примарних тестова“, међутим, на исход америчких избора делује оно што данас називамо медијум, то јест телевизија и штампа. Пре свега телевизија. Много се више гледа него што се чита. Већ је у време чувеног те-

АМЕРИКАНЦИ ЕДСЕДНИКА



левизијског двобоја између Кенедија и Никсона, 1960. утврђено да је Никсон тада слабије прошао на изборима због тога што је пред камером деловао мање уверљиво: знојио се, муцао, изгледало је као да нешто скрива, док је Кенеди био младалачки прибран и изгледао искрен.

Улога телевизије тако је порасла да је пре четири године, на конвенцији републиканске странке, дошло до смешног парадокса. ТВ репортери су обила-

зили делегате с питањем шта мисле о најављеној кандидатури Џералда Форда за потпредседника, а ови би разрогачили очи јер нису имали ни појма да се Форд кандидује. За то је, међутим, већ знао славни ТВ уредник Кронкајт који је то већ објавио милиони-ма гледалаца!

Разуме се само по себи да у таквој атмосфери највише изгледа има онај ко је најближи телевизији, па и онај ко за то има највише новца. Новац није све у раним фазама, рецимо, на

примарним изборима. Познати политичар Џон Конели 1980. имао је подршку банака али је на конвенцију републиканске странке стигао са свега једним делегатским гласом (већ се пре тога званично повукао). Али, у каснијим фазама, финансије играју огромну улогу. Кандидати су ограничени у давању новца на пропаганду, као и у висини прилога које смеју да примају. Постоји, међутим, сијасет начина да се те границе пређу. Ако сте већ у Белој кући и борите се за поновни избор, онда

вам као председнику телевизија ионако увек стоји на располагању.

А Реган је 1980. боље пролазио него тадашњи председник Картер опет зато што је велики број десничарских организација за њега агитовао — посредно. На пример, са предикаторима многих цркава. Или иступањима познатих ТВ забављача као што је Боб Хоуп. Крајем те кампање, Реганови људи веома су се бојали да им планове не поремети неки изненадни Картеров „трик“, као што би био споразум са Хомеинијем да ослободи америчке таоце. „Трик“ је изостао, и републиканцима је лакнуло. Таоци су ослобођени тек после Реганове победе, иако је за њихов повратак ипак више био заслужан Картер.

Свако може да се кандидује за председника, ако...

У изборним кампањама учествују често и политичари из малих или сасвим незнатних странака и друштвених организација. Нико ме није забрањено да се кандидује за председника САД, ако скупите довољан број потписа и одређену минималну суму новца. Тако се републиканац Харолд Стасен, који је само једном био озбиљан кандидат, појављује сваке четири године на изборима под паролом светског мира. Кажу Американци да га је „ујео комарац“, стално га сврби па се кандидује, иако нема никаквих шанси: тако је настао појам „стасенизам“. Кандидује се, међу осталима, често и вођ мале комунистичке партије Гас Холн. Кад му је једна некомерцијална ТВ станица пружила могућност да одговара пола сата на питања новинара, испоставило се да је далеко умеренији политичар него што су га, као комунисту, представљали публици. Све што је добио, разуме се, била је прилика да га види читава Америка. Ретка прилика! Кандидати великих странака, међутим, имају да се носе и са новом али већ утврђеном праксом — да иступају пред милионима гледала-

ца у „двобоју“ са противником. Обично то изгледа тако да мала група посебно одабраних познатих новинара поставља питања једном и другом председничком кандидату. У таквом двобоју 1980. једином који је тада одржан, Картера је без тешкоћа „победио“ Реган. Овај последњи, као бивши глумац и човек без видљиве напетости, деловао је самопоузданије од Џимија Картера који уз то говори јужњачким дијалектом, неразумљивим за многе друге Американце.

А када, најзад, стигну почетком новембра избори, опет се све компликује. Прво, изборни дан траје дуже него што је за то одређено време, од осам ујутру до осам увече. Јер, кад је у Њујорку осам увече, у Сан Франциску је тек пет по подне. Тамо ће гласачка места бити отворена још три сата. Али испитивачи јавног мњења већ су компјутерски, на основу резултата у источном појасу САД, израчунали ко има највеће изгледе на победу. Ово, опет, утиче на „колебљивце“ у Калифорнији, па могу да се одреде за онога који је, ето, већ однео превагу на истоку! Тако, у ствари, телевизија непосредно интервенише у изборном процесу, иако то баш није нарочито демократски. Управо то се догодило на изборима 1980.

А када се гласање заврши, ни онда, истина, више теоретски, још није утврђено ко је победио. Ствар је у томе што америчког председника, према уставним одредбама, не бира непосредно народ већ његови представници. То је такозвани електорски колеџ. Свака држава америчке федерације има одређени број електорских гласова, према својој величини — Калифорнија много више него већ поменути Њу Хемпшир. Могућно је скупити просту већину гласова у целој земљи али изгубити изборну битку ако нисте добили већину у неколико држава са највећим бројем „електорских гласова“ — Калифорнији, Њујорку и Њу Џерсију.

До таквих несразмера, истина, и не долази, али кад амерички избори већ имају сложен почетак, годину дана пре стварног гласања, зашто не би имали и сложен крај...

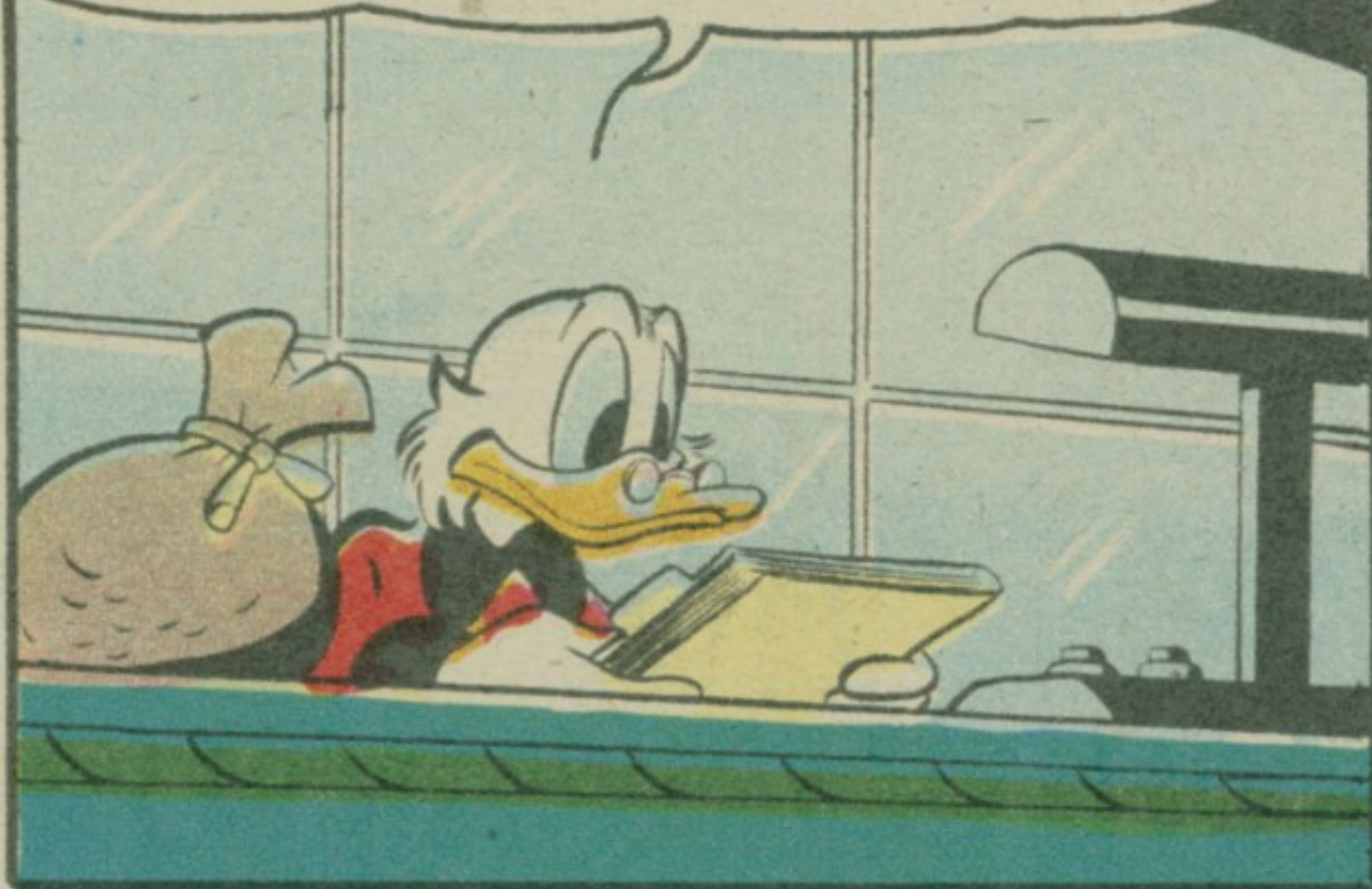
Јуриј Густинич



WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПАЗИ, ПАЗИ ... ПРЕДЛОГ ИЗМЕНА
И ДОПУНА О РАДНОМ
УЧИНКУ...



ОВО ЗАИСТА НЕКО ХИТНО
МОРА ДА ОБРАДИ!



ОВАЈ ПРЕДЛОГ ТРЕБА
НАЈХИТНИЈЕ ОБРАДИТИ!



Distributed by King Features Syndicate

ШЕФ БАЈА КАЖЕ ДА ЈЕ ОВО
ПОСАО КОЈИ ЗАХТЕВА НАЈ-
ХИТНИЈЕ РЕШЕЊЕ!



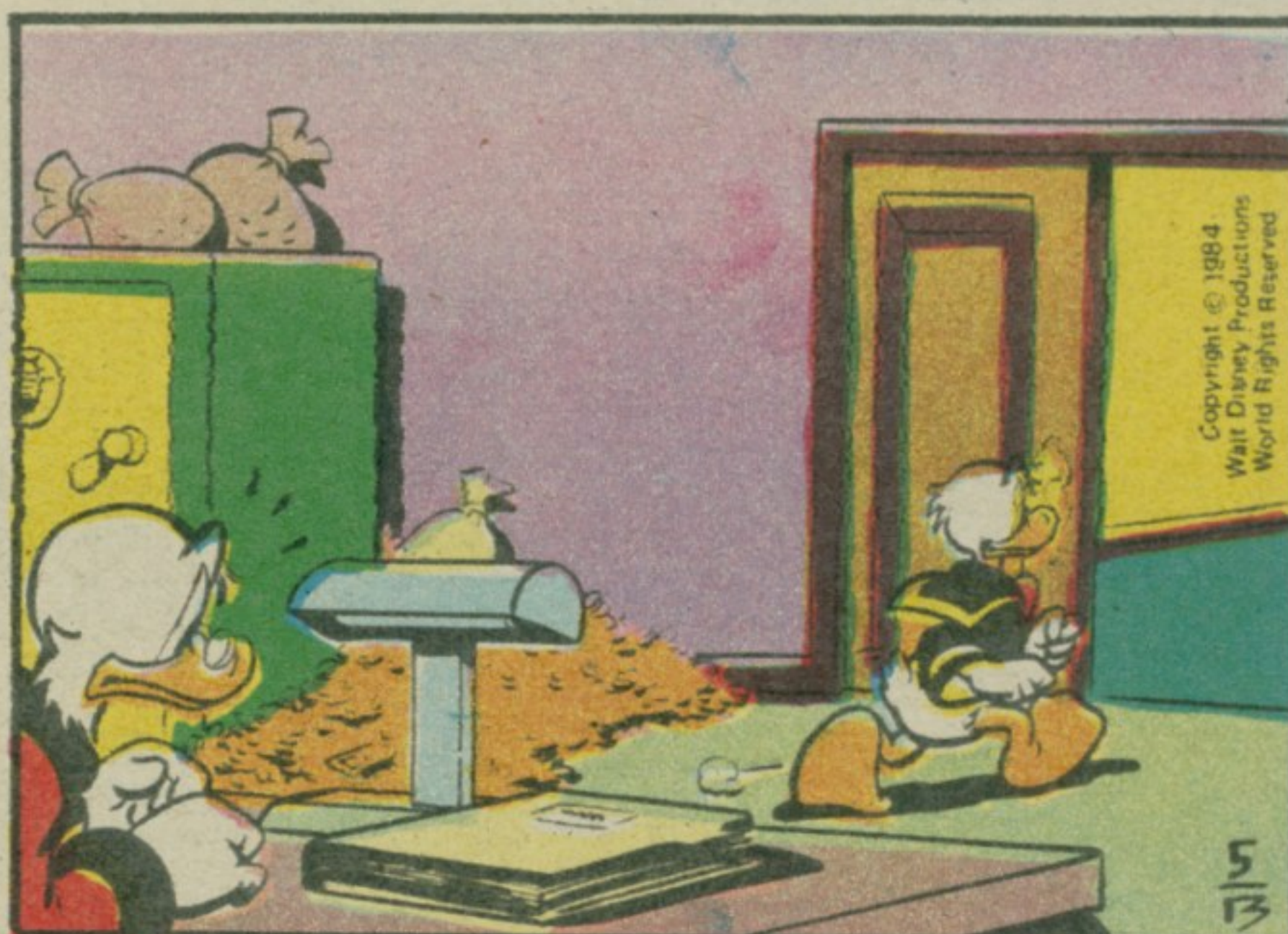
ШЕФ БАЈА ХИТНО ЗАХТЕВА
РЕШЕЊЕ ОВОГ МАТЕРИЈАЛА!



ПОШАЉИТЕ ХИТНО ШЕФУ
ОВАЈ МАТЕРИЈАЛ!



ШЕФ ОЧЕКУЈЕ ОВО ДА БИ МОГАО
ХИТНО ДА ДОНЕСЕ РЕШЕЊЕ!



Copyright © 1984
Walt Disney Productions
World Rights Reserved



Предавач: Грађани, наша кућна управа позвала ме је да одржим станарима кратко предавање о томе како треба организовати миран живот. После зрелог размишљања, ја сам пристао.

Многи се чуде мојој способности да увек будем сталожен и добре воље, док свуда унаоколо тече веома буран живот, тако да се живци бесмислено троше. Е, лепо... На линији размене искустава, изнећу сва моја достигнућа.

Молим да не реметите тишину, јер ћу у противном морати да прибегнем одговарајућим оштрим мерама.

Дакле, уколико човек жели да остане миран, неопходно је да увек носи са собом следеће ствари: нотес, добро заштићену оловку и пиштаљку. Тачно – пиштаљку. Миран живот је уопште незамислив ако вам пиштаљка није у џепу.

Рецимо, ви улазите у радњу, а циљ вам је куповина извесних прехрамбених производа или предмета масовне потрошње, или неких луксузних артикала, или канцеларијског материјала. Не спорим, понекад све иде глатко: ви брзо организујете пред тезгом ваше суделовање у реду, купујете жељену ствар, затим организујете и пред касом шта треба, плаћате и одлазите. Али посета радњи обично је скопчана с инцидентом. Неко од купаца може да вас гурне, продавац – да вам грубо одговори, а касирка изјављује како нема да вам врати кусур. У таквим случајевима увек настаје галама, долази до препирке и узбуђења – углавном, као што сам већ споменуо, живци се бесмислено троше. А баш то не сме да се допусти. Нипошто да подигнете тон... Рецимо, неко вас је гурнуо. Лепо. Остаете потпуно мирни. Али треба да утврдите која је то личност. Захтевајте да вам покаже своје личне исправе. Разуме се, кривац изјављује да вас је гурнуо ненамерно, а одбија да покаже исправе. Још боље. Зовите пословођу и сасвим тихим гласом, али одлучно, гражите да одмах одстрани хулигана са територије дотичног трговачког пункта. Пословођа, изјављује, наравно да се то њега не тиче и да, уопште, нема смисла правити проблем од такве једне ситнице. Ситница? Изврсно! Ви вадите оловку из џепа и без икакве галаме, тихо, мирно уносите презиме тог бирократе у нотес. На то пословођа каже да пљује на ваш нотес... Пљује, је л'те? Сјајно! Ви часом мобилишете актив купаца, претварате га у

компактну целину и покрећете исти да се бори против бирократе који је изгубио смисао за стварност.

Купци не желе да се укључе у борбу, је л'те? Не желе да буду компактна целина? Дивота! Поново вадите исту оловку и, остајући савршено мирни, потписујете редом све грађане који се налазе у радњи. Дабоме, све одреда, заједно с кућним адресама и подацима о томе где раде. А у борбу против тих антисоцијалних елемената укључујете продавца.

Уколико вам продавац не пружају помоћ коју оправдано очекујете – утолико боље. Убаците и њих у исти нотес. Касирку такође. Да се не смеје онако идиотски, директно на штету обављања своје дужности, казаћете, разуме се, да кривци могу побећи из радње, како би на тај начин избегли одговорност. Али они не могу побећи, у томе је ствар. Јер скандал привлачи радозналу публику с улице, па су врата тако рећи заптивена – ни да уђеш, ни да изиђеш.

Деца плачу, одрасли прете, нека нервно нестабилна жена пада у несвест, чује се, сликовито речено, како је лупила телом о под. Долази до онога што вам већ поменух у два маха: живци се троше. Али ви се бавите својим послом – настављате попис.

Буду ли вас вређали за време пописа разним речима, и то је изврсно! На вређање реагујте мирно. Унесите увреду у нотес и ставите посебан знак уз презиме ниткова који воли да вређа.

РЕЦЕПТ ЗА МИРАН ЖИВОТ

Глас из дворане, веома заинтересовано: А ако вас неко распали по њушци?

Предавач: Е, ту сам га чекао! Распалио ме је, дакле, по њушци. Сјајно. Сад је у мојим рукама цела та удружена банда купаца и продаваца. Ствар иде не може бити боље. Незадовољни грађани имају намеру да ме линчују. Већ ме хватају за кошуљу – „толстојевку“. Е, онда ја вадим пиштаљку и продорно, свечано звиждим. Нико неће моћи да побегне, сви имају да одговарају: један због шамарања, други због тога што је подбадао на шамарање. Долази милиционар и цела дружина криваца упућује се у милицију. Пазите, опет је посредни бесмислено трошење живаца. Сви су узрујани, ником се не иде у милицију. Па су надали дреку: треба да иду на

посао, лекару, кући... Међу њима, само ја се не узбуђујем.

Свест да сам у праву омогућује ми да останем миран. Пулс шездесет и два, првокласан. Температура тридесет и шест са седам. Зенице правилно реагују. Штавише, ја се осмехујем. За то време цело друштво испољава страховиту нервозу поводом моје мирноће, па ме наочиглед представника власти још неколико пута распале по њушци. Одлично! Опет вадите ону исту оловку и хладнокрвно уписујете у нотес – ко вас је тукао и колико пута ударио. И стављате оне ознаке крај дотичних презимена. Сад можете да будете мирни – суђење је обезбеђено. Уопште, грађани треба да упамтите један аксиом: свака ствар без изузетка мора доспети у суд. Без тога нема мирног живота.



Илустровао ЉУБОМИР МИЛОЈЕВИЋ ЉУБАЦ

Глас из дворане: Апсолутно свака ствар?

Предавач: Да, свака – апсолутно. Били сте, рецимо, у гостима. Неко је обуо ваше каљаче па отишао. Утврдите ко је то учинио и тужите га суду! А уједно и домаћина – што није пазио. И госте исто тако, због пијанчења и саучесништва. Јасно, ствар је чисто принципијелна. Кад бисмо постигли да све иде пред суд, нагло би опала кривуља нервних обољења.

Глас из дворане: Ово је да човек побесни! (Општа галама).

Предавач: Мир, молим! Због ремећења мира плаћа се новчана казна. Е, у вези са тим, крајње је време да се покрене једно питање. Грађанима ваља дати право да се међусобно кажњавају новчано, што би одиграло врло велику васпитну улогу. Ја кажњавам вас, ви кажњавате мене. Ви мене, ја вас. Кондуктери – публику, публика – кондуктере... Класно би то било, настао би у правом смислу миран живот – без икаквог трошења живаца. Наплатиш некоме пет рубаља, издаш му признаницу, па мирно наставиш својим путем. Но ипак, суд је најважнији. Ја сваку ствар догурам до суда. Сада, на пример, судим се с мојом вереницом због једног личног питања, у вези са шамаром који ми је опален с њене стране, и то за време заједничке посете Художественом театру. Рећи ћете да је то интимна ствар и да би за мене било много једноставније коначно раскинути веридбу. Тачно, то би било једноставније. Али ја поступам принципијелно. И, да знате, имам сведоке. Записао сам дванаесторицу са друге галерије и тројицу разводника. Њен тата – бандит један – трага за мном по целом граду и обећава да ће од мене направити богаља. Изврсно! Мирно чекам хулигански испад. Забрињава ме само једно: да ме будући, може се рећи, таст не ухвати без сведока. Мораћу да током предстојећих веома живих дана водим собом сведоке.

У главним цртама, грађани, то су методи којима се служим и који ми омогућају да увек избегнем бесмислено трошење живаца и останем миран. Понављам још једном: ни корака без суда, ни корака без сведока, све мора да буде записано, протоколирано... Ко је штетан глупак?! Ја сам штетан глупак? Лепо. Аха, чак сам нитков? Изванредно! Кажете да сам подлац? Дивота! Ево, ја вадим нотес, узимам оловчицу и пишем... Не вреди вам да машете рукама, грађанине Феодалкину, све ће ово расправити суд. Песнице нису никакав аргуменат, не вреди вам то. Аха, тако дакле? Ударили сте ме? Ту сам вас чекао. Не, ви не умете да живите. Морате још дуго да се усавршавате. (Уздише, вадил пиштаљку и заглашно звижди.)

Иљф И.Петров

„СЛАБИЈИ” ПОЛ ПОСТАЈЕ СВЕ ЈАЧИ



**„ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ СУ
САМО ЗА МУШКАРЦЕ. УЛОГА
ЖЕНА У ЊИМА, КАО И НА
АНТИЧКИМ ТАКМИЧЕЊИМА,
ЈЕ ДА МУШКЕ ПОБЕДНИКЕ
КРУНИШУ ЛОВОРОВИМ
ВЕНЦЕМ”. ОВО СУ РЕЧИ
ПЈЕРА ДЕ КУБЕРТЕНА,
ОСНИВАЧА МОДЕРНИХ
ОЛИМПИЈАДА 1896.**

Док гледамо како спортисткиње освајају медаље и обарају светске рекорде, не размишљамо, или не знамо, да у 9 од 27

олимпијских спортских дисциплина оне немају право учешћа. Бокс, фудбал, џудо, рвање, модерни петобој, дизање терета, биатлон, боб и хокеј на леду нису за сад женски спортови. Мушкарци се боре у 168 олимпијских такмичења, а жене у 73. Оне немају право на скок с мотком, бацање кладива, трчање на 5.000 и 10.000 метара...

Само је 15 такмичења у којима се мушкарци и жене срећу заједно и равноправно – једрење, коњички спортови, стрељаштво – и жене у њима често побеђују.

Скандалозна маратонска прича

Кубертенова „заповест” прекршена је 1912. године: на олимпијади у Стокхолму први пут су се појавиле и жене. Када им је, на олимпијади 1928, први пут дозво-

МАРАТОН

Резултати нису узети само са олимпијада. Минути и секунди испод резултата приказују мушко-женску разлику. Хоће ли се 1990. изједначити?

1990.
МУШКАРЦИ

2:24:52
2:09:21

1984.
ЖЕНЕ
МУШКАРЦИ
15 мин 31 сек

1983.
ЖЕНЕ
МУШКАРЦИ
14 мин 30 сек

1980.
ЖЕНЕ
МУШКАРЦИ
16 мин 29,6 сек

1976.
ЖЕНЕ
МУШКАРЦИ
28 мин 24 сек



Зола Бад и Мери Декер на стази од 3000 м (лево) и маратонке Грета Вајц и Џоан Беноа која има најбоље време у историји женског маратона.

љено да трче на 800 метара, више учесница попадало је од исцрпљености у несвест после доласка на циљ и, због тога, следећих 28 година било им је забрањено да трче на стазама дужим од 200 метара. Центлмени, забринути за здравље дама, потрудили су се да их заштите, па им је трчање на

1500 m дозвољено тек на олимпијади у Монреалу 1976, а на 3000 m летос у Лос Анђелесу.

За маратон су се даме саме побринуле и то на „скандалозан“ начин. Године 1967. Кетрин Свицер је за Бостонски маратон пријавио њен тренер само под иницијалима К.С. Госпођица се подвргла приватном лекарском прегледу и потврда је такође предата под иницијалима. Да је једна жена међу учесницима искључиво мушког маратона примећено је тек на старту када је Кетрин свукла тренирку. Одмах је удаљена и суспендована из Америчког аматерског атлетског савеза.

На олимпијади у Амстердаму 1928. женски рекорд Немице Лине Радке на 800 био је слабији од мушког за целих 25 секунди. У Москви 1980, када је совјетска тркачица Надежда Олизаренко поставила нов светски рекорд на 800, од мушког га је делило свега 8 секунди.

Маратонска прича још је фантастичнија. Године 1976. Американка Жаклин Хансен постала је прва жена која је стазу (не на олимпијади, разуме се) претрчала испод 2 сата и 40 минута. Разлика

течности). Али, из бројних физиолошких разлога, у такмичењима брзине разлика ће остати око десет одсто у корист мушкараца – каже др Крејг Шарп са одељења за спортску медицину Универзитета у Бирмингему.

У недавно објављеном чланку научног листа „Њу Сајантист“ др Кенет Дајер са Универзитета у Аделаиди предвиђа, међутим, да у маратону жене могу да стигну

ти, права је смејурија што им олимпијске игре не дозвољавају трчање на 5.000 и 10.000 метара. Ово ће им бити „одобрено“ у Сеулу 1988.

Жене имају и мању „аеробичку моћ“, односно примају око 15 одсто мање кисеоника него мушкарци: женско срце је, у односу на тело, мање од мушког, а крв има

ДОБИТИ ТРКУ

Коњички спорт један је од ретких у којем се жене и мушкарци такмиче заједно и равноправно.



Вежба на греди: акробатика, равнотежа... Мушкарци се не такмиче на овој справи.

мушкарце већ крајем ове деценије; у трци на 3000 m – 2003. године, а на 400 m 2020. Према његовим проценама, направљеним на основу просечних годишњих резултата десет најбољих спринтера током последњих 20 година, момци и девојке трчаће равноправно на стази од 100 метара средином 21. века, тачније, око 2054. године.

Др Дајер прихвата да су жене, узме ли се у обзир само физиологија, управо достигле свој спортски врхунац, али сматра да наше познавање физиологије не може да буде мерило за предвиђање будућих резултата. По њему, мушкарци су тренутно за око 10 процената бољи од жена, али оне и даље напредују и то много брже од мушкараца.

Олимпијске статистике из неколико последњих деценија недвосмислено показују да се у свим дисциплинама јаз између „јачег“ и „слабијег“ пола драстично смањује. Чак и у спринту на 100 метара, такмичењу где се сматра да су жене, баш због своје физиологије, осуђене на заостајање за мушкарцима, разлика у резултатима се од 1928. године преполовила.

Они су бољи бацачи, оне боље пливачице

Физиолошке разлике међу половима неоспорно постоје спорно је само колико су пресудне у врхунском спорту.

Мушкарци јесу у просеку виши од жена (1,75 m према 1,63 m), имају уже кукове, шира рамена, и релативно дуже руке. Ово им даје већу снагу у свим бацачким такмичењима, али жене имају нижи центар гравитације што им даје предност у оним гимнастичким бравурама где је пресудна равнотежа (мушкарци, на пример, не вежбају на греди).

Женско тело има већи проценат масног ткива него мушко (26 одсто код просечне жене, а свега 12 одсто код просечног мушкарца) што би требало да буде сметња и за брзину и за снагу. Али, код пливања на дуге стазе, рецимо, то је управо предност јер масно ткиво даје бољу изолацију и, што је битно, омогућава женама да се више издигну изнад воде.

Савремене методе тренинга, а то је права наука, могу, ако треба, да смање масно ткиво. Заиста, проценат масноће код врхунских тркачица није много већи него код тркача. Ако се овоме дода и женска предност у издржљивос-

око десет одсто мање хемоглобина, супстанце која црвена крвна зрнца храни кисеоником. Разумно прилагођен интензиван тренинг и овоме може да доскочи.

Мајке са златним медаљама

Живи пример да физиолошке разлике не могу да се уопштавају је млада минијатурна британска тркачица на дуге стазе Зола Бад. И сам др Крејг Шарп, који женама не даје велике шансе у борби полова, за њу каже:

– Она има изузетно снажно срце и савршене мишиће. Не мислим да је претерано мишићава, напротив, али, ћелија по ћелија, оно што је унутра савршеног је квалитета.

Ово мирне душе важи и за све остале врхунске спортисткиње. Све оне су „ћелија по ћелија“, а не скуп „просечне физиологије тела“.

Упркос резултатима и научним подацима већина мушкараца и даље гаји предубеђење да су жене, чија је биолошка улога да буду мајке, „неподобне“ за извесне спортове. Ово се нарочито односи на такозване „контактне“ дисциплине, као што су бокс или фудбал, иако је одавно доказано да женске груди од повреда при ударцима штите баш масно ткиво, а што се неких осетљивих органа тиче, они су код жена сви у телу и безбеднији од мушких.

Ни материнство није никаква препрека. На олимпијским играма 1948. Холанђанка Фани Бланкерс-Кун, мајка двоје деце, освојила је на Вемблију у Лондону 4 златне медаље: на 100m, 200 m, 80 m с препонама и у штафети 4 x 100 m.

Аустралијанка Ширли Стрикленд, такође мајка, освојила је 1956. у Мелбурну 7 медаља: 3 златне, 1 сребрну и 3 бронзане! Још једна мајка Американка Валерија Бриско-Хукс изборила је летос у Лос Анђелесу 2 златне медаље: на 200 m и 400 m.

Жене су, очигледно, поодмакле на путу да се и у спорту изједначе с мушкарцима. Али још нису успеле да мушкарцима отворе очи и натерају их да сагледају истину о „слабијем“ полу.

Иначе се не би догодило да, колико летос, коментаришући саплићање у финалној трци на 3000 m (после чега се фавориткиња Мери Декер срушила и испала из трке, а Зола Бад завршила међу последњима) Брендан Фостер преко Би-бисијеве телевизије узвикне: „Овако нешто никада се не би десило у трци мушкараца!“

Бојана Дожић

Тај исти савез је ипак попустио 1972. дозволивши женама да трче маратон. Уследили су резултати од којих се мушкарцима завртело у глави. На Бостонском маратону 1972. најбоље женско време било је 3:10:26, а априла 1983. Американка Џоан Беноа претрчала је стазу Бостонског маратона за 2:22:43 што је досад најбоље женско време у историји, а ни многи мушкарци – маратонци га се не би стидели.

Године 1981. Међународни олимпијски комитет усвојио је предлог да се женски маратон уврсти и у олимпијске игре и први је трчан у Лос Анђелесу ове године.

Старо питање да ли су жене уопште за спорт заменило је, захваљујући све бољим резултатима, ново: хоће ли жене у спорту икада достићи, а можда и престижи мушкарце.

између њеног и мушког резултата износила је више од 28 минута – у спорту читава вечност. Али, до 1983. мушко-женска маратонска разлика преполовљена је на 14 минута. У том истом периоду од седам година резултат у мушком маратону побољшан је за 1 минут и 42 секунде, а женски за целих 16 минута!

Једнаки у 21. веку

Шта се може очекивати на олимпијади 2000. године?

– Жене могу да претекну мушкарце у такмичењима где је, пресудна издржљивост, нарочито у пливању на дуге стазе, а боље су и у неповољним климатским условима (у Лос Анђелесу жене су на великој врућини обарале своје личне рекорде што с мушкарцима није био случај јер се, изгледа, више зноје и лакше подлежу губитку

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ



ТО ЧУДО ШТО ЈУРИ 30 КМ/ЧАС

Француски новинари питали су недавно извесног господина Делама-мар-Дебутвила – зашто се изум његовог деде Едуар-да никада није појавио на тржишту. Такав изум!?

Зато, одговорио је унук, што се његов деда бавио и граматиком, проучавањем школки и скупљањем птичијих гнезда!

Данас, чак, у многим енциклопедијама нема ни помена о виспреном Едуару Делама-мар-Дебутвилу кога, ево, његови земљаци сада славе као човека који је измислио аутомобил. Дела-

чукове разбоја. Требало би, мислио је у својој проналазачкој глави, смислити мање, лакше и покретљивије машине.

Ни трчећи да га стигну

Те смеле идеје млади геније поверио је главном механичару породичне предионице Леону Маландену и њих двојица прио-нули су на посао. Убрзо су склопили мали четвортак-тни мотор с једним цилин-дром који је радио на гас а и на бензинску смешу. Од-лучили су да га испробају

с два мотора од укупно че-тири коњске снаге и сас-вим су лепо и брзо клопа-рала својим металним точ-ковима по цомбастим дру-мовима око Руана. Срећни конструктори патентирали су изум 12. фебруара, пре-сто година...

Међутим, технички гени-је из Руана није доживео чак ни почетак аутомобил-ског „лудила“ које је за-хватило свет већ на прела-зу између два века. Едуар Делама-мар-Дебутвил умро је у 45. години, а да аутомо-бил никада није имао, иако је ту справу у то време већ

тог језика, а упоредо с тим изучавао је школке и по-дигао фарму острига у Бре-тањи, сакупио запањујућу збирку птичијих гнезда и – основао породицу.

Луда трка јединог танмичара

Зато су други увелико смишљали, цртали, куцка-ли, клепали, разна возила, углавном на тада нову и

свету он је организовао и другу, Париз – Руан, у којој је учествовало чак 120 так-мичара!

Кренули су са старта 22. јула 1894, уз много буке и чангрљања. Било је свако-јаких аутомобила и на бен-зин и на пару. Де Дион је успео да победи, али на завршетку је доживео нео-чекивани ударац: жири га је дисквалификовао пошто његово парно возило, пре-налик на рогобатни трак-тор него на аутомобил, ни-је било довољно „покрет-љиво и економично“ како су налагала правила...

Несаломиви маркиз желео је да се освети, па је смислио трку на 1200 ки-лометара без зауставља-ња и то друмом Париз – Бордо. Са старта у Версају кренуло је 21. јуна 1895. го-дине 21 возило, што на бензин, што на пару, а што, замислите – на струју! Так-мичили су се најбољи представници већ основа-них фабрика Де Дион – Бу-тон, Панар и Левасор, Пежо, Бенц, да набројимо само најпознатије. После непрекидне вожње, која је трајала 48 сати и 47 минута на циљ у Бордоу стигао је прашњав и задовољан – Емил Левасор... Сматра се да је ова победа означила и крај ере парних аутомо-била.

Као прва аутомобилска нација на прелазу векова, Французи су држали и друкчије рекорде: већ су у анале ушли и први судски процеси на којима су одго-варали дрски појединци због пребрзе вожње од 30 километара на час којом

Доба кад су аутомобили јурили „ужасном брзином“ од 35 км/час, а судије кажњавале возаче због застрашивања и удеса у којима би страдале по нека гуске или прасе.



КО ЈЕ ПРВИ

Сада чувени, а некад готово непознати Едуар Делама-мар-Дебутвил ипак није отац аутомобила. Та част морала би припасти Немцу Зигфриду Маркусу. Први Маркусов ауто из 1864. године покретао је гломазни двотактни бензински мотор смештен иза задњих точкова. Да би аутомобил „прорадио“ морао је снажан човек да га гурне, а даље је возило успевало само да превали чак 200 метара.

Други Маркусов модел из 1874. био је тако солидан да је после 56 година упалио и возио улицама Беча!

мар-Дебутвилови били су богата руанска породица и поседовали су тада чувену предионицу памука.

На његову несрећу (а на срећу науке и технике) Едуар је био други син у породици, тако да је предио-ником руководио његов старији брат а он је морао да се задовољи мање важним пословима... Тако је имао довољно времена да се шета по халама и по-сматра гломазне парне ма-шине које су покретале

на једном трициклу. Та-дашње новине јавиле су о двојици која праше у ма-лим колима путељком из-међу Фонтен-Ле-Бура и Каја тако брзо „да дечур-лија ни трчећи не може да их стигне“!

Али, требало је начинити још један корак (мали за-њих, а огроман за аутомо-билизам) који се састојао у „усавршавању мотора на гас“.

Кола врсте „ловачки брек“ била су снабдевена

имало чак седам хиљада Француза.

Али, као сваки геније, Едуар-Делама-мар-Дебутвил био је помало „на своју ру-ку“: чим би нешто изумео, то га више није интересо-вало и он се посвећивао нечем сасвим новом. По-што је конструисао низ ци-новских мотора на гас и бензин од којих је најјачи, из 1900. године, имао чак седам хиљада коњских снага, посветио се сан-скриту, написао граматiku

сам, заједно с пријатељем „кликерашем“ Бутоном конструисао аутомобиле. Историјска трка одр-жана је 1887. године у Булоњској шуми пред очи-ма доста велике гомиле радозналих посматрача. Победио је довитљиви Де Дион који је био – једини такмичар...

Маркиз ипак није био до-те мере шашав да се задо-вољи сопственом побе-дом над самим собом. Се-дам година после ове прве аутомобилске трке на

су препадали мирне грађа-не дуж путева, дизали сил-ну прашину, а каткада зга-зили и понеку гуску или прасе. Било је возача који би провели ноћ у затвору. Французи су се због мо-торних возила поделили на „аутољупце“ и „аутомр-сце“ – праве „зарађене“ стране од којих су последњи, као пешаци, обично добијали судске парнице.

Тако је изгледало „де-тињство“ аутомобила.

БРАЧНЕ ПОНУДЕ ПОЗНАТИХ ЉУДИ

МИЛИОН ДОЛАРА ЗА ЈЕДНО

ДА

Брачне понуде су приватна ствар и одвијају се у четири ока, али је амерички новинар Боб Кастон из Вајоминга хтео да буде сасвим сигуран да ће му изабраница срца његовог Гејл Велинг рећи „да“. Ризикујући да буде отпуштен он ју је запросио, 1982. године, у својој недељној рубрици листа „Саратога Сан“.

Када га је уредник позвао на одговорност, Кастон је изјавио: „Не могу без ње, а сигуран сам да неће бити у стању да ме одбије пред свим нашим читаоцима!“

Цењени читаоци имали су прилику да сазнају и одговор младе даме – у рубрици „Писма уредништву“ појавило се и њено у коме је прихватила да постане госпођа Кастон.

Животне стазе чувеног Енглеског драмског писца Џорџа Бернарда Шоа (Нобелова награда за књижевност 1925. године) и познате феминисткиње Ани Безант укрстиле су се у Лондону на неком од политичко-интелектуалних скупова младих гневних људи крајем прошлог века.

Ани Безант је била представљена од мужа свештеника, а покушај да се и судски разведе изазвао је незапамћен скандал у Енглеској којом је владала краљица Викторија.

После извесног времена Бернард Шо и Ани Безант одлучили су да се венчају, али ни у цркви ни у општини, већ само да потпишу узајаман строго приватни уговор који би им, био уместо праве венчанице.

Како је Ани имала пуно искуства на том пољу – била је и аутор расправе под насловом „Брак, некада, сад, и какав би требало да

буде“ – њој је поверен задатак да уговор састави. Она је дуго и предано радила на документу. Када га је, најзад, срочила и предала Шоу на потпис, он је пажљиво прочитао рукопис и – прснуо у смех:

само осамнаест година када је села на престо и сви су одмах почели да брину за кога да је удају не би ли империји, на време, био обезбеђен наследник.

Њена мајка, немачка војвоткиња, и ујак, белгиј-

рија га је позавла у краљевски дворца Виндзор и с неба па у ребра му понудила брак рекавши „да би је веома усрећио ако би пристао“.

У писму својој тетци Викторија је објаснила да је она преузела иницијативу „јер Алберт никада себи не би дозволио такву слободу да запроси енглеску краљицу“.

Брак је био срећан и Њено величанство је изродило деветоро деце.

На самом почетку 20. века у Њујорку није било складнијег пара од глумице Лилијан Расел и мултимилионера „Дијамантског Џимија“ Бредија. Пуначка Лилијан била је једина жена чији је апетит могао да се мери с његовим. Њих двоје су често једно другом правили друштво у најотменијим ресторанима Менхетна прождирући количине јела које би заситиле десетак особа.

Уверивши се тако да је Лилијан жена његовог живота, „Дијамантски Џими“ је одлучио да је запроси и то је извео прилично невешто, спутивши јој, за време једне вечере у крило милион долара у готовом новцу!

стане жена, пристанак је зависио искључиво од одлуке господина Ленгдона, њеног строгог оца. Просилац, момак са Запада где је завршио типографски занат, био лађар на Мисисипију и трагао за златом у Калифорнији, није имао ничег заједничког са отменом породицом Ленгдон из круга њујоршких богаташа.

Како нису имали ни заједничких познаника, девојчин отац је од писца затражио да од својих пријатеља добије писмене препоруке. Али, сва писма која су дошла у руке Ленгдону једнодушно су оцрнила Клеменса, а у једном од њих је чак стајало да ће завршити у јарку крај пута као и све пијандуре.

– Зар ти, момче, немаш баш ниједног пријатеља на овом белом свету? – упитао га је Ленгдон показујући му „препоруке“.

– Очигледно не – промучао је Клеменс.

– Е, кад је тако, ја ћу ти бити пријатељ. Узми девојку, познајем те боље од свих њих!

Стари Ленгдон се није преварио. Сем Клеменс ни у браку није престао да обожава Оливију, а у међувремену се, под уметничким именом Марк Твен, прославио као један од највећих хумориста у светској књижевности и први типичан амерички писац.

Елвис Присли, у четрдесет другој години поднаду од дрога, али још увек краљ рокенрола, познавао је двадесетогодишњу Џинџер Аљен само два месеца али је одлучио да се њоме ожени. Прегледао је специјалну Књигу бројева не би ли пронашао идеалан датум за просидбу и открио да је то баш тај дан.

Како је било неизводљиво да се на брзину пронађе веренички прстен с каменом достојним „краљице“, Елвис је жртвовао скупоцени дијамант од једанаест и по карата из свог прстена. За место просидбе изабрао је своје омиљено пребивалиште купатило. Посадио је Џинџер на столицу, пао на колена, изјавио јој љуба и замолио је да му буде жена.

Сцена је била неодољиво романтична: скупоцен прстен, нежна изјава, златне славине, много цвећа и Џинџер је просто морала да каже „да“.

До овог брака никада није дошло. Неколико недеља касније Елвис Присли је умро од срчаног удара у том истом купатилу, а милијарде је оставио тестаментом својој јединој малолетној ћерки из првог брака.

Б. Д.



Илустровао НИКОЛА КОСТАДИНОВИЋ

– Господе сачувај, Ани, ово је страшније од брачних заклетви свих цркава и религија на кугли земаљској!

Шо је одбио да потпише, Ани је одбила да преиначи уговор и – никада се нису саставили.

Краљица Велике Британије Викторија имала је

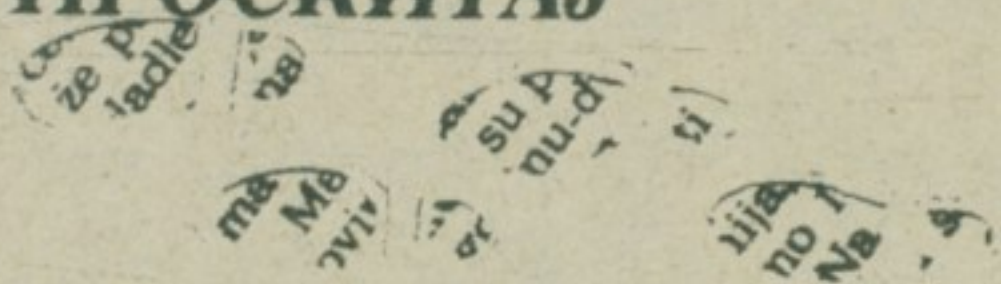
ски краљ Леополд, сматрали су да би немачки принц Алберт Сакс-Кобург-Гота био одговарајућа прилика и не знајући да млађано срце Њеног величанства одавно за њим жуди.

Једног октобарског поднева 1839, док је Алберт био у гостима, Викто-

Лилијани није била довољна заједничка љубав према јелу и одбила је понуду, тешећи га да би брак само упропастио њихово дивно пријатељство.

Када се писац Сем Клеменс заљубио у Оливију Ленгдон и дрхтавим гласом је замолио да му по-

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ



СПОМЕНИК МОЉЦУ

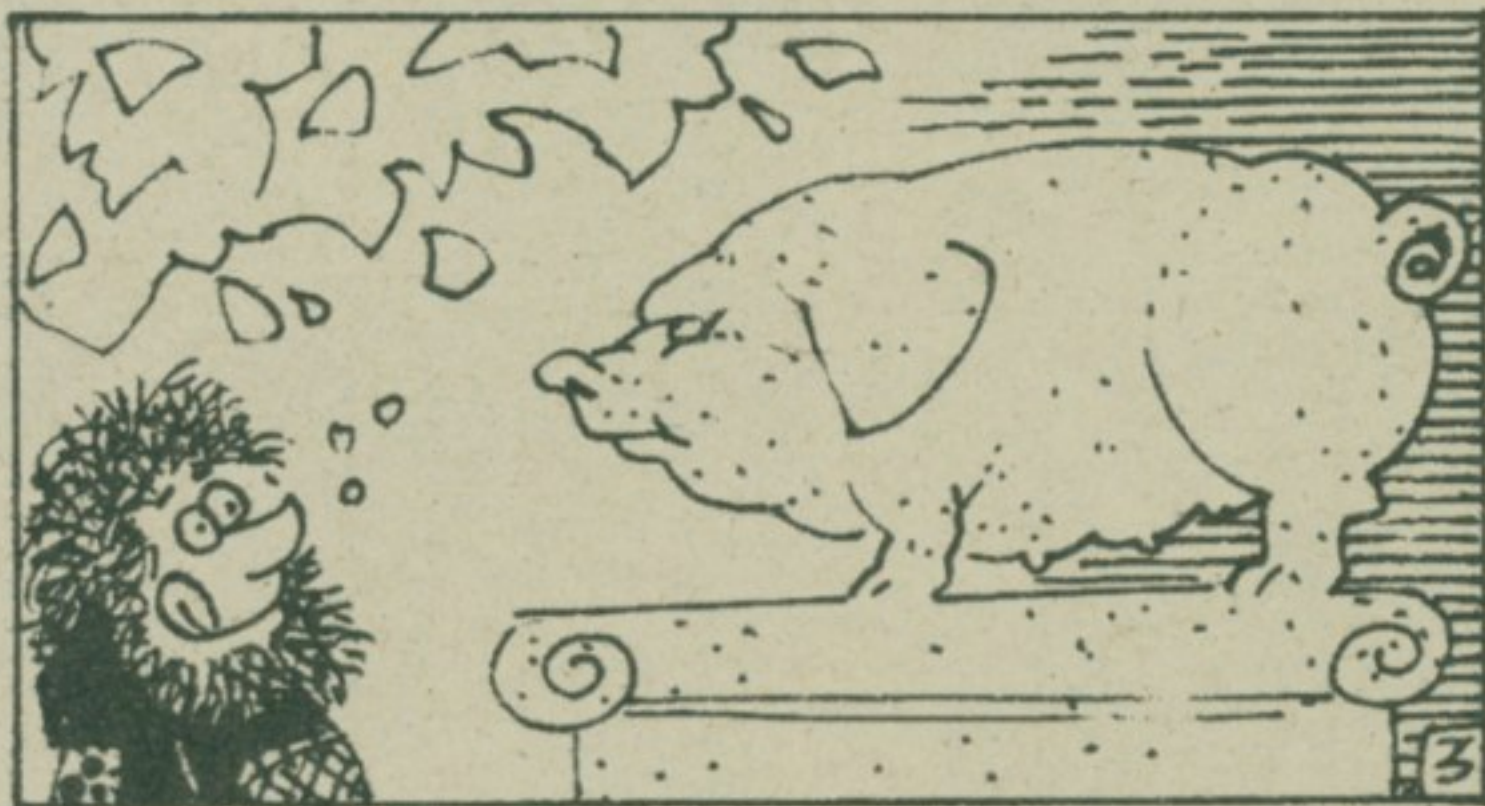
Од свих животиња највише споменика на свету подигнуто је псима, али има и других примера. На Париском универзитету откривен је споменик жаби. На острву Родосу подигнуте су две бронзане статуе јелена који су копитама изгазили клупко отровних змија. Бронзани голуб – споменик је смелој птици која је 1942. године спасла британску подморницу – однела је на обалу поруку о квару на мотору.

У САД је откривена монументална фигура делфина који је одлично одиграо своју улогу као веза између копнених снага и једног америч-

ког брода на пучини. У центру данског града Орхуса стоји бронзана свиња са десет прасића – спомен хранитељки и главном извозном артиклу ове земље.

У прошлом веку у Аустралији се претерано раширио кактус који је увезен из Америке. Борба са њим започета

је помоћу бразилског кактусовог мољца. Захвални Аустралијанци подигли су му зато споменик. Почетком овог века у Алабами су инсекти потпуно уништили цео род памука. Опустела пространства засејана су новим културама које су донеле изванредну зараду власницима.



АУТОМОБИЛ ПЕСМАРИЦА

Када га је зауставила патролна полиција, Фрејзер Бенсон се надао најгорем. Сигурно је направио неки

прекршај или нешто није по пропису на колима. За дивно чудо није било ни једно ни друго. Полицајац га је зауставио да би на миру могао да чита с његових кола. Нисмо погрешили, ако сте то помислили – полицајац је стварно читао стихове које је Фрејзер исписао свуда по каросерији.

Самоук песник из Илклеја у западном Јоркширу, кога су многи издавачи одбијали одлучио је да своје песме објави исписујући их по свом аутомобилу.

Убрзо се показало да је Фрејзер добро поступио. За чудног поету заинтересовао се издавач и ускоро ће му објавити збирку песама. Овог пута – у књизи.

ЈАДНА ЈЕ ТО СЛИЧНОСТ

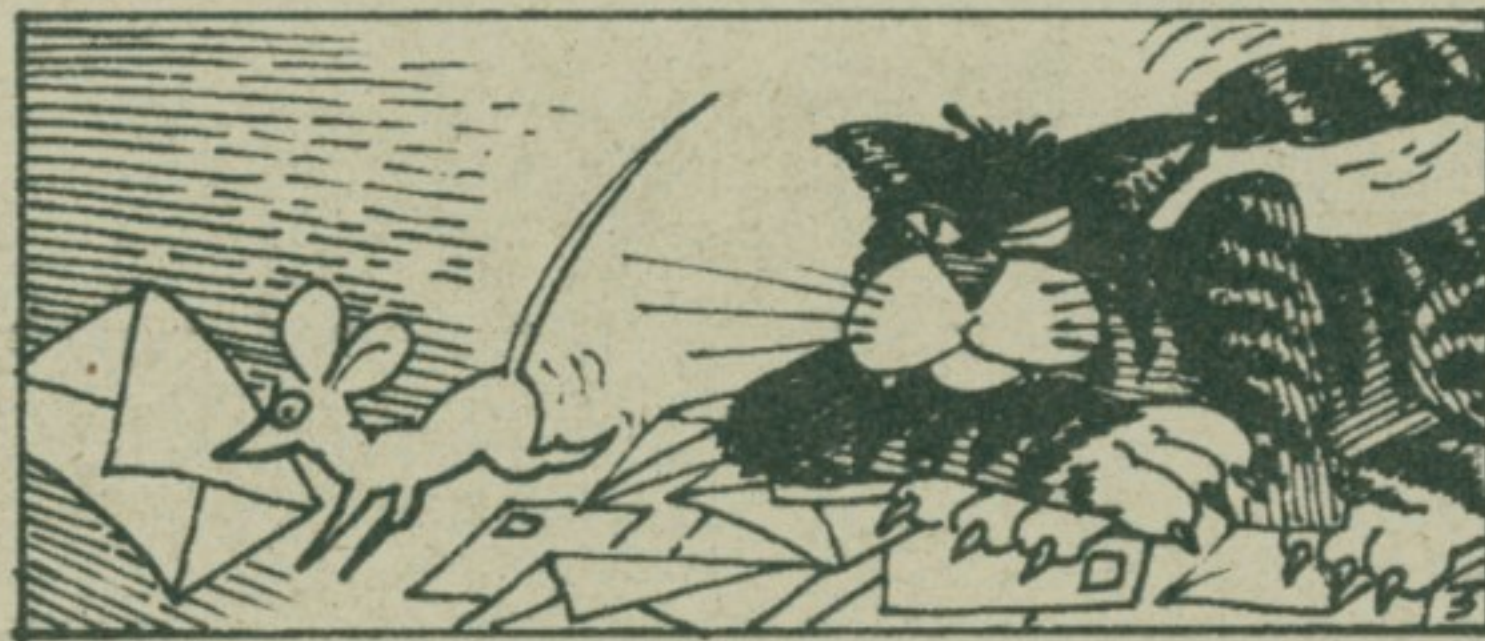
Незадовољна како јој је урадио портрет дама је замарила Паблу Пикасу да портрет уопште не личи на њу.

– Ја нисам фотограф већ сликар. А ако баш желите сличност промените лице да буде као ово на слици.



ПОШТАНСКИ СЛУЖБЕНИЦИ КОЈИ МАУЧУ

У лондонским поштама, и дан-данас, на платним списковима службеника обично су бар две мачке. Откуд ови четвороношци у поштама?



Они су осуђени да заувек нестану. Њихов број се непрестано смањује. Тренутно их има само стотинак.

ОДЕ ШКОЛА!

Дечаци и девојчице журе на наставу, часови треба да почну сваког тренутка... Али, малишани се разочарано згледају – школе више нема!

Ово се догађа на обалама језера Титикака у перуанским Андима, где живе потомци Инка. Они граде зграде на острвима од трске и блата које једноставно одува ветар. Реч је о Индијанцима који на води, од нарочите трске праве све што им је потребно: острвца, колибе, чамце, весла...

МЕТАЛНА „РУБИКОВА” КОЦКА

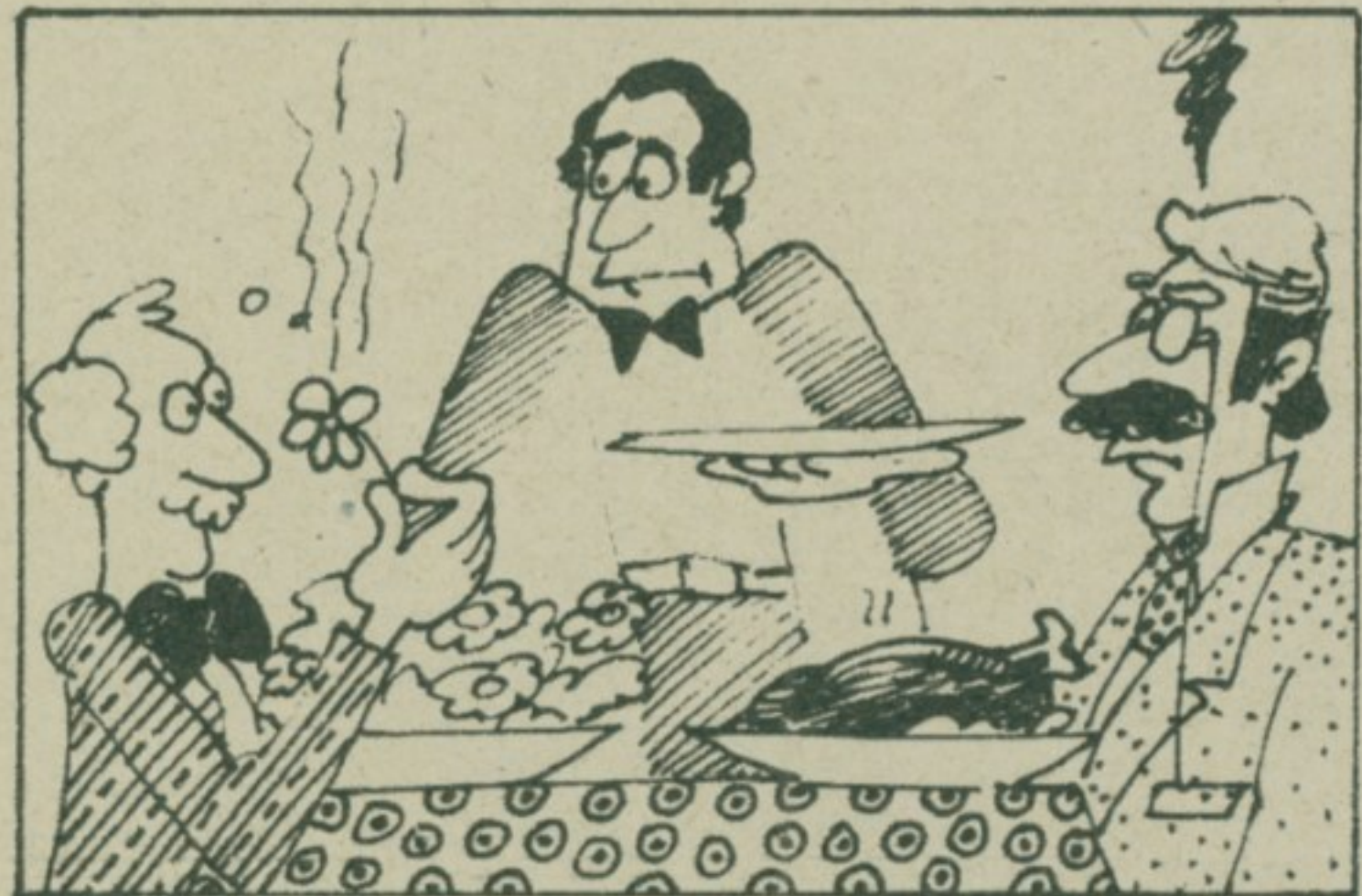
Индијска фирма „Нуове” пустила је у продају интересантну варијанту Рубикове коцке. Број разнобојних коцкица на једној страни смањен је, оне су од метала и намагнетисане су негативно и позитивно. Циљ игре је остао исти – сложити коцкице тако да једна страна коцке буде у истој боји, само што се



код индијске коцке ствар компликује тиме што још треба уредити тако да се намагнетисане коцкице узајамно привлаче а не одбијају.

Е, АКО У РАЈУ СЛУЖЕ ИСТО...

Демократа по опредељењу, британски политичар и премијер Дејвид Лојд Џори (1863–1945), иначе велики љубитељ меса, једну ствар ипак никако није могао да разуме: вегетаријанство. Бернарда Шоа (1856–1950).



Једном приликом Лојд и Шо обрели су се за истим столом. Пошто се једно време уздржавао Лојд је, дижући очи са свог тањира са дукат-златно печеном говедином, помало с гађењем погледао у чинију зелениша испред славног писца.

– Јесте ли сигурни да вам то чини добро? – упитао је премијер тоном којим није

успео да прикрије одвратност.

– Не само да ми чини добро телу, него је благотворно и за мој дух – одговорио је заклето противник покоља недужних животиња – Доживећу стоту, а ако постоји рај, ја ћу вероватно доспети у њега. Сумњам да ћу вас тамо срести.

– Ако у рају служе оно што ви једете – одговорио је Лојд – надам се да сте у праву.

Сви су изгледали да се месолубац Лојд и вегетаријанац Шо заиста нису срели у рају, а што се тога тиче ни на небу. Што се земаљског живота тиче, Бернард предсказану стоту није доживео, али је од Дејвида Лојда ипак живео дванаест година дуже.

Зар мачке разносе и разврставају писма? Не, њихов посао је, баш као што им и природа налаже, да лове мишеве.

Средином прошлог века мишеви су се толико размножили по Лондону (па и у поштама) да је претила опасност да изглоћу све на шта

наићу. Пошиљке су глодали, писма су нестајала. Мачке су биле последњи спас. А ако су већ стално запослене, онда је било природно да се одваја извесна сума за њихову храну. Отуд мачке на платним списковима. А како су трошкови живота расли и надница им се повећавала. Чак се 1953. и у Парламенту о њима разговарало. Са задовољством је констатовано да се плате мачора не разликују од плата припадника лепшег мачјег пола.

У данашње време неколико пошта у Лондону плаћа запосленим мачкама по фунту недељно за издржавање.

БОМБАРДОВАЊЕ БЕРЛИНА

Бела заставица у рукама стартера подигла се увис и тешки бомбардери су зарулили пистом импровизованог аеродрома на острву Сарема, у Балтичком мору. Часовник тек што је откуцао 21 час, 7. августа 1941. Пуковник Евгениј Николајевич Преображенски, командант Првог гвардијског авио-пука, с муком је одлепио своју летелицу од тла. Његов авион био је накрцан бомбама и горивом, а писта је била краћа него што је то уобичајено за узлетање такве грдосије.

Задатак је био — бомбардовати Берлин. У време кад је готово цео свет мислио да Хитлер само што није ушао у Москву и Лењинград, припреман је противудар. Совјети су тада једино могли да се уздају у изненађење.

Рефлектори над Шћефином

И поред топлотог крзеног комбинезона и чизама, Преображенски је подрхтавао од хладноће — још један поуздан знак да се летелица пење. Петар Хохлов, навигатор, задовољно је промрмљао да је синоптичар Каспун био у праву, време је било лепо. На висини од 4500 метара ставили су маске са кисеоником. Сад је требало пазити кад ће наићи обала, с њом и опасност од немачке противавионске артиљерије.

— Шћефин слева! — јавио се Хохлов. — Тамо напред, мора да је пристаниште, ако је веровати овим картама.

— Добро је, летимо по плану! — коментарисао је, више за себе, Преображенски.

Одједном, тамно небо над Шћефином запарали су рефлектори. Један се просто залепио за њихов авион. Противавионска артиљерија само што се није огласила. Међутим, и даље се само чуо једноличан звук авиона. Зашто ћуте, забринуо се Преображенски, можда спремају неку другу замку?

Светла Шћефина нестала су за њима и тек онда је командант Првог гвардијског авио-пука схватио зашто ћути непријатељева противавионска артиљерија и не појављују се њихови ловци. Немци су, највероватније, помислили да се то неки њихови бом-

**КАД СЕ ЧИНИЛО ДА
ЈЕ ПИТАЊЕ ДАНА КАД
ЋЕ НЕМАЧКЕ
ЈЕДИНИЦЕ
УМАРШИРАТИ У
МОСКВУ И
ЛЕЊИНГРАД, ГРУПА
СОВЈЕТСКИХ
БОМБАРДЕРА
ПОЛЕТЕЛА ЈЕ НА
ГЛАВНИ ГРАД РАЈХА**

бардери враћају са акције. Уосталом, зар их стално преко радија и штампе нису обавештавали да совјетска авијација практично више не постоји, уништена у „блиц-кригу“.

До Берлина је, према прорачуну, остало неких тридесетак минута. Преображенски је наредио да се још једном провере сви уређаји, колико се то може у ваздуху. У оваквом задатку не сме да буде грешке.

Најзад, светлости у даљини, велики град. Берлин. Окупан у светлости! Немци су били више него сигурни да их ништа не може изненадити, чак ни из ваздуха.

Сметње на везама

У међувремену на острву Сарему комесар пука Огањезов је нервозно шетао горе-доле, сваки час, бацајући поглед на велику карту. Више није могао да издржи па је наложио радисти Федору Росљакову:

— Нађи Берлин!

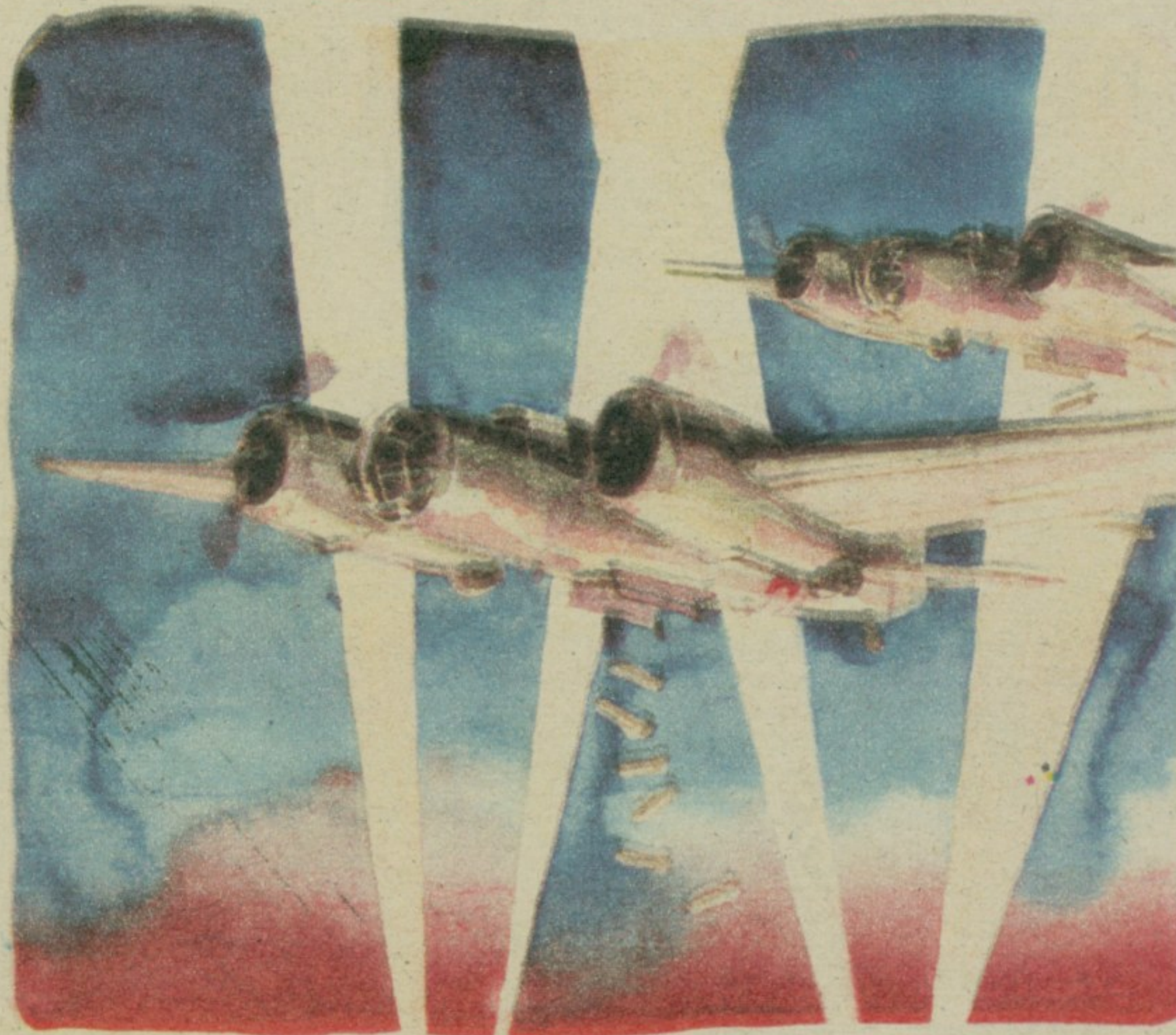
— То су наши, сигурно наши! — готово је ускликнуо комесар.

Из Берлина, одакле су одјекивали свечани маршеви, јавио се паничан глас:

— Ваздушна опасност... ваздушна опасност...

И онда мук. Само крчање. Сметње на везама.

...Бомбардери, један за другим, већ су били над циљем. Снажан удар ваздушне струје у труп авиона: отворено је спремиште бомби. Ослобођен је сигурносни вентил. На командној табли пилотске кабине наизменично се пале сигналне лампице — зелена и црвена. Све је спремно. Преображенски је управо



Илустровао НЕНАД МИРКОВИЋ

летелицу према утврђеним циљевима: рекама и великим објектима. Циљ: складишта бензина, станица, одакле се јединице отпремају на фронт, танкови, фабрике оружја.

Засветлела је бела лампица. Навигатор Хохлов притиска дугме електричног избацивача бомби. Ништа. Уређај се оглушује о команду. На срећу, само за тренутак. Авион је поскочио изненада ослобођен великог терета. Неколико секунди касније блесак. Експлозије. Берлин је у пламену. Зар је то могуће?

„Месершмити“ узлећу

Неколико минута касније над Берлином се појавила нова група совјетских бомбардера коју је предводио Андреј Јаковљевич Ефремов. Још издалека угледали су пламен у Берлину.

У међувремену у етар, према бази на острву Сарема, полетела је порука Евгенија Преображенског: „Налазим се над Берлином. Задатак извршен,

враћамо се у базу!“ Међутим, за повратак у базу ваљало је сачекати. Небо над Берлином осветлили су рефлектори. Совјетски бомбардери су се нашли на осветљеној позорници.

Са берлинског аеродрома у небо су полетели немачки „месершмити“. Преображенски је закалио што је обавестио базу да се враћају. Повратка можда неће бити. Како да умакну брзим немачким ловцима? Уз то, небо над Берлином штитили су противавионски балони, „кобасице“, како су их звали. Преображенски је вештим маневром успео да избегне два. Ефремов такође.

Совјетски авиони су узели нови курс — исток. Успели су да умакну „месершмитима“, а уз пут су, по договору, обишли Шћефин знајући да их сада немачка противавионска артиљерија неће тек тако пропустити.

Летећи према бази на Сарему Преображенски је запитао Хохлова, навигатора:

— Јеси ли видео шта су им бомбе урадиле?

— Свакако — одговорио је овај. — Само сад морамо још једном да кажемо морнарима хвала...

У чему је била ствар? Једноставно, тешко да би до акције која је изненадила свет, највише Немце, уопште и дошло да морнари Балтичке флоте нису успели да из Кронштата до Сарема допреме потребне количине бомби и горива. Из захвалности, пилоти су на неким бомбама исписали „Балтфлота“. Да се зна.

Акција је имала и те каквог одјека. Највише психолошког. Јер у тренуцима кад су Немци планирали своју параду на Црвеном тргу, совјетске бомбе пале су на Берлин. О стварном ефекту бомбардовања мало се знало, Немци су крили, а Совјети нису имали прецизне информације. Изгледа да су најдебљи крај извукли они из немачке противавионске артиљерије у Шћефину. Нису смели да пропусте совјетске бомбардере. А урадили су то — веровали су својим новинама и радију.

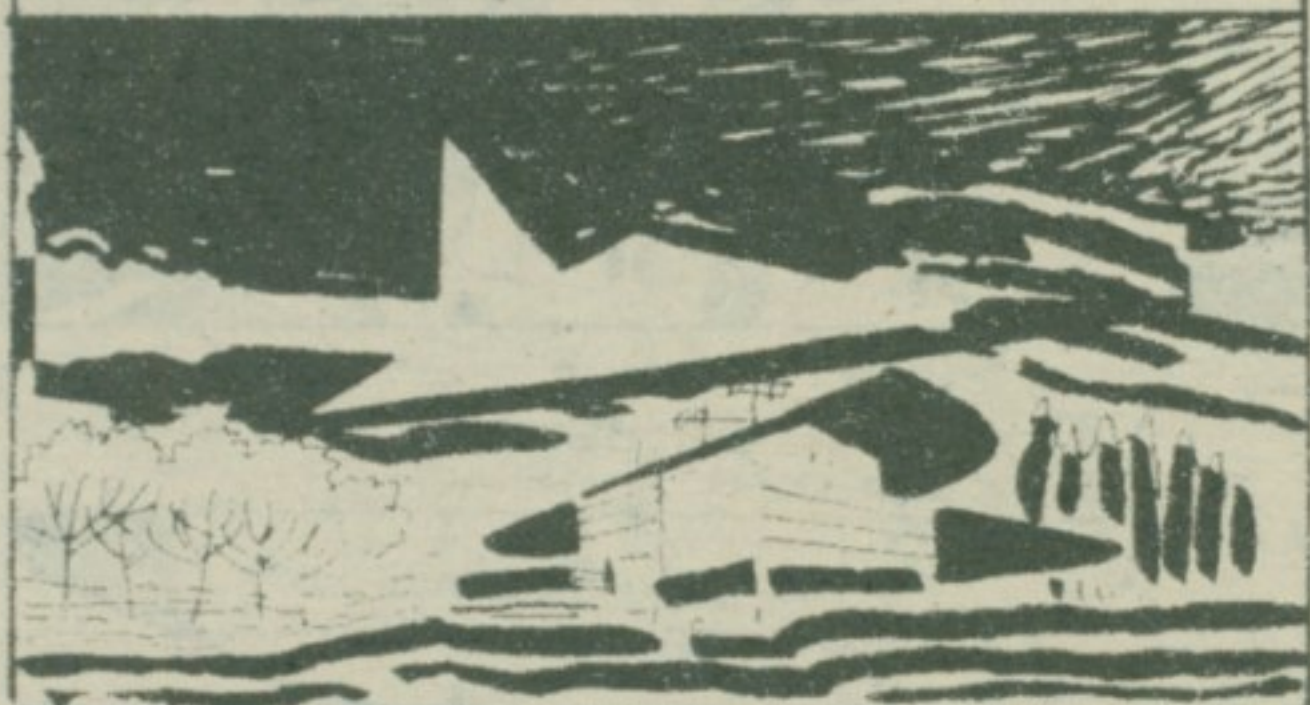
П. М.

ПИШЕ: А. ONGARO
ЦРТА: Н. PRATT

СЕНКА У
АКЦИЈИ:

ТАЈАНСТВЕНА КУГЛА

ТАЈАНСТВЕНА ПОДВОДНА КУГЛА
НАПАДА И ПЛВАЧКА БРОДОВЕ ПОД
РУКОВОДСТВОМ АДМИРАТА...
НА НЕГОВОМ ТРАГУ ЈЕ СЕНКА,
ПРЕРУШЕНИ ПРОФЕСОР ХЕМИЈЕ, КО-
ЈИ СЕ ТРУДИ ДА ОТКРИЈЕ КАКО ЈЕ
СУПСТАНЦА ЗА СКАМЕЊИВАЊЕ
ДОСПЕЛА ДО АДМИРАТА...



ТОГ ТРЕНУТКА...



МИ ИДЕМО, МАРК? ПОКУША-
ЈУ ДА НАБЕГ ТОГ ГЛАВЕРА,
А ВИ СЕ ТАМО БОЉЕ
НЕ ПОЈАВЉУЈТЕ?

МОЖЕШ
ЛИ МИ
ОПРОСТИТИ,
АЛИСА?

ОСКАР ЈЕ ОТКРИО КУГУ
ИЗ КОЈЕ ДОЛАЗЕ СИГНАЛИ
ЗАРОБЉЕНОГ ЧОВЕКА-ЖА-
БЕ? ШТА ДА РАДИМО, АДМИ-
РАЛЕ?



ОБАВЕСТИ-
ТЕ НАЈБЛИ-
ЖУ БАЗУ,
А КУ-
КУ БОМБАР-
ДУЈ-
ТЕ!

ТАКО БЕМО СЕ ЗА-
УВЕК ОТАРАСИТИ
СЕНКЕ?



НЕМАМ ШТА ДА ТИ ОПРОС-
ТИМ? У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, ДОБ-
РО ЈЕ ШТО СИ НАМ РЕКАО ИС-
ТИНУ?



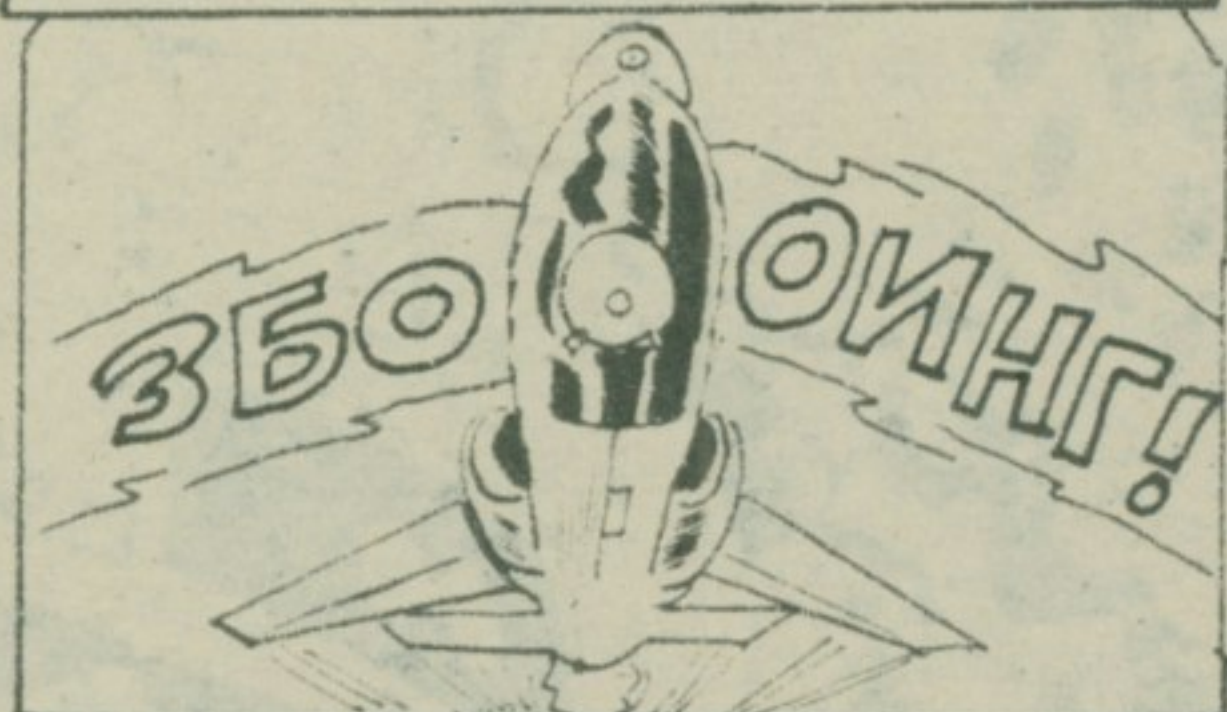
ОДВЕШЉУ ВАС
КУКИ, АЛИСА?

АДМИРАТОВО НАРЕЂЕЊЕ
ЈЕ ПРЕНЕТО...

... ПРИПРЕ-
МИТЕ СЕ
ЗА БОМ-
БАРДО-
ВАЊЕ...



ИЗ СКРИВЕНЕ ПЕРИНЕ УСКОРО ЈЕ
ПОЛЕТЕО АВИОН...



ЗБО ОИНГ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У СЕНКИНОЈ КУКИ
БЈ ЈЕ МИРНО СПАВАО...



... КОЈИ СЕ ОДМАХ УПУТИО НА
ПОЛОЖАЈ...

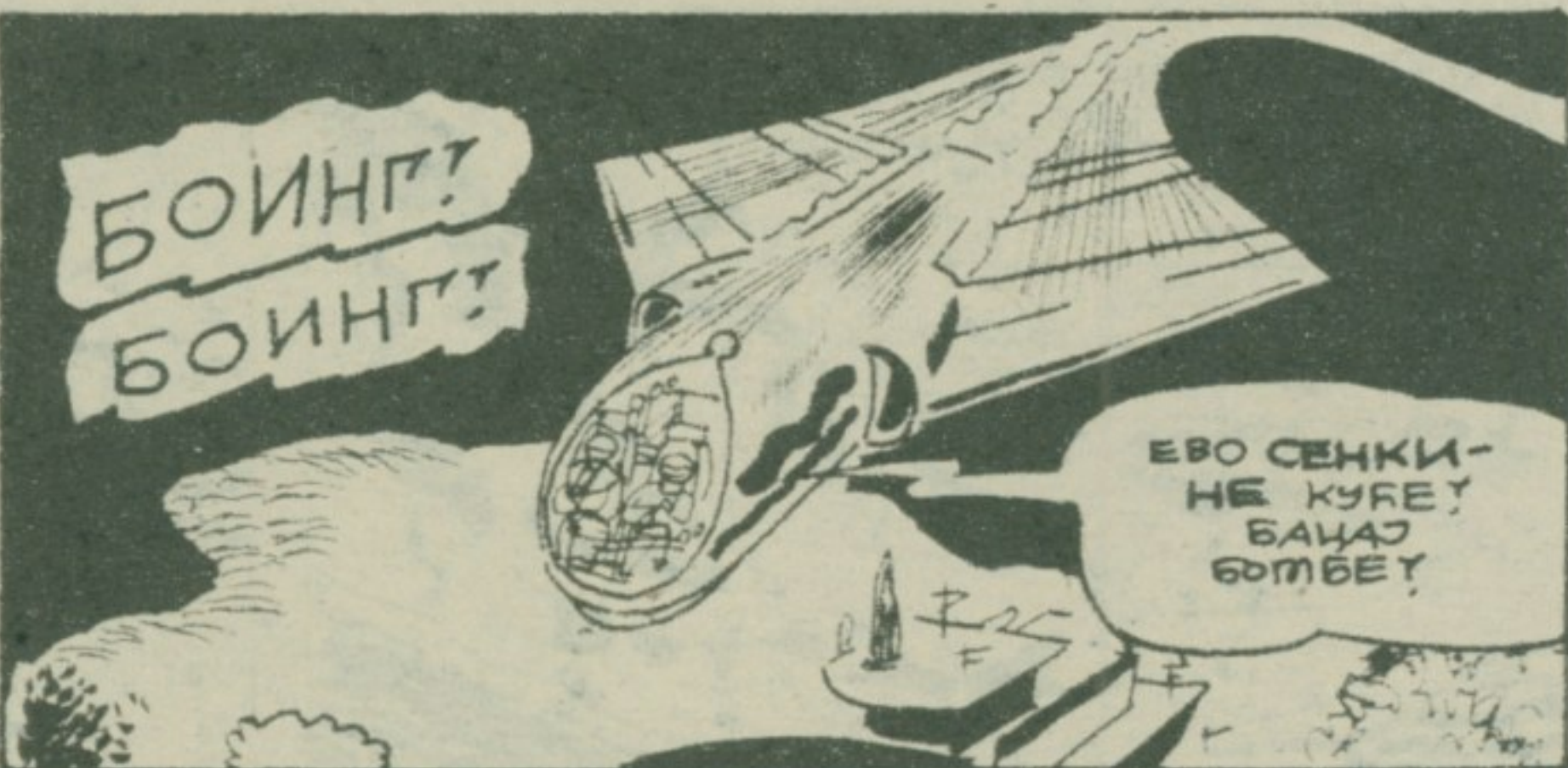


... ЧОВЕК-ЖАБА ЈЕ ТАКО-
БЕ НАСТАВИО СВОЈ САН...



ЗИБ?
ЗИБ?
ЗИБ?

БОИНГ?
БОИНГ?



ЕВО СЕНКИ-
НЕ КУКЕ!
БАЧАЈ
БОМБЕ!

Некотико тренутака кас-
није почело је бомбардо-
вање...



Од експлозије ву и
Лорна су се пробуди-
ли...



ШТА СЕ ДЕ-
ШАВА? БОМ-
БАРДОВА-
ЊЕ?



ОТКРИ-
ЛИ СУ
НАСТ
ТОРАТО
ПО ЗА-
РОБЉЕ-
НИКАТ



Али, БИЛО
ЈЕ ПРЕКАС-
НО...

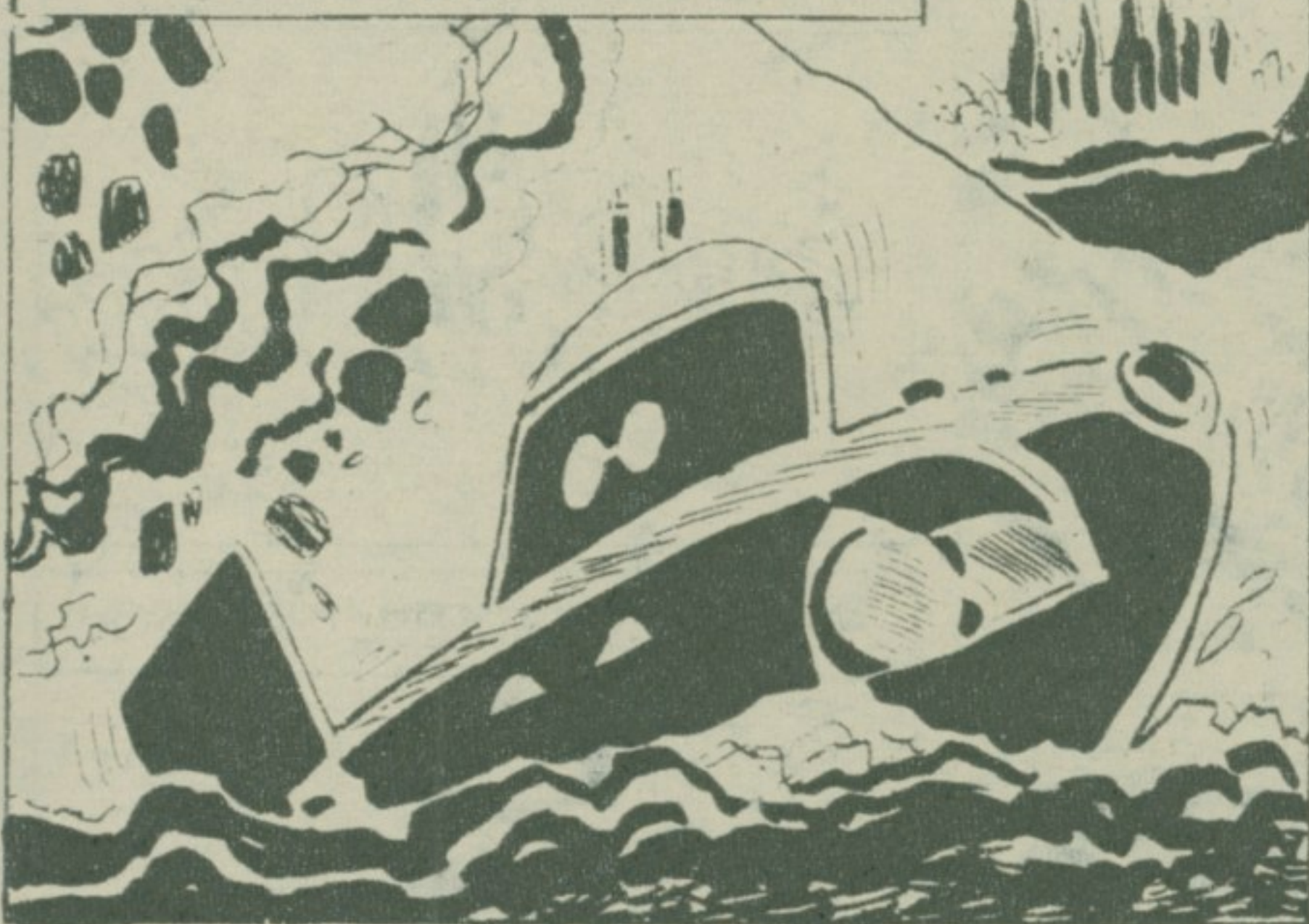
ЗАРОБЉЕ-
НИКОВА
СОБА
ЈЕ ПОГО-
БЕНА!
БЕЖИМО,
ЛОРНА!



Лорна и ву убрзо су стигли
у подземни канал...

САМО ДА ПОДМОРНИ-
КА НИЈЕ УНИШТЕНА...

Недugo затим зграда се сруши-
ла...



СЕНКА ЈЕ УПРАВО ДОПРАТИО АЛИ-
СУ КУКИ...



ХВАТА, АЛИСА! МНО-
ГО СТЕ МИ ПОМОГЛИ!
ВИДЕЉЕМО СЕ УС-
КОРО!

НЕ ЗНАЈУКИ ШТА СЕ У МЕЂУВРЕМЕНУ ДО-
ГОДИЛО, СЕНКА ЈЕ КРЕНУО КУКИ...

СУТРА ИДЕМ У ОНУ
КРИТУ ДА НАБЕГ РИО-
ВЕРАТ

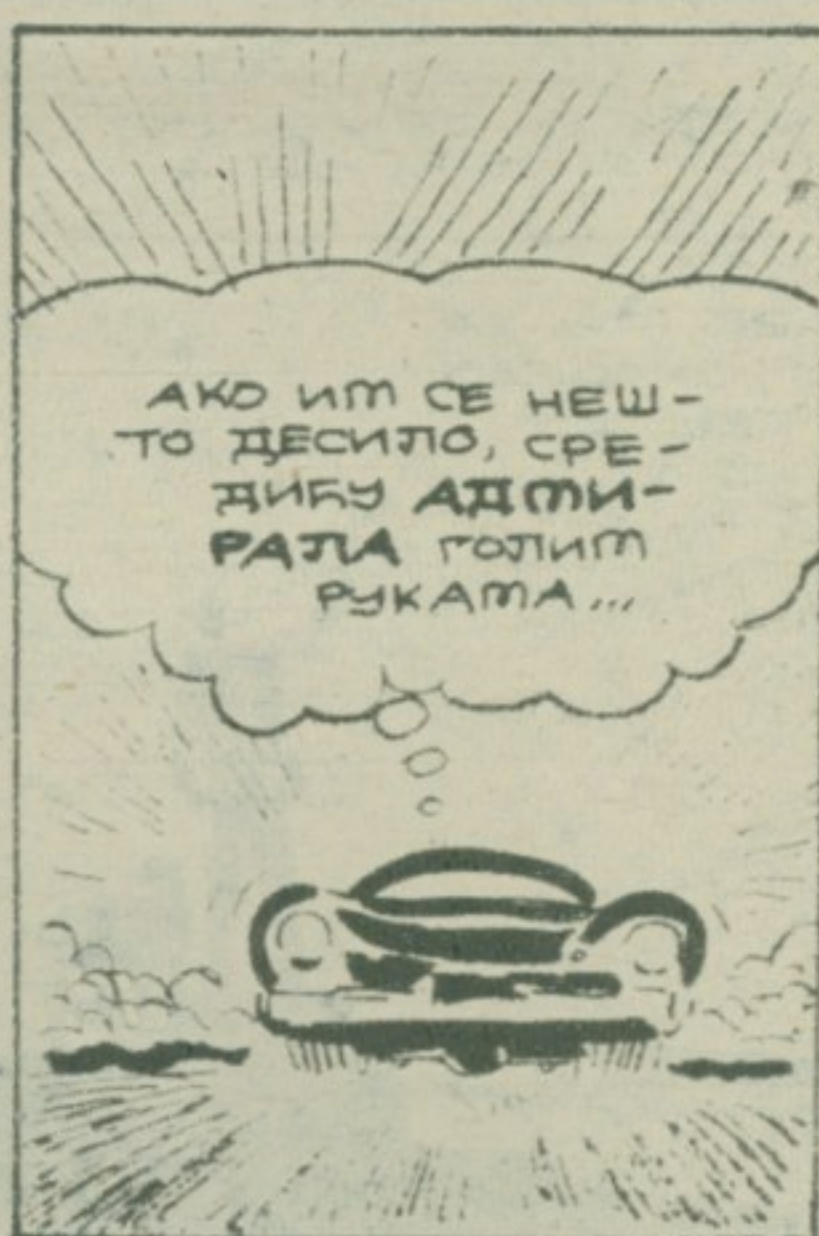


СТИГАВШИ ДО МЕСТА ГДЕ
ЈЕ БИЛА ЊЕГОВА КУКА, УР-
ЛЕДАО ЈЕ СТРАВИЧАН ПРИ-
ЗОР...

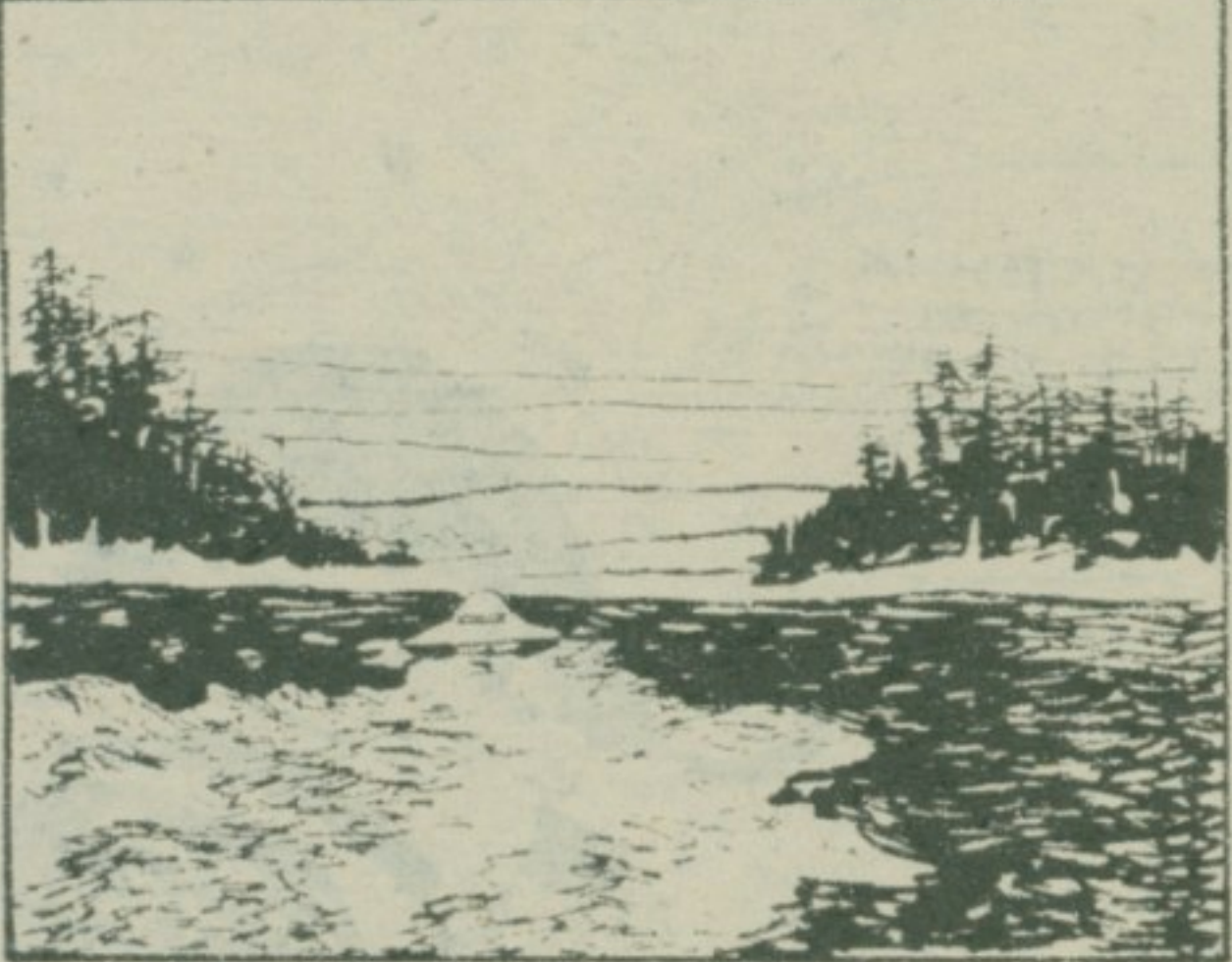


ТО ЈЕ АДМИРА-
ЛОВО ДЕЈЛОТ ШТА
ЛИ ЈЕ С ЛОРНОМ
И ВУОМ?





Шумовито острво није било далеко од обале...



На острву га је чекало пријатно изненађење...

Здраво, пријатељу! Знао сам да беш до-
бић!

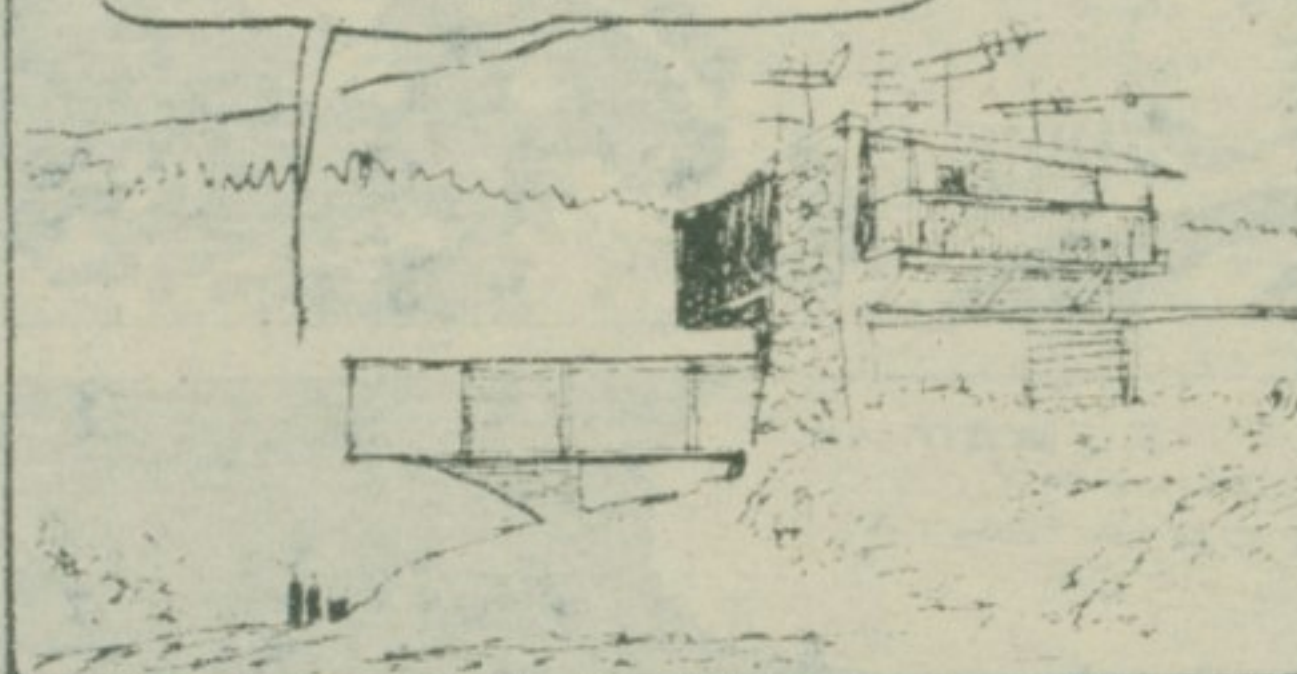


За-
бринуо
сам
се
за
тебе
и Лор-
ну!

Успели смо, при-
јатељу! Био си
код куће?



Да? Потпуно је сру-
шен! Не схватам
како су нас откри-
ли...

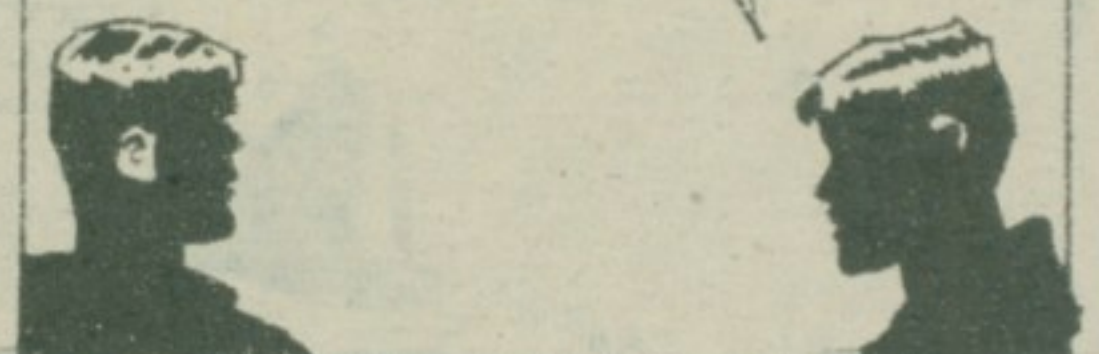


Можда је наш заробље-
ник имао у одеги скривен
одашљач сиг-
нала...



То је једи-
но објашње-
ње...

Како си ти
прошао?



Сенка је укратко испричао пријатељу
шта је открио...



Тај главер је сигурно
продао адмиралу фор-
тулу за скамењива-
ње!

Сутра идемо
у торнарску
крчму да на-
бемо главерат!



Помогу
ћемо
укуп-
ну... а
онда?

Видеће-
мо шта
ћемо
кад
стигнемо
тамо!



Следећег дана Сенка и
бу су кренули у торнар-
ску крчму...



Ено крчме! Јеси ли
спреман да рециту-
јеш своју улогу?

Јесам!
почнимо...

Здраво,
друштво!
Два тор-
нара ко-
ји хоће
да се пош-
тено
напију!

Пие
за
свет
мој
прија-
тељ
пла-
ћа!



На дошљаке готово нико није обратио
пажњу...

Ко каже... хик... да
ја плаћам?

Ја? Разбиху
ти њушку
ако нећеш!



Само један човек са
занимањем је постат-
рао двојицу пијанаца
...



СЕНКА И ВУ СУ НАСТАВИЛИ СВОЈУ КОМЕДИЈУ...

ВИДИМ ДА ПИЈЕ-ТЕ ПИВО, МОМЦИ... МОГУ ЛИ ВАМ НЕШТО ПРЕПОРУЧИ-ТИ... ХИК?

ШТА ОВА БУДАЛА ХОЋЕ??

ОВО ПИВО ЈЕ МОЈЕ... ЗА-ТО ЊУ ГА ПОПИ-ТИ...

ДО БАВО-ЛА, ПОПИ МИ ЛИ-ВО?

СКИНИ БУ ТИ ГЛАВУ, БУДАЛОТ!

УХТ ШТО ЈЕ ПИВО ДОБРО... А САД, ЕВО ТИ...

ТАКО? А САД, КО ЂЕ НА МИ ПОКУ-ДИ ПИВО?

ЈА-ЊУ И ТО ОДМАХ?

ИМЕ СВИХ...

МА ШТА ВАМ ЈЕ? ХИК...

ЗАШТО МЕ ТЕРАТЕ ДА СЕ РУЖНО ПОНАШАМ?

ХЕЈ, МОМЦИ? ПОМОЗИТЕ МИ...

... ЛЕКЦИЈА ДА ДРУГИ ПУТ ПОКУДИШ... ХИК... ЧЕСТИТЕ МОМНАРЕ ПИ-ВОМ?

А ОНДА СЕ УМЕШАО ВУ...

ПРЕСТАНИТЕ ДА ИЗИГРАВАТЕ БУДА-ЛЕ? МИ СТО ДОШ-ЛИ ДА НАБЕМО СВОЈ ПРИЈАТЕЉА ГЛАВЕРА И НИШ-ТА ВИШЕ?

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПОСТАТРАО ВУА И СЕНКУ ИЗНЕ-НАДА ЈЕ ПРЕКИНУО ТИШИНУ...

ТИ НА МЕСТО, А ВАС ДВОЈИ-ЦА СЛУШАЈТЕ, ЈА САМ ГЛАВЕР И СОПСТВЕНИК ОВЕ КАФАНЕ...

... А ВАС ДВОЈИЦУ НИКАД НИСАМ ВИДЕО?

ЗНАЧИ, ВИ СТЕ ГЛА-ВЕР??

ХОЋЕТЕ СА МНОМ ДА РАЗГОВАРАТЕ? ПОБИТО НА МИР-НИЈЕ МЕСТО...

...У МОЈУ КАНЦЕЛАРИ-ЈУ?

ЗНАО САМ ЈА ДА СТО ПРИЈА-ТЕЉИ...



ДАКЛЕ, ШТА ХО-
ТЕТЕ?

ЧУЛИ СМО ДА
ОРГАНИЗУЈЕТЕ
УКРЦАВАЊЕ
ТОРНАРА
КОЈИ
НЕМАЈУ
ИСПРАВНА
ДОКУМЕН-
ТА...

ГЛАВЕР ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК ЗАЖ-
МУРИО...

А КО ВАМ ЈЕ
РЕКАО?

ЧУО
САМ
У ЈЕД-
НОЈ
КРИМИ...
ЗАТО
СМО ДОШ-
ЛИ?



ПРИЈАТЕЉ И ЈА ТОРАМО
ЈЕДНО ВРЕМЕ ДА СЕ СКЛО-
НИМО... ЗАТО НАМ
ТРЕБА ВАША
ПОМОЋ?

ПОМОГИ
БУ ВАМ, КА-
КО ДА НЕ?



АТИ НЕ НА КРАТКО, ВЕГ
ЗАУВЕК, АГЕНТЕ 013, ДОБИ-
ТЕ?



НИЈЕ
ВАЉДА?



СЕНКА ЈЕ ЗА-
ПРЕПАШЕНО
ПОСТАТРАО
АЛИСУ...

КОЈИ ЈЕ ОД
ВАС ДВОЈИЦЕ
СЕНКА?



ОВАЈ ДЕСНО?
ПОЗНАЈА
САМ МУ
ГЛАСТ
ДРУГОГ
НИКАД
НИСАМ
ВИДЕЛА?
КАКО
СТЕ,
ПРИЈАТЕ-
ЉУ?



НИСАМ
НИ САЊАО
ДА БИСТЕ
ВИ ТОПЛИ
БИТИ ЧЛАН
БАНДЕ,
АЛИСА?



СВЕ САМ ВАС
ЛЕПО ИЗИГРАЛА?
МАРКА ТАКО-
БЕ...



ЈА САМ УКРАЛА ФОР-
МУЛУ И ЈДЕСИЛА ДА
СЕ МАРК ЗБЛИЖИ СА
ГЛАВЕРОМ?

ЛЕПО?
А ДА ЛИ ЈЕ
ПРОФЕСОР
ВАШ УЈАК?



НАРАВНО ДА
НИЈЕ? НИКАД
МЕ НИЈЕ ВИ-
ДЕО, ОТКАД САМ
У НЕГОВОЈ КУЋИ
ПО АДМИРАЛОВОМ
НАРЕЂЕЊУ... А САД,
НИ ТАКА?





АКО ПУЧА-
ТЕ, ОВА БО-
ЧИНА СЕ
ГАСОМ ЌЕ СЕ
РАЗВИТИ,
И ВИ БЕТЕ
ТАКОБЕ
УПРЕТИ...



НЕ
ВЕРУ-
ЈЕМ?
ЈОС-
ТА-
ЛОМ...

СЕНКА
ИМА ГАС
СТРАХА,
АЛИ ЕФЕКАТ
НЕ ТРАЈЕ
ДУГОТ.



АКО НЕ ВЕРУЈЕТЕ, ИС-
ПУСТИТЕУ БОЖИЦУ? НАС
ДВОЈИЦА СТО ИМУНИ,
АЛИ ВИ БЕТЕ ЛОШЕ ПРОБИТ.



БЛЕФИРАЈУ?

ЈЕДАН...



ДВА...



ДОСТА?
ПОБЕ-
ДИЛИ
СТЕ?

ШТА?

АЛИСА ПУЧА, АЛИ ПОРАБА
СВОГ САУЧЕСНИКА...

ЕВО
ВАМ?

АХ?

БАНГ?



ЈЕДНОМ РУКОМ
ВУ ЈЕ РАЗОРУЖАО
ДЕВОЈКУ...



БОЛИ МЕ?
ПУСТИТЕ
МЕ?



УРЕ-
ДУ?

НЕ ПУШТАЈ
ЈЕ, ВУ?

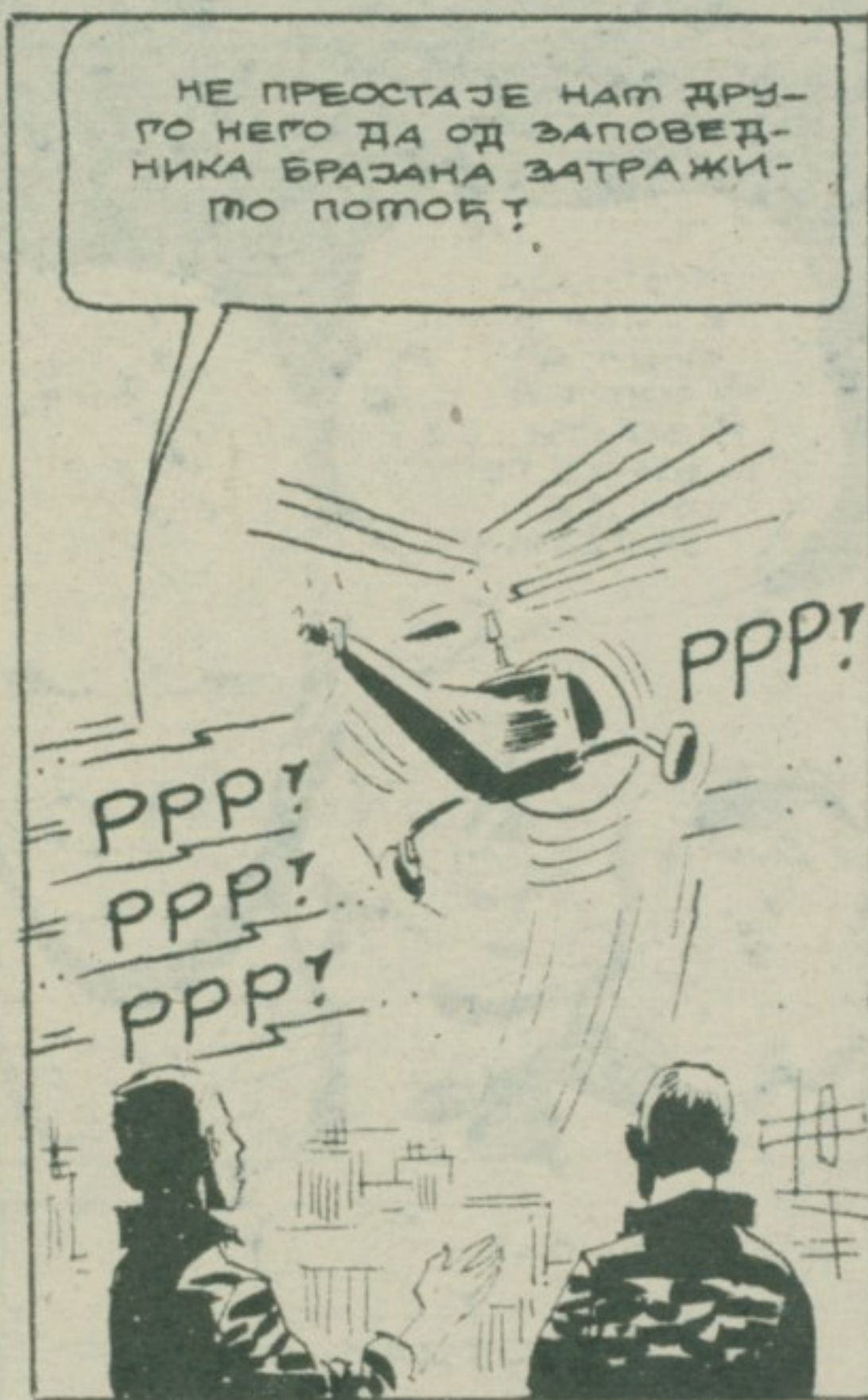


ДО БАВО-
ЛАУ ПРЕШ-
ТА МЕ
ЈЕ?



БАШ САМ ИСПАО
БУДАЛА?

БОЉЕ ЈЕ ТАКО?
НЕ БИХ ВОЛЕО
ДА ЈОС НАНЕ-
СЕМ ЗЛО?



ДОК СЕ ФЛОСИ УДАЉАВАЛА ИЗ
ЛУКЕ СА СЕНКОМ У САНДУКУ, АЛИ-
СА ЈЕ РАЗМИШЉАЛА...

ТРЕБА О СВЕ-
ТУ ДА ОБАВЕС-
ТИМ АДМИРА-
ЛА, САМО НЕ ЗНАМ
КАКО...

КУКИ НЕ СТЕП...
СЕНКА БЕ, МОЖДА,
ОБАВЕСТИТИ
ПОЛИЦИЈУ?
ПОВРАГУ
МАРКАТ,

АЛОТ МАРК?
ХТЕЛА БИХ
ДА РАЗГО-
ВАРАМО...
ВИДИМО СЕ
НА ПРИСТА-
НИШТУ...

ДА СЕ МАЛО
ПРОВЗАМО
ЧАПЦЕМ,
ВАЖИ?

ХОРЕШ ЛИ МОГИ
ДА ЗАБОРАВИШ ОНО
ШТО САМ УЧИ-
НИО?

ОД-
ЛИЧ-
НОТ
ИДЕ-
МОТ,

НЕБЕМО
САД О ТОМЕ,
МАРК...

НЕКОЛИКО САТИ КАСНИ-
ЈЕ...

СУВИШЕ СТО
ДАЛЕКО... ДА СЕ
ВРАТИМО?

НЕ, ЈОШ МА-
ЛО ШТО ЈЕ
ЛЕП РАДИОТ
ДАЛЕКО ЕМИТУ-
ЈЕ?

ОТПРИЛИКЕ НА ПЕТ
МИЉА...

ИМАМ ЈЕДНОГ ДРУГА,
РАДИО-АМАТЕРАТ ДА
ГА ПОЗОВЕМО?

ЕВО НЕГОВИХ
КАРАКТЕРИСТИКА:
О.С.К.А.Р., ТАЛАСНА
ДУЖИНА С.З. 144/3,
ФРЕКВЕНЦА
Ч.М.А 71/С...

МАЛО ЧУДНЕ
ЗА АМАТЕРАТ
НО, ПРО-
БАУ-
МОТ!

НЕДАЛЕКО ОД ЊИХ, У КУП-
ЛИ АДМИРАЛА...

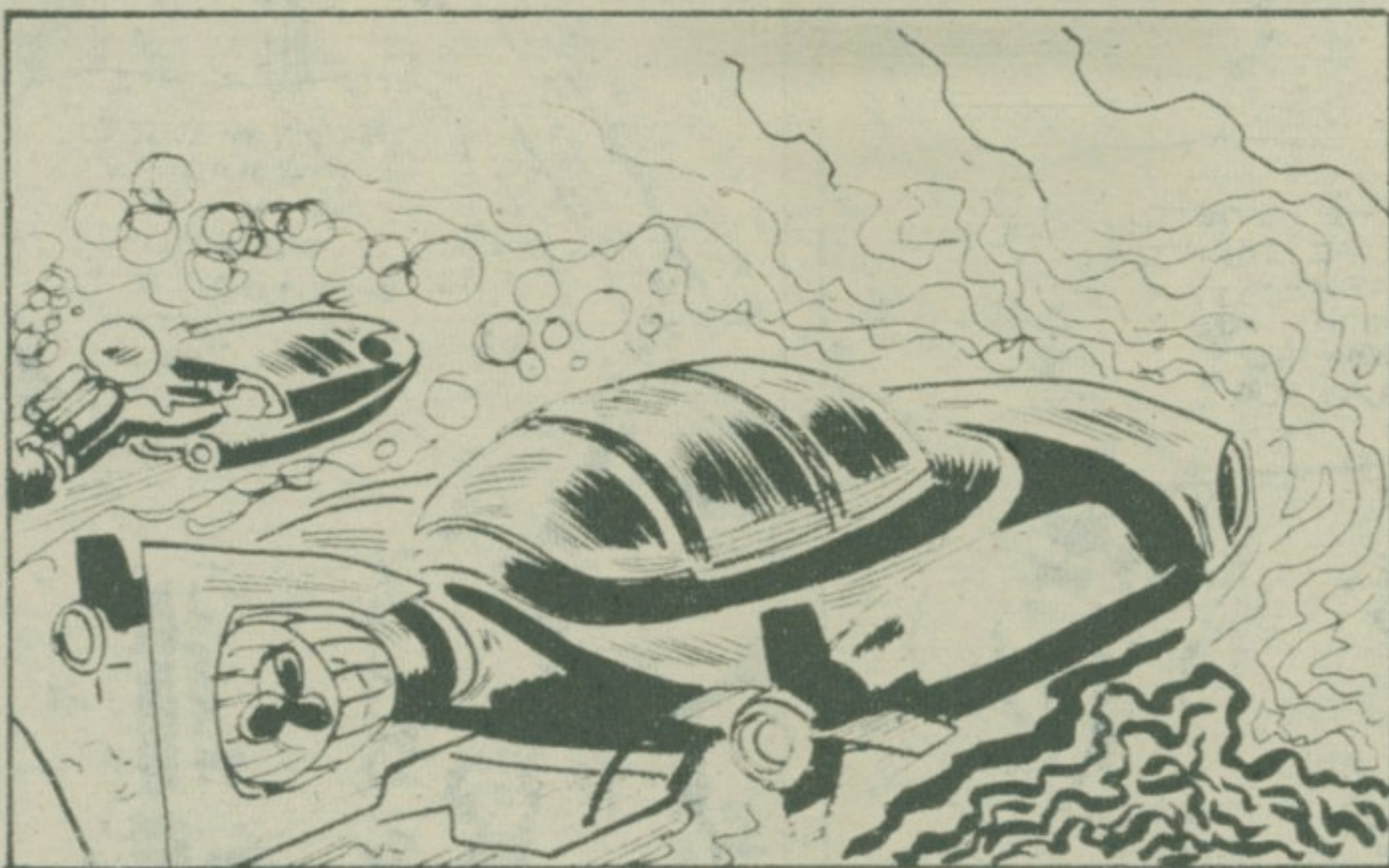
ЕВО, ЈАВЉА
СЕ 013!

БЗЗЗ!

ДОВЕДИТЕ
МИ СПЕСТА
013 И НЕ-
НОГ
ПРИ-
ЈА-
ТЕ-
ЉАТ!

ИЗГРДИТЕМО ЈЕ
ЗБОГ ТОЛИКОГ
БУТАЊА?

О.С.К.А.Р. ОБДЕ
ТВОЈА ДРУГАРИЦА 013!
ВОЛЕЛА БИХ ДА СЕ
ВИДИМ С ТОВОМ ИФЛО-
СИ? ТУ САМ С ПРИЈА-
ТЕЉЕМ...



ХВАЛА ТИ
МНОГО, ДРАГИ
МАРК...

КО СУ ОС-
КАР И ФЛО-
СИ?



МНОГО СИ РАДОЗ-
НАО, МАРК?

КАД
ЈЕ ТА-
КО,
ВРАТИ-
МО СЕ
КУ-
БИ?



СТОЈ, ДРУШ-
КАНЕ? ПОЗВАНИ
СТЕ КОД АД-
МИРАЛА?



ДОГОВОРЕНО, ВУ? КАД ПРИ-
МИШ РАДИО-СИГНАЛ, ПРАТИ
МЕ НАШОМ ПОДМОР-
НИЦОМ?

СВЕ САМ ПРО-
ВЕРИО И СРЕДИО?
БУДИ БЕЗ
БРИГЕ?

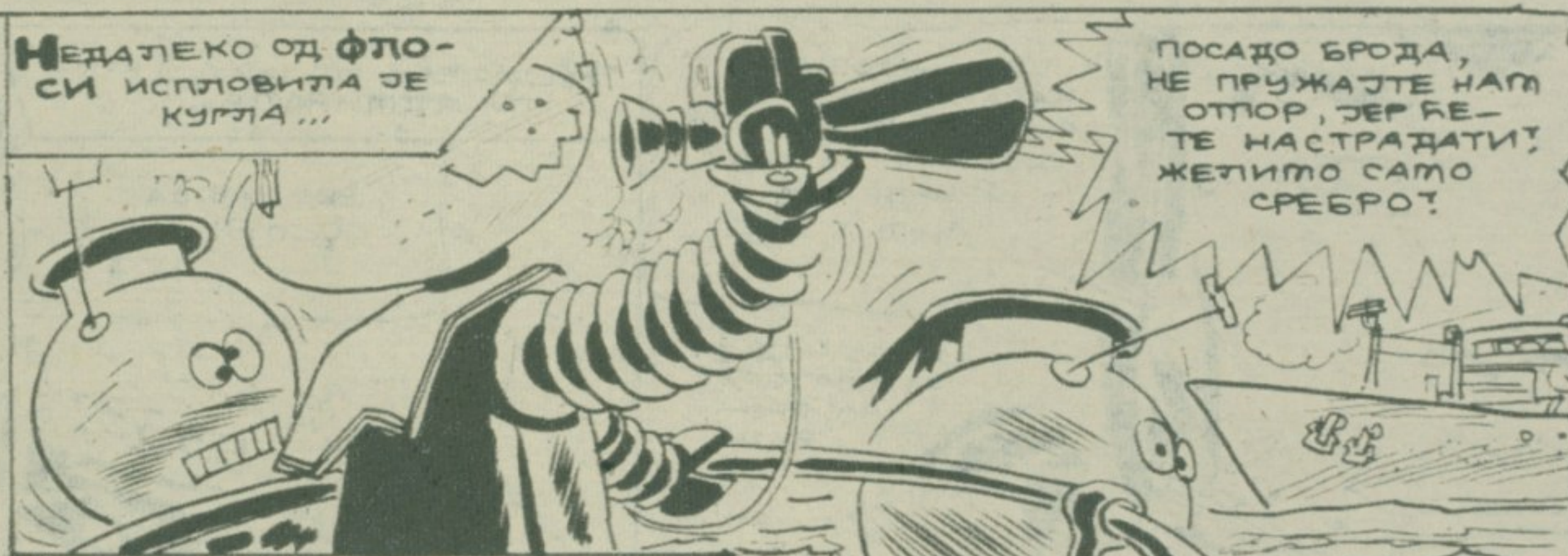


КАКО БЕМО УНИШ-
ТИТИ АДМИРАЛОВУ КУП-
ЛУ? КАО ДА ЈЕ ОД НЕУ-
НИШТИВОР МАТЕРИ-
ЈАЛА?

КАСНИЈЕ БЕМО
НА ТО МИСЛИТИ?
ЕВО, МОТОРИ
СУ СТАЛИ?



ТО ЈЕ АДМИ-
РАЛ?



НЕДАЛЕКО ОД ФЛО-
СИ ИСПЛОВИЛА ЈЕ
КУПЛА...

ПОСАДО БРОДА,
НЕ ПРУЖАЈТЕ НАМ
ОТПОР, ЈЕР БЕ-
ТЕ НАСТРАДАТИ!
ЖЕЛИМО САМО
СРЕБРО!



ТАКО СУ РОБОТИ ОДНЕЛИ САНДУКЕ СА
СРЕБРОМ...

РРРР!

РРРР!

РРРРР!



УСКРОРО БЕМО СЕ
СРЕСТИ, АДМИРА-
ЛЕ?

СЕНКА ЈЕ У ЈЕДНОМ САНДУКУ
ЗА СРЕБРО ОДНЕСЕН У МАГАЦИН
У КУГЛИ...



ЈАВИТЕ -
МО АДМИ-
РАТУ ДА
СТО
ЗАВРШИ-
ЛИ ПО-
САОУ!



ЗАХВАЉУЈУКИ ТЕБИ,
И ОВАЈ ПОДУХВАТ ЈЕ
УСПЕО! САД ЋЕМО ПОЗ-
ВАТИ ПРИЈАТЕЉЕ И ОД-
ЛУЧИТИ О БУДУЋИ-
НОСТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ СЕНКА ЈЕ
РАЗПЛЕЋАО КУГЛУ...



СВИ СУ ОТИШ-
ЛИ, ПА МОГУ
ДА ПРОЊУШ-
КАМ УНАО-
КОЛО...



ОДАВДЕ
СЕ ИДЕ
У КО-
МАНДНУ
СА-
ЛУ!



ПА ОВО ЈЕ ПРАВО
ЧУДО ЕЛЕКТРОНИКЕ!
КО ЛИ СЕ КРИЈЕ ИЗ
АДМИРАТА?

БИП?

БИП?

БИП?



ГЛЕ, КОГА ВИДИМ...
АЛИСА... КУДА ТО
ИДЕ?

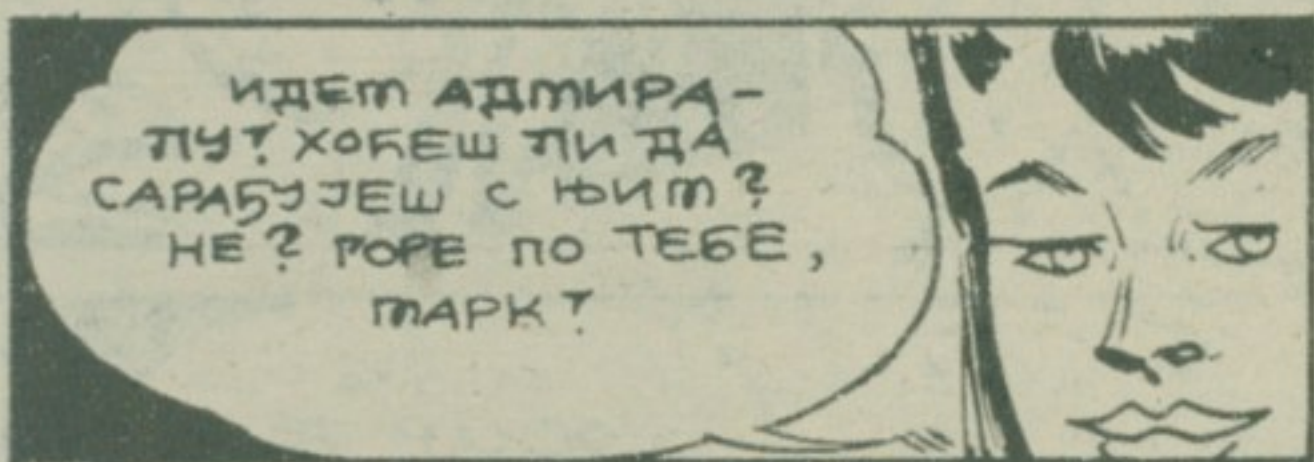


ПРАТИЋУ
ЈЕ...



АЛИСА СЕ ЗАУСТАВИЛА УРЕД ЈЕД-
НИМ ПРОЗОРОМ...

ЈЕСИ ЛИ ЈОШ
ЉУТ НА МЕНЕ,
МАРК?



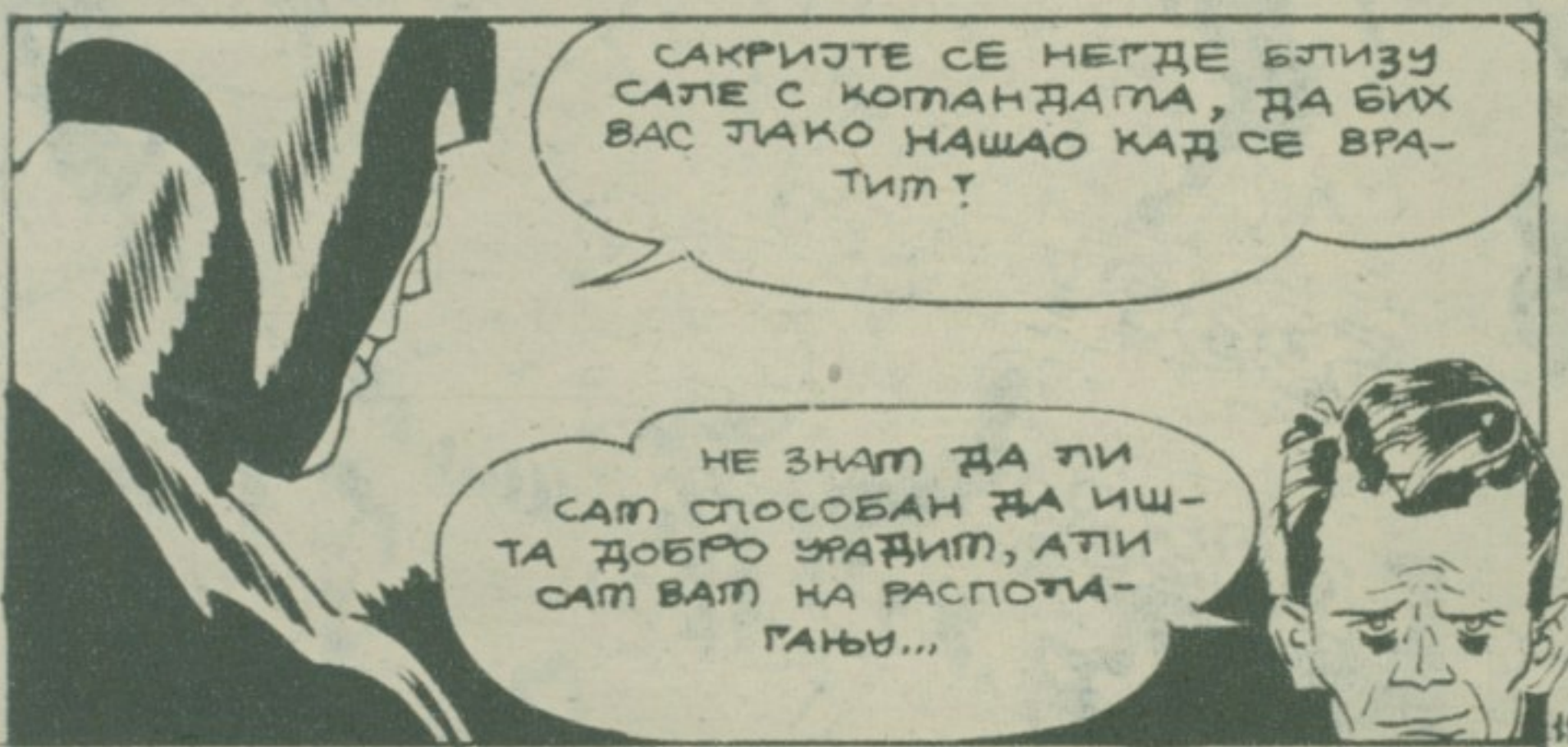
ИДЕМ АДМИРА-
ТУ? ХОРЕШ ЛИ ДА
САРАДУЈЕШ С ЊИМ?
НЕ? РОРЕ ПО ТЕБЕ,
МАРК!



ЧИМ ЈЕ АЛИСА ОТИШЛА, СЕНКА ЈЕ ПРИШАО
ПРОЗОРИЋУ...

ХЕЈ, МАРК! ОТКУД
ВИ ОВДЕ?

СПАСИТЕ МЕ, СЕН-
КО! КУНЕМ СЕ ДА ЋУ
ВАМ ПОМОГИ ДА ЛИК-
ВИДИРАТЕ ТУ
БАНДУ!



САКРИЈТЕ СЕ НЕГДЕ БЛИЗУ
САЛЕ С КОМАНДАТА, ДА БИХ
ВАС ЈАКО НАШАО КАД СЕ ВРА-
ТИМ!

НЕ ЗНАМ ДА ЛИ
САМ СПОСОБАН ДА ИШ-
ТА ДОБРО УРАДИМ, АЛИ
САМ ВАМ НА РАСПОЛА-
ГАНУ...



СЕНКА СЕ УПУТИО
КА АДМИРАТОВОМ
КАБИНИ...

ЧУЈЕМ
АЛИСИН
ГЛАС...

... И ТАКО
САМ УСПЕЛА ДА ПО-
БЕРНЕМ! ОСТАЈО
ЗНАТЕ!



ДОСТА ЗА ДАНАС!
ИДЕМ ДА ПОГЛЕДАМ
СВОЈЕ СРЕБРО, АТИ, ОСКА-
РЕ, ПРАВИ ДРУШТВО,
ОИЗ!



САД ЈЕ ТРЕНУ-
ТАК ДА ИЗНЕНА-
ДИМ АДМИ-
РАТА!

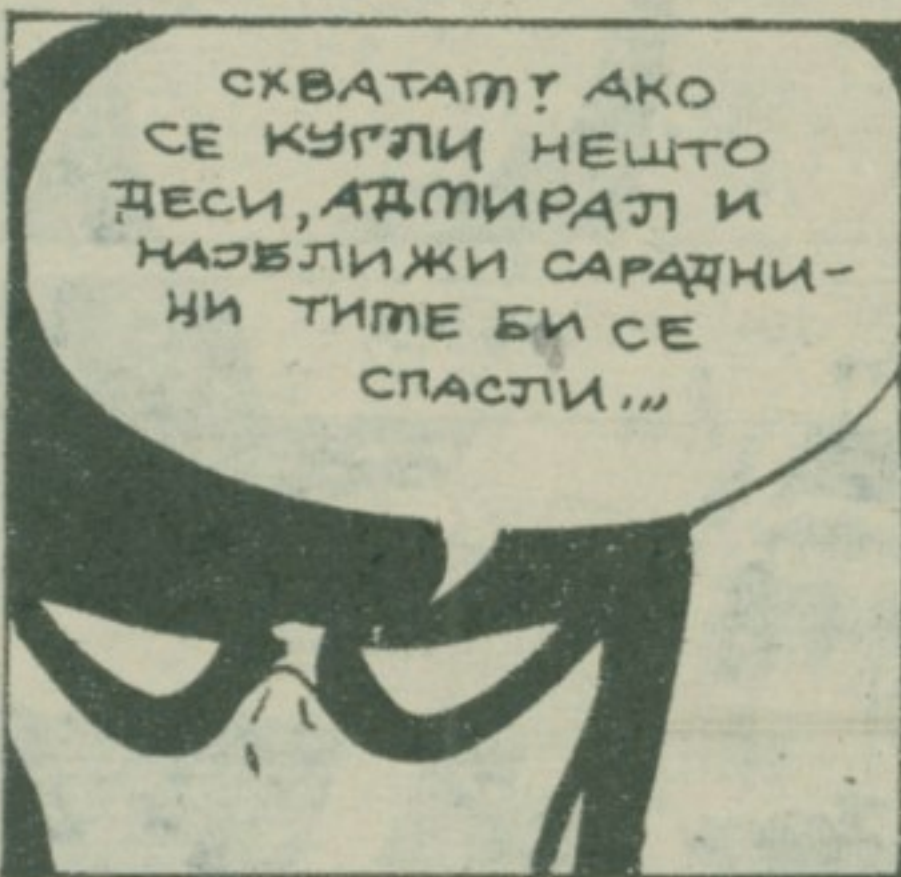


СЕНКА ЈЕ ПОШАО У САЛУ ЗА КОМАНДЕ...

ШТА ВАМ СЕ
ДЕСИЛО,
МАРК?

ОВАЈ МЕ ЈЕ ОТ-
КРИО ПА САМ ГА
ПОРАО УКЛОНИТИ!
НАШАО САМ
НЕШТО ЗА-
НИМЉИВО!

ВИДИТЕ ОВА
ТОРПЕДА! ПРАЗНА
СУ И ИМАЈУ РАДИО И
АТОМСКЕ БАТЕРИЈЕ
ЗА ДУГА И БРЗА
ПУТОВАЊА!



СКВАТАМ! АКО
СЕ КУГЛУ НЕШТО
ДЕСИ, АДМИРАЛ И
НАЈБЛИЖИ САРАДНИ-
ЦИ ТИМЕ БИ СЕ
СПАСТИ...



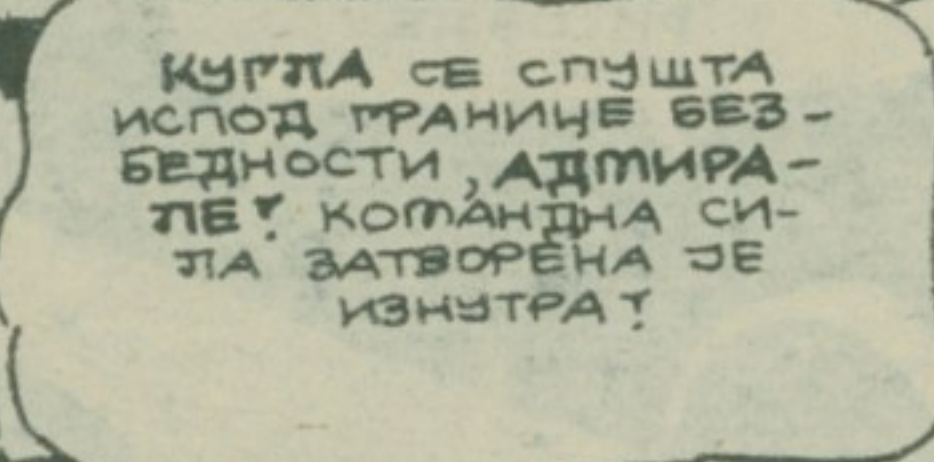
ОХ! СРЕБРО ЈЕ ЛАЖНО!
ШТА СЕ ТО ДЕША-
ВА?!



СВЕ ЈЕ РЕШЕНО!
УНИШТИТЕ СВА ТОРПЕ-
ДА СЕП ДВА! СПУСТИКУ
КУГЛУ ДО ОДРЕБЕНЕ ДУБИ-
НЕ И ПРИТИСАК БЕ ЈЕ
РАЗНЕТИ! ЗАТВОРИТЕ
ВРАТА!

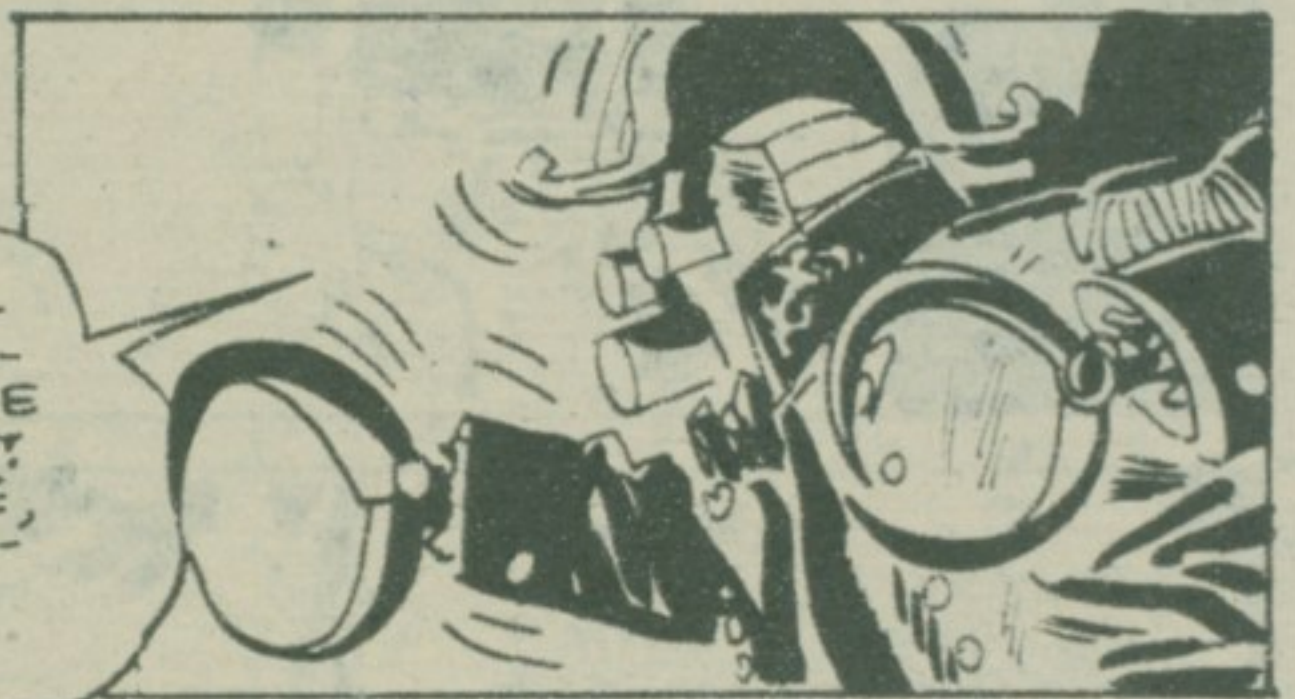


МОТОРИ
КАО ДА СУ ПО-
ЛУДЕЛИ!



КУГЛА СЕ СПУШТА
ИСПОД ГРАНИЦЕ БЕЗ-
БЕДНОСТИ, АДМИРА-
ЛЕ! КОМАНДНА СИ-
ЛА ЗАТВОРЕНА ЈЕ
ИЗНАТРА!

ЗАТВОРЕ-
НА? ЗНА-
ЧИ, ТУ ЈЕ
САБОТЕР!
ОСКАРЕ
ПОМО-
ЗИ!



СПРЕМИТЕ СПАСИЛАЧКА
ТОРПЕДА, МАРК! УСКОРО
БЕ БИТИ ПАКАО!

ПАЗИТЕ!
ВРАТА
ПРСКАЈУ!



ЗАБОГА!
ОСКАР ЈЕ
АУТОМАТ!

БЗЗЗ!

БЗЗЗ!

ОСКАР ЈЕ УПРАВИО ЈЕДАН ВАТРЕНИ
ЗРАК НА СЕНКУ...

ЧУВАЈТЕ
СЕ, МАРК!

ОСКАР ЗРАЧИ ТОПЛО-
ТУ КАО УЖАРЕНА ПЕК!
ПОРАТО ГА УКЛОНИ-
ТИ С ВРАТА!

ЗА ТО ВРЕМЕ КУГЛА ЈЕ
ТОНУЛА СВЕ ДУБЉЕ...

ОСКАР ЈЕ И ДАЉЕ НАСТО-
ЈАО ДА НЕУТРАЛИШЕ НЕ-
ПРИЈАТЕЉА...

АГЕНТ 013, ИДИТЕ У
САЛУ ЗА КОМАН-
ДЕ!

ПОЖУРИКУ!
КУГЛА САМО
ШТО НИЈЕ
ПРСКУ-
ЛА!

ОСКАРЕ,
УЛАЗИ ВОДА!

НАДАЈМО СЕ
ДА ЋЕ ЈОЗ СЕ ОС-
КАР ЈАВИТИ!

ТАД СЕ НЕ
ТИЧЕ
С ВРАТА!

УЛАЗИ ВОДА!
ХРАБРО,
МАРК!

ТЕШКО
СЕ
ДИ-
ШЕ!

ДА НИЈЕ ОСКА-
РА, ВЕД ВИСТО
БИЛИ НАПОЉИ!

САМО ХРАБРО,
МАРК!

ВИБРАЦИЈЕ СУ СВЕ
ВЕЋЕ... МОЖДА ЈЕ
ТО СПАС!

ПИСЛИТЕ...

ВОДА ЈЕ ПЉУШТАЛА И ПО
ОСКАРУ...

ДОШЛО ЈЕ ДО ОКСИ-
ДАЦИЈЕ...

ХИП!

И ТАКО...



ГЛЕДАЈТЕ,
РОБОТ ЈЕ ОК-
СИДИСАО!

ДА,
САВ ЈЕ
ПРЕКРИ-
ВЕН
СОЉУ!



ОСКАРЕ? ОСКАРЕ?
ОДПО-
ВОРИ!



ТО ЈЕ АДМИРА-
ЛОВ ГЛАС!

ГДЕ СИ, ОСКАРЕ?
ОСКАРЕ?



РАДИО-
СИГНАЛ!
ТО ЈЕ
БУ!

БИП!
БИП!
БИП!



ТАЧНО ИЗНАД ПОДМОР-
НИЦЕ...

ЧУЈЕШ ЛИ
МЕ, СИН-
КО?

БИП! БИП!
БИП!



АЈО, БУ! КРОЗ КОЈИ
ТРЕНУТАК ИЗЛАЗИМО
У ТАЛИМ СПАСИЛАЧ-
КИМ ТОРПЕДИ-
МА!



У РЕДУ, СА-
МО НЕ РИЗИКУЈ
СУВИШЕ! ОСТА-
ВИ ОТВОРЕНУ
ВЕЗУ, БОЉЕ ЋУ
ТЕ СЛЕДИТИ!

ЈОШ ДЕСЕТ
МИНУТА И СВЕ
ЋЕ ЕКСПЛО-
ДИРАТИ!

ВИДИМО
СЕ, СЕН-
КО?



ГДЕ СТЕ, МАРК?
ОХ, АДМИРАЛО-
ВИ ТРУДИ!



МОРАМ НАЈИ МАРКА И
АЛИСУ! ПРОЛАЗ!



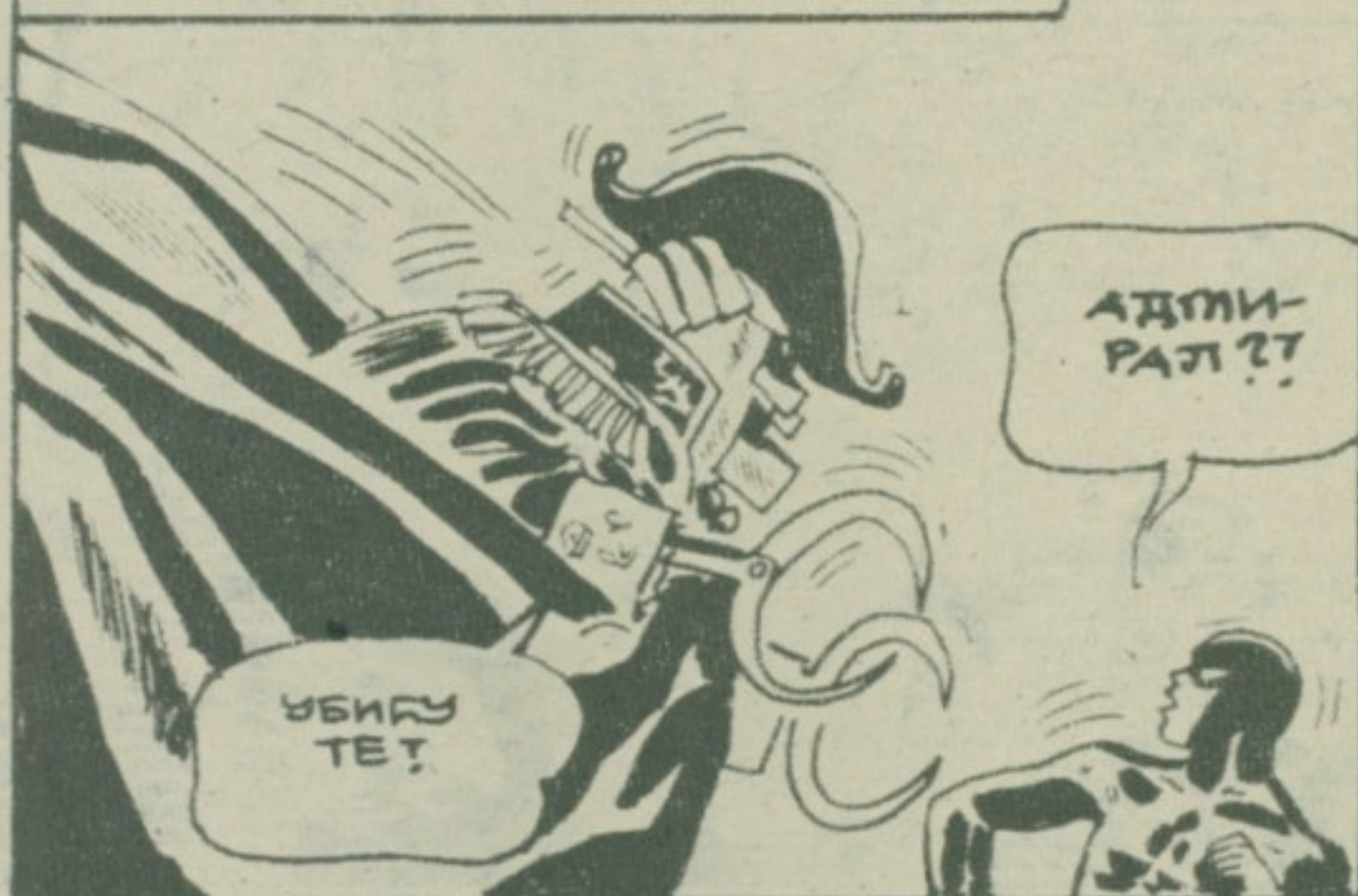
СЕНКА СЕ ВРАТИО У ХОДНИК...



ТО ЈЕ АДМИ-
РАЛОВА СОБА!
АЛИСА ЈЕ
УНАТРА!



АДМИРАЛ СЕ УСТРЕГМИО НА СЕНКУ...



СЕНКА ЈЕ ИЗБЕГАО СМРТНОСНЕ ХАН-ЦЕ...



ОВО ЋЕ ТЕ ЗАУСТАВИТИ!



МОЈА ОДЕГА ЈЕ ИЗОПОВАНА, А ОН ЈЕ ОД МЕТАЛА? МОЖДА ЋУ УСПЕТИ!



АДМИРАЛ СЕ ПО-НОВО БАЦИО НА СЕНКУ...



ЕВО ТИ МАЛО СТРУЈЕ!



АААХ!



ПРОКЛЕТНИЧЕ! АААХ!



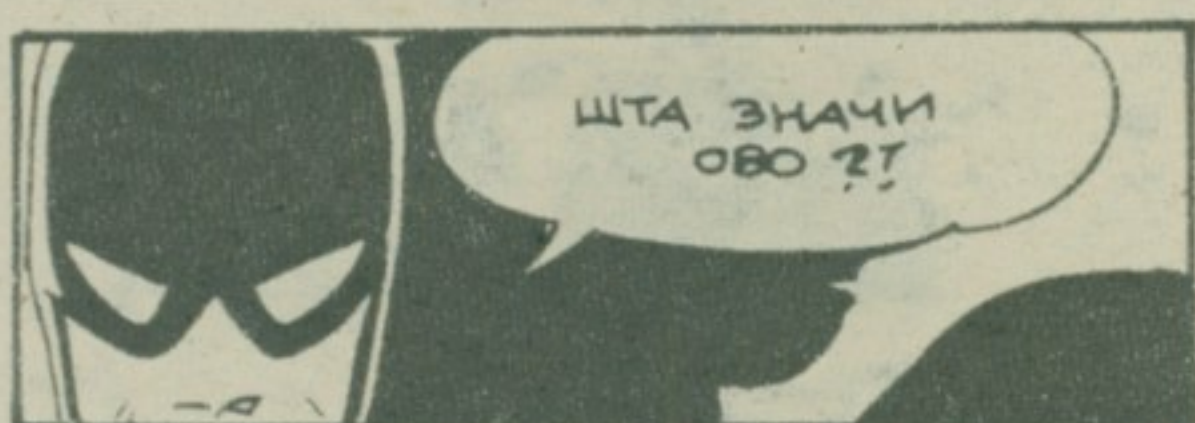
ИЗ ОГРОМНОГ ОКЛОПА ИЗ-ЛЕТЕО ЈЕ МАЛИ ЛЕТЕЋИ ТАЊИР...



САД ЋЕМО ДРЗНАТИ КОСИ!



ШТА ЗНАЧИ ОВО??



ВИДЕЋЕМО СЕ ПОНОВО, СЕНКУ? ЗАНИМЉИВ СТЕ ПРОТИВНИК...



КО САМ? ЈА САМ ВРХОВНИ ВОЂА, СЕНКУ!



МАЛИ ЛЕТЕЋИ ТАЊИР УСКОРО ЈЕ НЕСТАО...

ВРХОВНИ ВОЂА??





ПОШТО МИ
АДМИРАЛ ВИ-
ШЕ НЕБЕ СТЕ-
ТАТИ, ИДЕМ
ПО ТАРКА И
АЛИСУ...

ЕВО
ИХ!

РУКЕ УВИС,
ИНАЧЕ
ПУЊАМ!

У ЈЕДАН ТОР-
ПЕДО РЕМО ОС-
КАР И ЈА, А У ДРУ-
ГИ ЈЕДАН ОД ВАС
ДВООИЦЕ? БАЦАЈТЕ
КОЈКУ КОЈИ?
ЗБОГОМ?

ТОРПЕДО СА АЛИСОМ И ОС-
КАРОМ КРЕНУО ЈЕ КА ПОВРШНИ



ТАРК, ВИ УЗМИ-
ТЕ ТОРПЕДО, А ЈА
ЋУ ВЕК НЕШТО
СТИСЛИТИ!



ИЗВИНИТЕ, АЛИ ВИ
СТЕ ТАЈ КОЈИ ТРЕБА
ДА СЕ СПАСЕ?

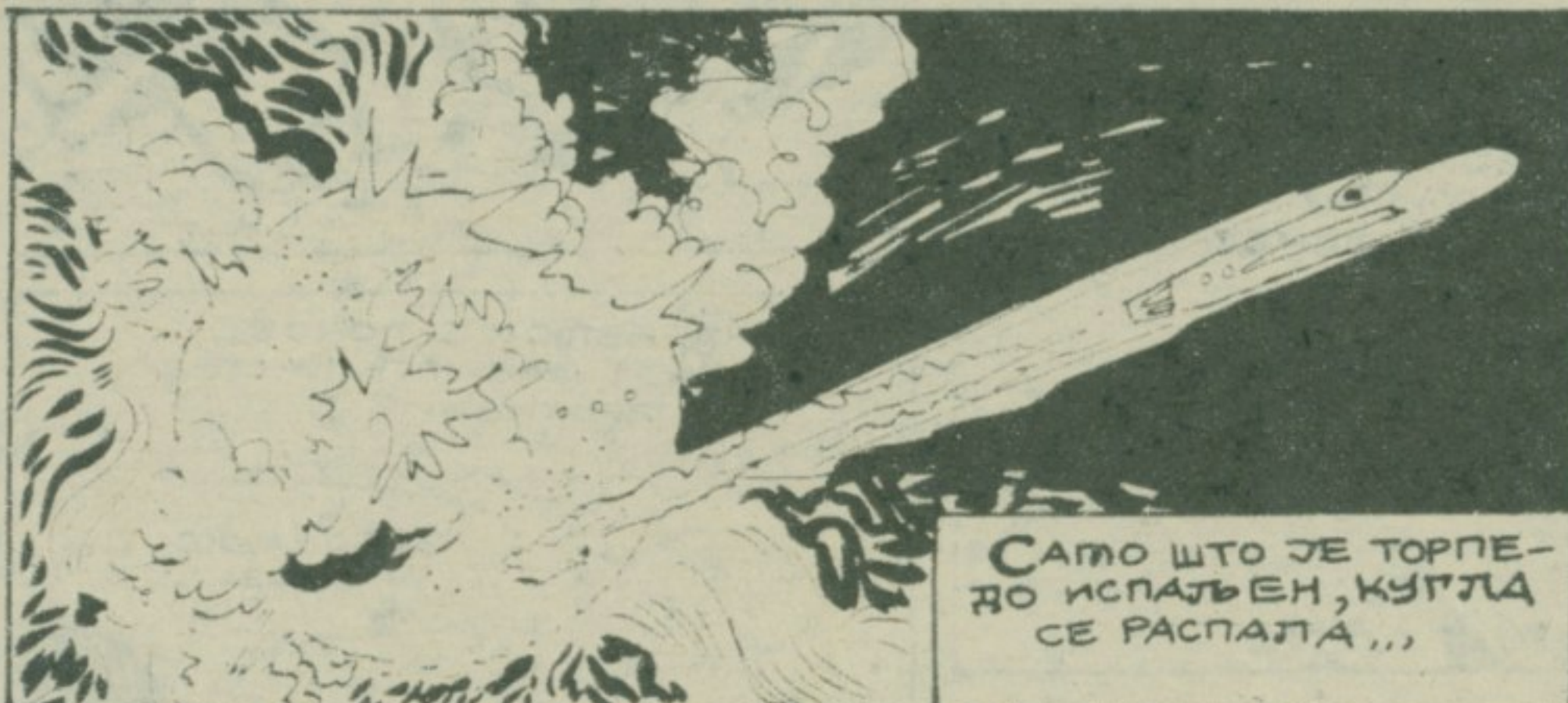
ОХ!

ТРАС!



МАРК ЈЕ УБАЦИО СЕНКУ У
ТОРПЕДО...

ЗА МЕНЕ ЈЕ БО-
ЉЕ ОВАКО? СА-
МО ВИК И ДАЉЕ
ГРЕШИО...



САМО ШТО ЈЕ ТОРПЕ-
ДО ИСПАЉЕН, КУПЛА
СЕ РАСПАЛА...



НА ПОВРШНИ ВУ И ЛОРНА ЧЕ-
КАЈИ СУ СЕНКУ...

СВЕ СТО ЧУЛИ... ЖАО НАМ ЈЕ
ТАРКА... АЛИ, ПОБЕДИЛИ СТО?



ДА? ПОБЕДИЛИ СТО, ВУ,
ЗАЈЕДНО С ТАРКОМ?

КРАЈ

10 x 10

НАУЧИ ДА БРОЈИШ ДО 10 НА 10 ЈЕЗИКА—

(АРАПСКИ, РУМУНСКИ, АУСТРАЛИЈСКИ, ИРСКИ, ЕНГЛЕСКИ, САМОЈЕДСКИ, ИСЛАНДСКИ, БЕРБЕРСКИ, СИЈАМСКИ, ГРУЗИЈСКИ)

ШТА
ДА
РАДИМ
СА
ОВОЛ'КЕ
ЖЕНЕ?

ХАШАР(10), ТИСХ(9),

ТАМАН(8),

САБАХ(7),

СИТ(6), ХАМС(5),

АРБА(4),

ТАЛАТ(3), ИТНЕН(2),

ВАХИД(1)



АРАПСКИ

УНУ(1), АДИ(2), ТРЕИ(3), ПАТРУ(4),
ЧИНЧИ(5), ШАСЕ(6), ШАПТЕ(7),
ОПТ(8), НОУ(9),
ЗЕКЕ(10).



РУМУНСКИ



АУСТРАЛИЈСКИ

ЈЕЗИК АРАНДА
ДОМОРОДЦА
БРОЈЕ САМО
ДО ПЕТ.



(ЈЕЗИК
ЗАУРАЛ-
СКИХ,
САМО-
ЈЕДСКИХ
НАРОДА
У
СССР-У)

САМОЈЕДСКИ

УКОР(1),
ШИТИ(2),
НАКИР(3),
ТЕТИ(4),
СОМБИЛА(5),
МУКТИТ(6),
СЕЛЧИ(7),
ШИТИ ЦЈЕЊА-
ГИТИЛ КЕТ(8),
УКИР ЦЈЕЊАГИТИЛ
KET(9), КЕТ(10).

НУНГ(1), САНГ(2), САМ(3),
СИ(4), ХА(5), ХОЗ(6),
ЧЕТ(7), ПЕТ(8),
ХДУ(9),
СИП(10).

СИЈАМСКИ

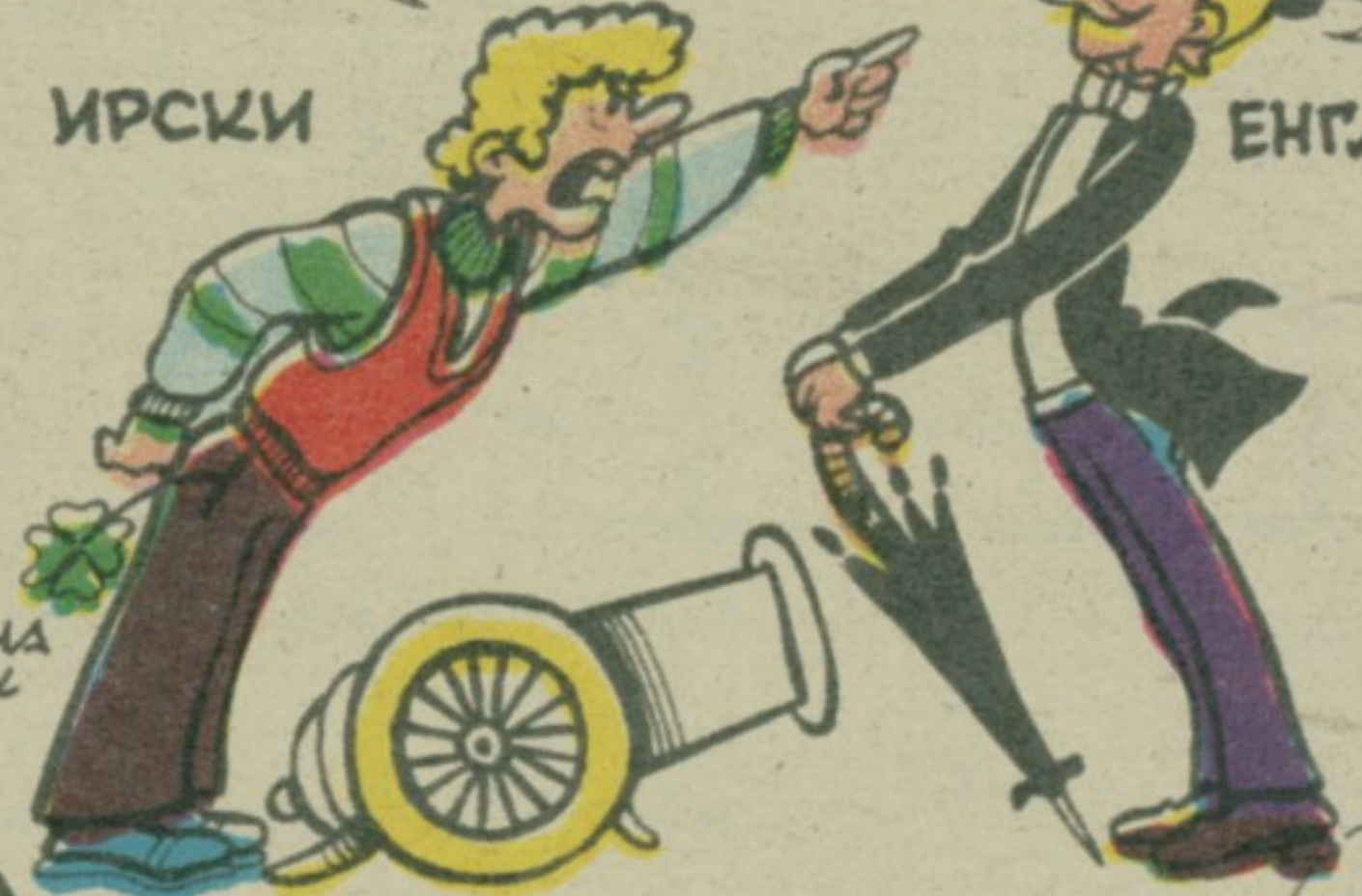
БИН(1), ТВЕИР(2), ТХРИР(3),
ФЈОРИР(4), ФИМ(5), СЕКС(6),
СЈЕ(7), АТА(8), НИУ(9),
ТИУ(10)!



ИСЛАНДСКИ

ДЕТЕЛИНА
ЈЕ ЗНАК
ИРСКЕ

ИРСКИ



ЕНГЛЕСКИ

ФУЈ, И ТО МИ ЈЕ
БЕРБЕРИН!

БЕРБЕРСКИ



НЕ
КУКАЈ,
ИМА
САМО
... ЈН(1),
СИН(2),
КЕРАДХ(3),
ОКОЗ(4),
СМУС(5),
САМС(6),
ЕСА(7),
ЕТАМ(8),
ТЕЗА(9),
МЕРАВ(10)
... ПОСЕ-
КОТИ-
НА!

ЕРТИ(1), ОРИ(2), САМИ(3), ОТКСИ(4),
ХУТИ(5), ЕКВСИ(6), ШВИДИ(7), РВА(8),
ИКСРА(9),
АТИ(10)
СТ!

ГРУЗИ-
ЈАН
БЕЗ
ВЕЛИКОТ
НОСА И
НИЈЕ
ГРУЗИ-
ЈАН!

ГРУЗИЈСКИ



Твоме гласнику нисам ништа одговорио, него сам га одвео на житно поље и штапом ударао и посекао класове који су прерасли друге, док ме је он пратио. И ако га будеш питао шта је чуо или видео, он ће ти испричати. И ти уради тако ако желиш да своју апсолутну власт ојачаш: побиј оне грађане који се истичу било да ти изгледају непријатељи, или не. Јер, апсолутном владару сумњив је чак и пријатељ”.

Тако је тиранин Периандар из Коринта, који је владао од 625–585. год. пре н.е. саветовао Трасибула, тиранина у Милету. Не зна се, додуше, како је Трасибул поступио, али је из историје познато да је свака апсолутна власт поступала у овом духу и да су апсолутни владари, заиста, сумњали чак и у најближе пријатеље. Правила, слична овом, постојала су и у персијском систему власти, али и у многим другим земљама тога времена. И готово по правилу, тирани су најчешће прогонили фи-

Овај најстарији теоретичар демократије морао је по пресуди да напусти Атину. Бежећи на Сицилију, он се, наводно, удавио, а његов спис „О боговима” јавно је спаљен на атинском тргу. То је можда прва књига која је била јавно спаљена, али пламен ове ломаче за књиге гореће све до наших дана. Кажу да је Хипија, који се помиње у Платоновим дијалозима, био убијен, а не зна се како је завршио Алкидамонт, филозоф чију је мисао прихватио француски парламент и унео је у резолуцију о правима човека. Да подсетимо, ова мисао гласи: „Људи се рађају и остају слободни и једнаки у својим правима”.

Остракизмом (остракизам је прогонство на десет година, које је увео Клајстен, вођа демократа у Атини) – био је прогнан и Сократов учитељ Дамон.

Периклов саветник, док је Сократ (470–399), искапивши пехар са отровом од кукуте, ушао у историју као оличење трагедије саме Атине, Грчке и читаве епохе, чија сенка прати филозофију и филозофа све до наших дана.

Зла судбина филозофског позива пратила је и Сократове ученике: Есхин је морао да напусти родно место Сфет, Еуклид, оснивач мегарске школе, побегао је из Атине, Менедем је, после лажних оптужби, отишао у Македонију код краља Антигона, Диоген се потуцао од немила до недрага, а прогонима су били изложени Моним, Менип, Бион, Теодор и многи други.

Ни највећи грчки умови Платон и Аристотел нису били поштеђени: Платон је три пута био у великој опасности (једном је по налогу Диониза Старијег

одведен као роб у Егину на продају), а Аристотел, оптужен због безбожности, бежи из Атине у Халекс „како се Атина по други пут не би огрешила о филозофију”, где је, убрзо, и умро.

Тако је било у старој Грчкој где се филозофија родила и слободна мисао достигла неслућени развој.

Нису били боље среће ни филозофи у далекој Кини. Конфуције (551–579. г. пре н.е), иако је био постигао висок званични положај, морао је услед политичке сплетке да поднесе оставку и оде у изгнанство. Путовао је тринаест година из државе у државу, стално се надајући да ће наћи прилику да оствари свој идеал политичке и друштвене реформе, али у томе нигде није успео. Пустипачким живо-

том је живео и Чуанг Чу, а кад је на власт дошла династија Чин, њен први министар, Ли Су, препоручио је цару да се сви филозофски списи и историјски документи, изузев докумената династије Чин, предају властима и спале. Сврха Ли Суове препоруке је очигледна. Он је желео да буде сигуран да ће постојати само један свет, једна влада, једна историја и један начин мишљења. Ова његова жеља је остварена, а овај период је ушао у историју под називом „Период спаљивања књига”.

Трагедија није мимоишла ни арапске филозофе, а слична судбина је задесила и филозофе у многим другим земљама: Персији, Египту, Византији, Риму. Свака филозофска школа, сваки филозофски правац и покрет долазили су под удар владара, државе, законика или цркве.

Зашто?

Неки као, рецимо Ксенофонт, Сократов ученик, изнели су да се „тирани боје мудраца”. Тиранинов страх – објашњавао је он – је специфичан страх. Он се

ПОВИЈ ОНЕ ГРАЂАНЕ КОЈИ СЕ ИСТИЧУ

О ВЕКОВНОМ СУКОБУ
ГЛАВЕ КОЈА МИСЛИ И
ПЕСНИЦЕ КОЈА
УДАРА

лозофе. Међутим, нису само тирани доживљавали паметно мишљење као опасност. За истином су, на срамоту људског рода, вековима расписиване потернице.

Пођимо редом: Солон (635–559. г. пре н.е) – један од седморице мудрих чија је максима била: Нека ти ум буде вођа – морао је да напусти своју домовину, Атину. Анаксагора (500–428. г. пре н.е), последњи велики представник јонске школе, био је осуђен због „безбожности”. Питагора (568–493. г. пре н.е) и његови ученици су каменовани. Хераклит (535–475. г. пре н.е), у знак протеста што је осуђен његов пријатељ Хермодор, повукао се из друштва и живео у горама, хранећи се лишћем и травама. Из домовине је побегао и Емпедокле, а у историју филозофије ушао је као „мученик” и Ксенофан. Своје учење платио је животом Зенон, Парменинов ученик и пријатељ, припадник елејске школе, док је Демокрит доживео јавну осуду.

И Протагора из Абдере (481–411. г. пре н.е), најпознатији и најутицајнији софист, био је при крају живота, и то после четрдесет година јавног подучавања и филозофирања, оптужен за „безбожност”.



Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

боји храбрих, јер су због слободе спремни на ризик. Боји се праведних, јер мноштво би могло пожелети да они владају. Што се тиче мудрих, он се боји да би они „могли снивати нешто”.

Слично гледиште је изнео Аристотел. Говорећи о правилима за очување тираније Аристотел је упозорио да су тирани увек уклањали истакнуте људе и људе чврстог карактера. Следећа правила су била забрана удружења, школовања и томе слично, заправо свега онога што људима може да улије, пре свега, самосвест и поверење. Зато тирани, сматрао је овај мислилац, нису трпели слободне и племените људе, јер племенитост и слободоумност смањују његов ауторитет и умањују његову власт. Сви тирани, написао је Аристотел у својој „Политици”, мрзе такве људе, јер сматрају да су опасни по њихову власт. Уместо ових, они траже „рђаве људе”, зато што тирани уживају у ласкању, а човек слободног духа не уме да ласка. Племенити људи, веровао је Аристотел, умеју да воле, али не и да ласкају, док рђави људи могу да се употребе за нечасне послове.

Р. Бурић

ТАЛЕНТИ
КОЈЕ СУД НЕ ОБОЖАВА

СЛИКАР КОЈИ ЈЕ ПРОДАВАО НОВАЦ

КАД МУ ЈЕ
ПОНЕСТАЛО ПАРА,
НИНГЕР ЈЕ СЕО И
ПОЧЕО ДА ЦРТА
НОВЧАНИЦЕ

Нингерова и права новчаница од педесет долара. На лажној је на изглед све ту сав "бездарних" детаља! Имена Бенџамина Франклина, датума и податка да је новчаница штампана и изгравирана у бироу за штампање новца. Ипак, не сликајте паре, боље пејсаже.

На светским берзама – док ово пишемо – влада паника. Амерички долар обарао је рекорде свих времена, пробијао баријере у односу на марку, швајцарски и белгијски франак. Говорило се да је запаљен фитиљ финансијске бомбе. Економисти се хватају за главу. Нико (или бар мало ко) може да предвиди како ће се завршити овај „доларски валцер“.

Добро се знало да је преко три марке, или шездесет и нешто белгијских франака за долар – исувише, али ништа није помагало. Зелена доларска новчаница је право мало богатство. Баш као и оне које је правио Емануел Нингер а које су се (додуше, у малом броју) затекле код појединих колекционара.

Долари са укусом кафе

Са тридесет пет година Емануел Нингер се 1882. године са супругом доселио у Сједињене Америчке Државе. Ово двоје немачких држављана убрзо су постали грађани САД. Купили су фарму за осамсто долара и настанили у градићу Вестфилду у држави Њу Џерси. Са остатком од хиљаду двеста долара неко време су безбрижно живели. Нингеру није било ни на крај памети да се запосли. Одлучио је да искористи своју сликарску вештину у друге сврхе. Сам ће цртати новац.

За почетак, требало је наћи одговарајући папир. У компанији „Крејн“, фирми која је за америчку владу произвођила специјалну, свиленим нитима проткуану хартију, купио је најфинији папир и прионуо на посао.

Требало је прво одредити величину. Одлучио се само за крупне новчанице од двадесет, педесет и сто долара. Кад се већ мучи, бар да од тога има корист. Исечену хартију потапао је у слабу кафу да би му „новац“ изгледао што истрошеније, као да је прошао кроз ко зна колико руку. Влажан папир стављао је на стакло. С друге стране постављао је оригиналну банкноту, за узор. Кроз стакло се лепо оцртавала свака цртица.

Оловком би прво осликао главне обресе, па би се латио четкице. Умочена у одговарајућу боју требало је да што верније пренесе детаље са новчанице. Ту је већ долазио до изражаја Нингеров сликарски таленат. Кад се погледа оригинал и његов фалсификат, тешко је уочити разлику. То је њему и био циљ, нико није смео да посумња да су паре фалсификоване. Када се боље погледа, све је ту, а у ствари, друкчије. Ни оне fine испреплетане цртице које уоквирују новчаницу, ни лик, ни бројеви, ни потпис нису исти. Свака Нингерова новчаница, тако су касније многи рекли дивећи

се његовом умећу, право је ремек-дело.

Основна разлика је да ниједна Нингерова банкнота не носи податак где је штампана и гравирана. Вешти фалсификатор био је поштен. Паре нису биле штампане, већ његов лични ручни рад.

Цењени лопови

Пошто је прву новчаницу коју је сам направио протурио без сметње (продавац коме ју је дао ништа није приметио), Нингер се одважио да продужи. Процењује се да је месечно правио око триста долара. Кад се зна да су му трошкови око израде износили око осамдесет долара (та-

спреман одговор: скроман је али успешан бизнисмен. Прати стање на берзи.

Ухваћен

Али после тринаест година безбрижног живота Нингер је сасвим случајно улетео у клопку.

Као и обично куповао је у једној њујоршкој радњи. Када је требало да плати, замолио је продавца да му размени новчаницу од педесет долара. Овај је то без поговора учинио. Вратио је купцу кусур у правом новцу, наравно. Било му је чудно што овај није ни проверио колико му је дао већ се, ставивши новац у џеп, журно удаљио.



које фалсификованих), зарађивао је више него многи Американци тога времена.

Госпођа и господин Нингер постали су угледни грађани. Године 1892. преселили су се у други град, Флегтаун. Купили су ново имање за хиљаду петсто долара. Давали су новац свим добротворним организацијама, били широке руке према цркви. Када би госпођу Нингер неко запитао зашто јој супруг редовно, бар једном месечно, одлази у Њујорк, имала је

Продавац је тад пажљивије погледао новчаницу. С једне стране изгледала је сасвим у реду, али с друге стране пола „цртежа“ је недостајало. Наиме, продавац је новчаницу ставио на пулт који је био мокар. Наредио је свом помоћнику да потрчи за муштеријом која је управо изашла. Очигледно се радило о фалсификатору.

Помоћник је потрчао, али на улици већ није било никога. Радња је била у близини станице и логично

је било да потрчи у том правцу. Уз пут је наишао на полицајца. Наставили су заједно. Нингера су ухватили на станици. Управо се спремао да уђе у воз за Флегтаун у Њу Џерсију.

Сви су му се дивили

Прича о вештом фалсификатору неколико дана није силазила са првих страница новина. Називали су га генијем. Неки новинари су га чак проглашавали јединственим сликарем импресионистом. Успео је све да нас заваља – писао је новинар њујоршког „Хералда“ – оно што је изгледало као пара била је само вешта копија.

Емануел Нингер изведен је пред суд. Његов адвокат тражио је да му се ублажи казна. Његов клијент је, годинама фалсификујући новац, готово ослепео. Новчанице које је израдио одједном су добијале на вредности. Без обзира на наређење владе да се сместа све врате, колекционари су их љубоморно чували.

Нингер је осуђен на пет година затвора. Због доброг владања у затвору је остао четири године и два месеца.

По изласку са робије наставио се у Олеју у држави Пенсилванији. Пошто су га осудили због фалсификовања долара, одлучио је да се опроба на некој другој валути. Направио је две велике новчанице енглеске фунте. На томе је и остало. Фунте је лако протурио у банци и никада се више није латио фалсификовања. Умро је 1924. у седамдесет седмој години.

В. С.

ПОЗАЈМЉИВАЧ ХРАБРОСТИ

У ОВОЈ ИГРИ УЛОГ ЈЕ ЖИВОТ

КАСКАДЕР
ХАРИ
ФРОБЕС
УШАО
ЈЕ
У
ГИНИСОВУ
КЊИГУ
РЕКОРДА

Тишину која се надвила над Циришко језеро нарушавало је зујање хеликоптера који се примирио четрдесет метара изнад његове површине. Хиљаде гледалаца на обали притатило је дах. Одједном је из хеликоптера искочила људска прилика и чинило се да за тренутак лебди у ваздуху. Тада, се раширених руку стрмоглавила ка мирној површини да би за неколико тренутака заро-

Бекство са двокрилца (који је у оно време био грађен од шпера) у ваздушни балон. Још једном је пркосио смрти.



Опроштајни скок. Иако је имао пуних седамдесет година, Хари је одлучио да се од свог заната опрости на достојан начин. Скочио је у Циришко језеро са четрдесет метара висине.



Најпознатији пад немог филма! Иако је падао читавих шездесет метара заједно са порушеним мостом и коњем, захваљујући брижљивим припремама нису се повредили ни он ни коњ!

нила у њу стреловито, као пеликан који кидише на рибу.

Гледаоци су свашта нагађали. Све претпоставке су убрзо пале у хладну воду језера када се пред знатижељницима убрзо појавило задовољно лице седамдесетогодишњака.

Хари Фробес је свакако имао разлога за задовољство. Тим скоком је крунисао своју каријеру скакача са висина од којих се свакоме, осим њему, вртело у глави. Ништа ту није било случајно. Једва да је напунио пола године, а мајка га је учланила у Дамски пливачки клуб, чији је председник била. Отац му је био фискултурник и непрестано га је опседао атлетским вежбама. Тако је још од малих ногу скакао из једне опасности у другу. До данас је написао три књиге о узбудљивом животу пред филмским камерама.

За мачку се каже да има девет живота, али, по свему судећи, каскадер Хари Фробес има их више! Најмање неколико живота заложно је када је прескакао с једног на други вагон захукталог воза. Пењао се ужетом са авиона двокрилца (направљеног од шпер-плоче) на балон, високо изнад земље. Све за потребе филма.

Дођите у Хوليوуд!

Затим се с коњем суновратио заједно са мостом у шездесет метара дубоки кањон. После тога је јуна 1936. године из цепелина „Хинденбург“ скочио у Боденско језеро са 110 метара висине! Овај подвиг га је увео у Гинисову књигу рекорда.

Гледаоци су од свога јунака с филмског платна очекивали да просто ускоче у опасности. Хари Фробес је замењивао многе познате филмске звезде у

Хари Фробес је 1924. године добио златну медаљу на светском првенству у Паризу за скокове са торња.



опасним сценама. По овајању златне медаље на светском такмичењу за скокове у Паризу 1924. године Хари је постао најпознатији глумац у акционим филмовима и у филмовима страве и ужаса. Како његова беспримерна акробатика није прошла незапажено, ускоро је добио позив за Хوليوуд.

У то време, које се може назвати и дивљим

временом филма, Хари Фробес је скакао са све виших и виших кула и мостова у реке и језера. Надалеко се прочуо његов сензационални скок са седамдесет пет метара високог торња моста на Елби, у Дрездену.

Најдосадије – сензација од јуче

Хари Фробес добио је тада посао у једном од таквих филмова. Учествовао је као каскадер у снимању пљачке воза између Париза и Будимпеште. Тада је скочио из захукталог воза у Сену. Када је слична сцени требало да се понови у Будимпешти, како би уштедели трошкове око добијања дуготрајних дозвола за рад, продуцент му је у руке једноставно тутнуо возну карту и угурао га у воз. У Будимпешти се замало догодило да се овај трик трагично заврши. Хари је у последњем тренутку приметио да је воз на мосту променио колосек и да се нашао на средњим шинама, далеко од оградe моста и спасоносне реке под њом. Када је сцена требала да се понови, брижни путници су дозволили Харију да скочи у реку тек када им је показао да на глави носи филмску перику. Сутрадан се у новинама појавила вест да се непозната дама убила скочивши с моста!

Наравно да Фробес никада није имао самоуби-

онај ко је спреман на сва изненађења. Хари Фробес је један од ретких старијих каскадера који са поносом може да гледа своја дела и због тога што се четрдесет година бавио једним од најопаснијих заната на свету и што је из свих опасности изнео живу главу. То је један од разлога зашто га називамо једним од очева каскадерства.

– Како сам од најранијег детињства тренирао, сви ти скокови нису били опасни за мене. Увек сам био у стању да предвидим ризик у који се упуштам. Сећам се да сам једном приликом одвраћао свог млађег колегу да не скаче у језеро из авиона због јаког ветра. За њега је исувише била примамљива сума новца коју је требало да добије и скочио је – у смрт!

У таквим моментима увек постоји шанса, али само ако успете да се згрчите попут топовског булета. При скоковима с великих висина вода је тврда као бетон, па је зато дубина занемарљива, али се зато може догодити да у судару с водом попуцају табани. Што се правилније (вертикално, попут шила) урони прстима у воду, то је безопасније. Наравно, то се постиже дугогодишњим тренингом и неизмерном контролом тела. Када се припремите за своју тачку, немате времена да мислите на страх, сва енергија се преноси на прецизну припрему, а приликом извођења страх потискује концентрација.

Када данас гледам своје филмове на телевизији, када као Зоро прескачем кланац, помало се јежим. У оно време страх ме је хватао тек после извођења или када сам гледао снимљени материјал – присећа се Хари својих славних дана.

Данашњи каскадери имају мишиће, али немају мозга! – помало ће љутито Хари. – У моје време каскадери су морали да буду врхунски спортисти у више дисциплина и само се тако могло радити, а да се при том не изгуби глава. Данас су све то мумифицирани роботи, мада мислим да има и мали број правих људи који се могу добро употребити, пошто данас техника увелико замењује тело.

Хари Фробес је напунио 84 године, али га оне не спречавају да три пута недељно даје часове пливања. Живи у Швајцарској у једном селу крај Цириха, на језеру Цугер.

Н. В. Ц.



Шездесет година касније. Чувени каскадер позира репортерима у аутомобилу свога унука.

лачке намере, иако је то често падало на памет шокираним филмским гледаоцима. Ипак, сензација на филму дели судбину сензације у циркусу. Најдосадија ствар у том делу шоу-бизниса је сензација од јуче!

Све су то работи

Преживети у „дивљини опасности“ може само

ЛЕТЕЋУ ЗА ТЕБЕ (I'LL FLY FOR YOU)

музика и текст: Geri Kemp
изводе: Spandau Ballet

Passion take the wind
And break me from this tie
We're mortals on the earth
But God's up in sky
I haven't got a clue
I haven't got a thing
But what I give to you
Is all that I could bring
I'll give you all my time
That's everything to me
You know all my crime
Is this flight of fantasy
Because there's nothing else here
for you
And just because it's easier than
the truth
Oh, if there is nothing else I could
do
I'll fly for you
I am just an average boy
You are more than average girl
And when you sing to me
The shoo-bee-doo's you sing so well
Oh, don't you know that when I'm
under you
I'm over-joyed

А САДА ПАРАДА

Пре неколико година својом појавом група Spandau Ballet означила је цветање једног тада новог музичког и, можда пре свега модног покрета названог „нови романтизам“. Покрет као покрет био је и прошао, но његови најзначајнији представници постали су у међувремену најзначајније узданице британске рок сцене иако је свако од њих кренуо својим посебним музичким путем. Ту пре свега мислимо на изузетно популарне Duran Duran и, наравно, Spandau Ballet. Састав који



предводе гитариста и композитор Гери Кемп и певач Тони Хадли објавили су овога лета свој четврти албум, „Параде“. После прве две плоче које су биле сасвим у тада актуелном новоромантичном „бели-фанк“ стилу, Spandau Ballet су се окренули нешто сложенијим, помало дезираним, музичким облицима што им је донело велики успех албумом „True“. Ово годишње издање логичан је наставак тог пута и по свему судећи поновиће, ако не и надмашити, тираж свог претходника. Браћа Кемп, Хадли, Стив Норман и Џон Нибл очигледно знају шта хоће и било би веома лепо када би у току своје дуго на-јављиване турнеје по источној Европи посетили и нашу земљу.

МУЗИЧКИ ПОЈМОВНИК



МАДРИГАЛ

вокални музички облик световног карактера. Познат још од 14. века.

МАНДОЛИНА

инструмент са жицама. Свира се трзалицом. Омиљена је у Италији.

МАРСЕЉЕЗА

француска револуционарна песма уједно и државна химна коју је компоновао капетан Роже де Лил 1792. године.

МАСОВНА ПЕСМА

популарна, најчешће једногласна или двогласна вокална мелодија са или без инструменталне пратње. У њима се музички обрађује текст патриотске или политичке садржине.

МУЗИКАНТ

назив за извођача нижег реда.

МУЗИКАЛНОСТ

способност човека да схвата, прима, памти, ствара или изводи музику.

МОНО

најједноставнији облик звучног снимка. Комплетно је све стављено на један канал. Постоји стерео као виши и квадрофонија као још сложенији облик звучног документа.

SCORPIONS

- „Lonesome Crow“ (1971; Клаус Мајне – вокал, Рудолф Сенкер – гитара, Мајкл Сенкер – гитара, Волфганг Зиони – бубњеви, Лотар Хајмберг – бас)
- „Fly To The Rainbow“ (1974; Клаус Мајне – глас, Рудолф Шенкер – гитара, Урлих Рот – гитара, Франсис Бухолц – бас, Клаус Розентал – бубњеви)
- „In Trance“ (1975; на место бубњара долази Херман Раребел)
- „Virgin Killer“ (1976; иста постава)
- „Best Of Scorpions“ (1977)
- „Taken By Force“ (1977; иста постава)

- „Tokyo Tapes“ (1978; „живи“ албум, иста постава)
- „Lovedrive“ (1979; уместо Рота, гитариста постаје Матиас Цабс)
- „Animal Magnetism“ (1981; иста постава)
- „Blackout“ (1982; иста постава)
- „Love At The First Sting“ (1984; иста постава)

НИКАД ВИШЕ STATUS QUO

Прошло је доста време на откако су легендарни британски рокери Status Quo објавили да се опраштају од публике. Од тада су непрекидно на опроштајној турнеји која никако да

се заврши. Шалу на страну, изгледа да је и тој причи дошао крај. На великом концерту пред око 40.000 људи у Милтон Кејнс Боулу, уз помоћ још неколико састава међу којима су и Nazareth, Marillion и Гари Глитер бенд, Френсис Роси и његова екипа рекли су, по свему судећи, последње збогом својим обожаваоцима. После више од двадесет година заједничког свирања није им ни замерити.



Жеље нису тако далеко, ако штедиш!

Једва чекам зиму.
Низ беле падине спуштаћу се
на новим смучкама.
И то на онаквима као што их
имају смучари такмичари.
Помоћу уштеђевина и своје
зараде од феријалне праксе
успео сам да купим оно што
сам највише желео.

 **ljublјanska banka**





Илустровао НЕНАД МИРКОВИЋ

ЧУДОВИШТЕ У ЈЕЗЕРУ

ДА ЛИ САМ, ИПАК, ИМАО ПРАВО НА ОСЕЋАЊА УЖАСА, МРЖЊЕ И ОСВЕТЕ КОЈА СУ МЕ ОБУЗЕЛА?

Овамо, Меган... брже, Меган... овамо! Мора да се велики крокодил до тада одмарао у једној од увала језера. У сваком случају, ја сам га прекасно приметио: пливао је право ка мом терерију. Са обале сам гледао како се његове жућкасто-смеђе очи, клизећи тик изнад површине, ни за тренутак не скидају с плена – моје Меган, већ три године мог неразводног другара и пратиоца.

Прави ужас обузео ме је тек када сам изблиза у разјапљеним чељустима угледао стравичне, шиљате, беле огромне зубе. Иако није била свесна опасности, Меган је, осетивши да сам се избезумио, и сама била уплахирана: послушно је грабила ка мени све док није коначно ногама додирнула дно.

Извукла се!

Крокодил је осетио да му плен измиче. Одједном је удесетостручио брзину. Телесина се издигла из воде с претећи раширеним канџама.

Имао сам право: био је то знак за напад. Црне чељусту склопиле су се око Меган, а онда је, дрмусајући жртву и преврћући се, звер почела да је одвлачи вукући је на доле ка блату и трavi.

Крикнуо сам од ужаса и у следећем тренутку скочио на то чудовиште које је напало мог пса.

Већ две године смо се Меган и ја купали у језеру. Али нас крокодили до тада никада нису узнемиравали. Догађало се да их видим, али би заронили чим би човек покушао да им се приближи.

Дубоко у дивљини севера Флориде, језеро Отер било је за мене уточиште. Бежао сам од телефона, изненадне звоњаве на вратима и неплаћених рачуна. Кад год би ми се окапавање над писаћом машином смучило, одлазио сам на језеро чије су прохладне и мирне воде Меган и мене увек срдечно дочекивале.

Само, језеро више није било мирно: његова стакласта површина пенушала се од силовитих удараца крокодиловог репа. Ни ја се нисам одмарао од луднице градског живота: боже драги, па ја сам доиста жахао на леђима крокодила!

Огромно тело било је готово суво, у сваком случају не љигаво као што сам очекивао. И незамисливо коштано и круто: ма колико се трудио, ни за длаку није попуштало под мојим слабашим настртјајима. Док сам се борио да се одржим на свом месту, крокодил је у једном тренутку дубоко удахнуо ваздух од чега су се ројане плочице наострешиле. Одједном сам седео на стотинама непријатно оштрих бодљи.

Не обраћајући пажњу на мене, крокодил је на тренутак олабавио стисак својих зуба, само да би у следећем још чвршће зграбио Меган која је готово ишчезла у његовим чељустима. Нисам се предавао. Свим силама сам настојао да га некако спречим да зарони у дубину. Само, чељичне чељусту нису попуштале. Осећао сам како из моје Меган чиле последњи остаци живота. Онда су се на површини појавили мехурићи...

Небројено пута покушао сам да, запињући из све снаге, горњу вилицу повучем нагоре, разјапим те страшне чељусту и ослободим Меган, али ми ни то, нити покушаји да осујетим звер у њеној намери да свој плен одвуче дубље у језеро нису полазили за руком.

Очи!...

Прстима сам му напипао очи, али су се два пара капака, један опнасти, један од некаквог дебелог кожастог ткива, склопили над једином рањивом тачком које сам успео да се досетим. Бездушно сам зарео прсте у њих, али капци као да су били од метала.

Крокодил је запливао брже. На том месту, знао сам, дно језера нагло се обрушавало: мој непријатељ је све дубље залазио у свој свет. Некако сам успео да једном дубоко удахнем ваздух пре него што се црна површина склопила над мојом главом. Тек тада сам коначно признао: Меган више не могу да спасем... Како је могла да преживи када су јој кости до сада сигурно смрвљене, а плућа пробушена дугачким зубима?

Замахујући репом, крокодил је срљао напред. Носио ме је право ка средини језера, тамо где је најдубље. Поново сам удахнуо и трен касније још једном се нашао под водом. Чинило ми се да ће ми плућа пући. Обузео ме страх, непојмљив страх за самога себе.

Пустио сам се и као опчињен гледао како чудовишна телесина нестаје у тами испод мене. Последње што сам од ње видео биле су задње ноге с кожицама за пливање и реп. Меган нисам могао да видим. Више је никада и нећу видети.

Изронио сам и почео да гутам ваздух. Када сам нешто касније коначно поново нормално дисао, из грла ми се отео бесловесни урлик рањене животиње: Меган! Јечао сам и јаукао док сам се, четвороношке, извлачио на обалу.

Окренуо сам се и погледао у језеро. На мирној, стакластој површини огледали су се бели, вунасти облачићи и стари храстови дебала обраслих маховином. Као да се ништа није догодило.

Тек три недеље касније смогао сам снаге да се вратим на језеро. Хтео сам да поново видим крокодила, да залечим ране које ми је задао, да му доделим једино место које му заиста припада: не место крволочног чудовишта, него место животиње од крви и меса.

Спустио сам кану у воду и почео да чекам. Прво се површина ускочешала, а онда се помолила и глава. На тренутак су ме обузели необуздана мржња и страх. Желео сам само једно: да му се осветим!

Онда сам почео да размишљајам: па то језеро је природни резерват. У њему сам ја улез а не крокодил. То је његов дом. Гледао сам га и све више схватао да он не може да буде чудовиште, само обичан крокодил, створење које се није мењало 60 милиона година, програмирано да се храни свим живим бићима која нађе у води.

Могуће је да сам уобразио, али тај крокодил ме је смело гледао у очи. Гледао сам и ја њега и при том мислио како је све питање времена. Ако не ове или следеће године, језеро Отер ће у догледно време запосести људи. Крокодила ће убити јер ће их угрожавати. А када се то догоди, биће то велика несрећа.

Џек Радлоу

КАД ДУШАН
ЈОШ НИЈЕ БИО НИ
СИЛНИ НИТИ ЦАР

ДВОБОЈ

НА ЗЛАТНОМ РОГУ

– ИЛИ ЋЕШ ПОВУЋИ
СВЕ УВРЕДЕ ШТО СИ
ИХ ИЗГОВОРИО НА
РАЧУН МОЈЕ ЗЕМЉЕ,
ИЛИ СЕ БРАНИ –
РЕКАО ЈЕ ДЕЧАК
СНАЖНОМ ВОЈНИКУ И
ИЗВУКАО МАЧ

У време кад се овај дво-
бој одиграо будући цар
Душан није имао ни пуних
тринаест година, није био
чак ни престолонаследник.
Његов деда, краљ Милу-
тин, освајач који је поди-
гао Србију до најмоћније
државе на Балкану, био је
себичан, безобзиран и
свиреп. Чврсто је држао
престо, а кад се његов син
Стефан усудио да му се
супротстави, ослепио га је
и протерао у Цариград.

Стефан је провео у овом
граду „много година са
мало слугу, лишен славе и
светлости очију“, а крај
њега растао је и мали Ду-
шан маштајући како ће
једнога дана постати краљ
и показати овим надменим
Византинцима ко је он.

„У Рашкој су кукавице“

Душан је у изгнанству
тешко подносио увреду на
рачун своје земље. Цариг-
радски Грци у његовој
околини знали су то и избе-
гавали кавгу са снажним и
преким дечком. Иако је
имао дванаест година, био
је развијен као да му је
најмање шеснаест. Једном
је голорук одбранио игу-
мана кога су напали пљач-
каши и од тада му је старе-
шина манастира дозволио
да носи мач.

Једног дана у манастир
је из Солуна стигао неки
Маврикије, људина од чо-
века, војник по занимању.
Ко зна зашто, тек од првог
дана, кад је сазнао ко су
слепи човек и његов син,
почео је да их вређа. Го-
ворио је да су у Рашкој ве-
лике кукавице да беже
чим виде византијско коп-
ље. Разуме се, у исто вре-
ме није имао довољно ре-
чи да нахвали Византинце,
а посебно самог себе. То-
лико је истицао своје лич-

не подвиге да му је мало
ко и веровао.

Док је Душан стављао
облоге на очи свог оца
Маврикије је поново почео
своју серију погрда. Ду-
шан је припасао мач:

– Повуци све што си ре-
као о мом народу и извини
се! – Војник, прекинут у по-
ла реченице, забезекнуто
се загледао у њега, а онда
се грехотом насмејао.

Душан је на то тргао мач
и кратко рекао:

– Брани се!

Тешки ударци

– Врати ту играчку у ко-
рице! – презриво му је до-
бацио Маврикије и даље
се смејући. Али, он се
грдно варао. Душанов мач
није била играчка. Био је
то сиријски мач, од дамас-
ког челика који је још Са-

ва, Немањин син, касније
прозван свети Сава, донео
са свог путовања у Палес-
тину.

– Склоните се да имамо
места – довикнуо је Душан
присутнима.

Маврикије који још није
довољно озбиљно схватио
дечака исукао је мач наме-
равајући да овом дрском
дерлету прочита кратку али
ефикасну лекцију. Уоста-
лом, и ако га прободу, ни-
ко овде неће заплакати за
тим туђинцем. Његови ја-
ки ударци би располутили
Душана да су га погодили.
Али дечак их је све вешто
дочекивао и одбијао сво-
јим мачем.

Душан је у почетку ре-
шио само да се брани, док
је Маврикије желео да што
пре оконча двобој. А имао
је и план како ће то пости-
ћи. Душану иза леђа, от-

прилике на петнаестак ко-
рака, налазио се један угао
и Маврикије је намеравао
да дечака ту сатера и до-
кусури.

Душан као да му је ишао
наруку. Допуштао је да га
Маврикије и даље засипа
кишом удараца, добро па-
рирао и полако узмицао,
право према оном углу.
Изгледало је да ће Маври-
кије ускоро тријумфовати.
Али Душан није мислио та-
ко. Чуо је како његов про-
тивник тешко дише.

Душан се нашао прите-
ран у онај опасан угао.
Маврикије је замахнуо да
зада страховит ударац,
али је дечак успео да га
одбије. Кад је дошао ред
на њега замахнуо је водо-
равно у висини Маврикије-
вог врата и да овај није ин-
стинктивно тргао главу
уназад био би то крај. Ду-

шан се окренуо као чигра
и ситуација се наједном из-
менила.

Мачеви су севали, фију-
кали, Душан је силовито
нападао. Из гомиле су се
све чешће чули повици:

– Еугенос! Еугенос Сте-
фанос! (Живео! Живео
Стефан!)

У једном тренутку Мав-
рикије је успео да се ос-
врне и погледа колико му
је слободног простора ост-
ало. Врло мало. А Душан,
видећи то, повукао се два
до три корака и тако сма-
њио притисак на неприја-
теља! Гледаоци су бурно
поздравили племенитост
младог мачеваоца. Маври-
кије, је искористио ову ми-
лост. Нагло је навалио на
Душана настојећи да по-
тисне свог противника. Ду-
шан је остао као укопан на
свом месту. Маврикију су
покрети постали тромии.
Дечак је могао без много
напора да га среди са два-
три ударца. Али, он то као
да није хтео. Није га ни ра-
нио иако је имао прилике.

Поздрави у манастирском дворишту

Гомила посматрача је
расла. У једном тренутку
вешти дечак је муњевито,
врхом свога мача, избио
оружје из Маврикијеве ру-
ке. С металним звуком
мач је треснуо о поплоча-
но манастирско двориште.
Наступио је мук. Маври-
кије је био изненађен, али је
стајао мирно. Кукавица ни-
је био. Чекао је свој крај.

Тад се Душан сагнуо,
узео Маврикијев мач за
врх сечива и једним веш-
тим хицем бацио га у ма-
настирска дрвена врата.
Мач се обрнуо у ваздуху
неколико пута и оштрим
врхом зарио у дрво. Учи-
нио је то исто и са својим
мачем. Челик се зарио тик
пored мача непријатеља.

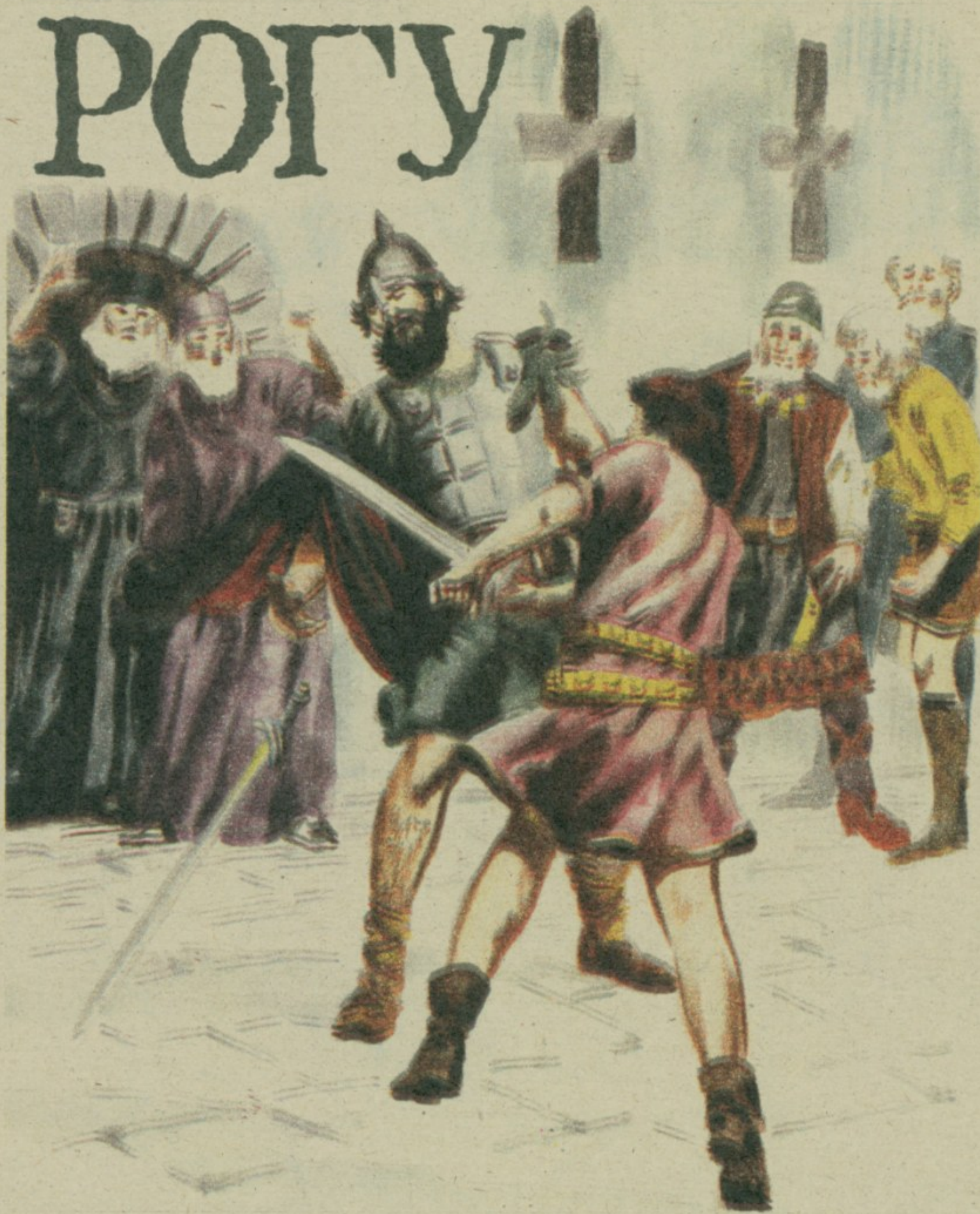
То је био знак да је Ду-
шан поштедео живот чове-
ку који га је увредио!

Зачули су се бурни по-
здрави. Предњачили су ка-
луђери, којима се, изгле-
да, највише допао овај ду-
ел.

– Ника Стефанос! – (Сте-
фанова победа) – изгово-
рио је Маврикије извиња-
вајући се дечаку за све ув-
реде које је изговорио на
рачун Рашке.

Касније, кад је Стефан
поставио краљ, а Срби зара-
тили с Бугарима, у бици
код Велбужда главноко-
мандујући српских снага
био је престолонаследник
Душан, чија је војска по-
тукла Бугаре до ногу, а по-
гинуо је највернији Душа-
нов дворјанин, исти онај
солунски Грк Маврикије са
којим се као дечак некада
мачевао на Златном Рогу у
Цариграду и поклатио му
живот.

И. Н. И.





ЏОН БРАУН

Господин Сикрет лично је, поготово у иностранству, на савршену карикатуру старомодног Енглеца. Тог јутра пробудио ме је у луксузном хотелу у Базелу где сам дошао на тзв. радни одмор надајући се да ћу написати серију чланака. Писање ми није ишло, а швајцарске цене нису ми пријале, па сам, ваљда због тога, прихватио понуду базелског ТВ-студија да учествујем у разговору о недавном догађају који је привукао пажњу светске јавности: у швајцарским Алпима нађен је смрзнути немачки генерал Хорст Вентшлер задужен за „коначно решење проблема нижих раса“ у другом светском рату.

Вентшлера је последњи видео његов собар 3. априла 1944. у дворцу који је био генералов штаб у окупираној Чешкој. Био је одлично расположен, поменуо је високо одликовање које ће добити од фирера, а затим сео у лимузину. Возач му је показао неке папире, упалио ауто и кренуо. Генерал је после тога заувек нестао. Сви су мислили да је киднапован и убијен. Већ следеће недеље на тргу оближњег места стрељани су таоци.

Када је Вентшлерово тело нађено, ја сам, као и многи, веровао да је, схвативши скору пропаст Немачке, успоставио везу са савезницима и пребацио се у Швајцарску. „Веза“ није дошла на договорени састанак, генерал се изгубио у планинама и смрзнуо.

Признајем, за новац који ми је попућен да се појавим на телевизији сложио бих се са било којом теоријом. Ипак, све су то биле само претпоставке. Савест ме је ипак гризла и можда сам зато те ноћи попио мало више.

Истуширао сам се, спремно и сишао у хол да се нађем са господином Сикретом. Сачекао ме следећом реченицом:

– Ужасно је видети земљака који прави будалу од себе, поготово у иностранству.

Осећао сам се непријатно, па сам ћутао. И он је ћутао.

– Реците ми поштено – процедио сам најзад – да ли ви знате шта се стварно догодило с тим проклетим генералом?

– Знам... и испричаћу ти само због успомена на твог оца са којим сам током рата радио на истом послу. Добро је што није жив па није могао да чује твоја лупетања. Генерал Вентшлер – наставио је Сикрет – провео је цео дан саслушавајући ухапшене. Касно увече ушао је у спаваћу собу, али уместо свог собара угледао је непознатог човека који је седео у његовој омиљеној фотељи. Посегао је за оружјем, али странац је хитро устао и узвикнуо: „Хајл Хитлер!“ Носио је исту униформу као Вентшлер, само је један знак био друкчији и непознат генералу: лобања с укрштеним ракетама.

– Господине генерале, допустите да вам се представим. Ја сам Леон Волфхабер, главни командант СС-Визеншафта. – Невероватно брзо уперео је револвер у генерала настављајући: – Морам да вас упозорим: ако било коме поменете моју организацију без мог, Химлеровог или фиреровог одобрења, бићу приморан да вас заувек ућуткам. Седите и слушајте.

Нешто у очима странца натерало је генерала да послуша иако никад није чуо да постоји научно одељење СС-а. Ипак, звучало је сасвим вероватно јер су сви знали да се прави супероружје које ће Немачкој донети коначну победу.

– Како сте ушли овамо? – упитао је покушавајући да задржи свој уобичајени заповеднички тон.

– Колеге и ја долазимо и одлазимо искључиво по фиреровим наређењима. Ту сам због вас лично, због одликовања које је фирер у својој мудрости ограничио само на неколицину најоданијих идеји хиљадугодишњег Рајха. Двојица су га већ добила, али морају да ћуте док не дође час... Знате да се много говорило о путовању кроз простор. Шта мислите о једном путовању кроз време?

– На жалост, имамо још доста нерешених проблема, али први кораци су учињени.

– Дакле, неколико наших људи посетило је будућност и донело извештаје...

– О томе која је од наших кључних одлука имала успеха? – упале генерал.

– Тачно, господине генерале! Фирер је изабрао правог човека! А сад прочитајте шта је фирер својом руком вама написао.

Док је отварао писмо, генералу су дрхтале руке. Хитлеров рукопис играо му је пред очима:

„Многопоштовани генерале, ово ћете примити из руку главног команданта Волфхабера који ће вам објаснити зашто Вођа у одређеним тренуцима мора да игра улогу следбеника. Жао ми је што и сам не могу да будем сведок резултата својих садашњих активности у будућности. Донесите ми податке који су нам потребни и ја ћу остати ваш вечити дужник.“

Испод узбудљивог писма познати потпис и печат.

– Дакле, пристајете ли или морамо да вас отпишемо и заувек ућуткамо. Вашу одлуку морам да знам пре него што вам откријем следећу етапу мисије.

ПУТУ БУДУЋНОСТ

ПРИХВАТИО САМ ПОНУДУ
ТЕЛЕВИЗИЈЕ
ДА УЧЕСТВУЈЕМ У РАЗГОВОРУ
О ДОГАЂАЈУ
КОЈИ ЈЕ УЗБУДИО СВЕТ



Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

- Ја не желим да изневерим Вођу! - изговорио је свечано генерал!

- Знао сам. А сад се пресвучите у цивилно дело.

- Зашто?

- Кад се појавите у будућности, не желимо да откријете ко сте.

- Још само једно питање: докле треба да идем?

- Ви бисте, као и сви добровољци, у далеку будућност. На жалост, засад су нам могућности ограничене: највише 15 година. Кад се вратите, казаћете нам тачно кад сте се спустили, шта сте видели и чули... И још нешто: пре него што вас проведемо кроз трансмитер, мораћемо да извршимо мањи хируршки захват - ставићемо вам у врат мало експлозива и повезати са кичменим стубом. Ако само и помислите да одате ко сте, доћи ће до експлозије.

- Али, ако ником не могу да кажем ко сам, како ћу онда...?

- Врло једноставно. На другом крају све је сређено за ваш долазак. Ваши претходници су се чак врло лепо забављали... Не смем више да вам кажем. Кола нас чекају, генерале.

Пробудио се у лепо намештеној просторији. Глава га је болела, али је скочио и погледао кроз прозор: вече, улична светла, бука саобраћаја... Волфхабер му је објаснио зашто не сме, а и на прозорима су биле решетке, истина украсне.

Ушао је собар:

- Драго ми је што сте се пробудили, господине. Домаћини и гости чекају вас на вечери. Позвоните чим се спремите.

Генерал је претпостављао да је то лажни собар упућен у тајну временског путовања. Откуд собар аријевац? Али, треба бити пажљив!

Ушао је у купатило и узео сапун. Пажљиво је прочитао текст на омоту: „Јасмин, произвођа 1950. године, Хемијска индустрија Свих земаља света”.

Чудно, помислио је, не помиње се Немачка. Окупао се и позвонио: На вратима се појавио други лакеј, висок и плав. Невероватно, сва послуга припада вишој класи која говори најчистијим немачким!

Пошао је кроз кућу луксузнију од дворца разгледајући фантастичну збирку уметничких предмета и слика, али је са очајањем закључио да су све то, без изузетка, дела уметника које је нацизам прогласио за декадентне.

Најзад, лакеј је отворио велика врата и најавио:

- Господин Ханс Шмит!

Људи које је угледао били су већи шок од уметничких предмета и слика: високи Африканац у шареном огртачу, Индијка у сарију, један Кинез, прилично разголићена плавуша, човек који је лично на Рома, дечак негроидних црта, још једна жена оријенталног изгледа, два мушкарца словенских црта лица. Један му је пришао са смешком: - Добро дошли! Драго ми је што сте нам се најзад придружили! Ја сам Јаков Фрајштајн. Генерал је дубоко уздахнуо не верујући очима. Срећом, нико није чуо уздах јер је са радија гласно свирала забрањена црначка музика коју

су у његово доба звали свинг. Поред грамофона је стајао телевизор.

- Драга, - наставио је домаћин обраћајући се Индијки - ово је господин Шмит који је дуго био у иностранству... Ово је моја супруга...

За генерала је почела права мора: Скуп су сачињавали све сами интелектуалци, уметници! Како је ово могла да буде будућност великог Рајха! Шта раде људи нижих раса у оваквом богатству? Шта је с немачком чистом расом? Зашто су једини прави Немци слуге? А она дивна плавуша, чуо је, супруга је афричког Црнца! То је превише! Осетио је мучнину. Није знао шта да каже и где да гледа. Једва је појео вечеру.

- Кафу ћемо попиту гледајући телевизор. Господине, техника је далеко отишла, зар не? - рече домаћин.

Од тадашњег времена и схвати у каквом то ужасу треба да живе будуће генерације. Програм га је толико запањено да се готово одузео: европска конференција о укидању виза за путовање у иностранство, трговински уговор са Бразилом потписан у Рију, посета играчке трупе Козака (!), пренос безбол утакмице Канада - Белгија и специјални извештај о новом открићу психијатрије. Слушао је и гледао немогуће. Козаци, амерички безбол... Све је схватио кад је саслушао извештај са психијатријске клинике:

- А сада - говорио је коментатор - желимо да вас упознамо са запањујућим новим лечењем ментално поремећених. Следећи разговор снимљен је данас у Националној клиници за ментално здравље, а ради се о злочинцима поремећеног ума.

- Ово је - почео је психијатар - случај Хермана Геринга (генерал је препознао лице и поред седе косе и остарелог изгледа) коме се после лечења на нашој клиници стање толико стабилизovalo да је добио посао водича у музеју.

Неко из публике упитао је психијатра: - А докле сте стигли с најтежим злочинцем?

У часу кад се појавила следећа слика генерал је скочио и разјарен журнуо на госте. Слуге притраше и оборише га на земљу.

- Успавали су га инјекцијом и одвели га у планине - завршио је господин Сикрет. - Цео подухват коштао је организатора око милион енглеских фунти. Замисли само, намештен једночасовни телевизијски програм, сви фалсификати, сви укућани које су морали да пронађу и доведу у Швајцарску из разних крајева света много раније да би увежбали улоге. Сваки од њих имао је, наравно, довољно разлога да мрзи нацизам.

- Али, ко је био главни организатор? - упитао сам запањен причом.

- Његово име не могу да ти кажем, осим да је био једини преживели члан велике породице која је истребљена у концентрационим логорима по плану и наређењу генерала Вентшлера.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ПРЕТВА- РАЊЕ У ГАСОВИ- ТО СТА- ЊЕ	ПОЗВАНИ ГОСТИ, ГОШЋА	ТУЛИ- ПАН	МИРАЗ (ПРАВ.)	ПРОВОЂЕ- ЊЕ ОД- МОРА ЗИМИ	КОЗАЧКИ ПОДЛА- ВИЦА	ВРСТА СИТНЕ, САТКЕ СМОКВЕ
ИЗЛА- ЖЕЊЕ	и	о	ј	а	з	а	к
СРУШИТИ, ОБОРИТИ	с	в	а	л	м	т	н
ДЕБЕЛО БРОДСКО УЖЕ	к	а	ј	а	м	а	р
СТРУЧ- ЊАЦИ У АНА- ТОМИЈИ	а	н	а	т	о	м	н
АУТО- ОЗНАКА РИЈЕКЕ	р	н	РЕКА У СРЕЈИЦИ, ПРИТОКА ЛИМА	у	в	а	м
ЗНАК ЗА АКТИ- ВИЗМУ	а	м	ОЗЛЕДА БЕСЕД- НИШТВО	р	а	н	а
ПРЕВОЗ НА ПУ- ТУ СПЛИТ- ЛИВНО	в	а	т	а	ћ	ПОСУДА ЗА ЦВЕТЕ (МН.)	МАЛА АРИЈА
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ	а	НУЛА ПРВИ МИТСКИ ЛЕТАЧ	о	ГЛУМИЦА РАС ПИСАН ШАНТИЈ	е	в	а
ОРАНИЦА	ћ	н	в	а	100 m ² УЧИНИТИ ТАМНИМ	а	р
СТРУЖА- ЦИ ЗА ЕКОЛО- ГИЈУ	е	к	о	л	о	з	м
НАШ КНИЖЕ- ВНИК ГАНЕ	а	р	е	т	а	Ј	
ФИЛМСКИ РЕЖИСЕР ИЗ ЧОСР ЈИРЖИ	р	н	к	а	ФИЛМСКО ПЛАТНО	к	
ЗНАК ЗА КИ- СЕОНИК	м	МУШКО ИМЕ КУЊИ АПАРАТ	н	с	ћ	е	к
ЖЕНСКО ИМЕ	г	м	н	а	ћ	к	а
БОДНО КОПЛО СТАРИХ ГЕРМА- НА	с	н	н	н	р	ПРОСТРА- НА ТРОП- СКА РАВНИЦА	
АМЕРИЧ- КИ ГЛУ- МАЦ КРИСТО- ФЕР	н	в	ДЕО ТЕ- РАЗИЈА МАЛИ ВИР	н	а	с	
ДЕО МАШИНЕ	о	с	о	в	н	н	а
ЛИЧНА ЗАМЕЊИ- ЦА	в	н	„ИСТОК” ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ	н	ФИЛМСКА ГЛУМИ- ЦА ГАРДНЕР	„ВОЛТ” ДИВНА ЗВЕР	в
НАРОДНИ ДУВАЧ- КИ ИНСТРУ- МЕНТ	с	в	н	р	а	а	а
ПУСТИЊ- СКА ПОВОР- КА	к	а	р	а	в	а	н
ЈАПАН- СКИ РЕЖИ- СЕР КОН	н	р	н	к	а	в	а

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: студија, архивар, опомене, надарен, Ита, Ака, ци, оно, е, пп, ВА, кредит, прорећи, рика, омотати, синоним, интрига, пар, Тал, ало, Ари, талк, н, ричинус, Сет, Ил, тражило, ритинар, Книћани.

**ИНЖЕЊЕРИ
ГЕНЕТИКЕ:
СТОП
ЗА
БОЛЕСТИ**

ЛЕК ЗА СВЕ БОЛЕСТИ

У Центру истраживачких лабораторија у Албанији, држава Њујорк, догодило се ових дана „чудо“: животиње којима су убризгани изазивачи заразне жутице, херпеса, кијавице и маларије нису се разболеле од ових болести. Експеримент је поновљен неколико пута – са истим резултатом. Руководилац Центра Енцо Паолети закључио је да се он и његова екипа налазе на добром путу стварања јединствене вакцине за више болести. Приводи се крају један значајан подухват генетске инжењерије који ће, по свој прилици, обележити нашу епоху!

Иако Паолети тренутно експериментира са посебно припремљеном вакцином за сваку од ових болести и о свом раду не

**НА
ПРАГУ
ПРИМЕНЕ
ВАКЦИНЕ
КОЈА
ШТИТИ
ОД
МНОГИХ
БОЛЕСТИ
ОДЈЕДНОМ.**

удара на сва звона, познаваоци тврде да се рад његове екипе заснива на револуционарним методама



коришћења честица DNA (дезоксирибонуклеинске киселине) – носиоца наследних особина.

– Кренули смо од најстарије постојеће вакцине, оне против великих богиња, и то из два разлога: вирус ове болести познат је човеку од пре две стотине година, кад је на њој радио Едвард Џенер, и толико је велик да се с њим ради лакше него са другим вирусима којима се бави

генетска инжењерија – каже Паолети.

Шта су даље урадили? Изоловали су патогене честице DNA вируса хепатитиса (запаљења јетре које изазива жутицу), а затим прекинули ланац DNA вируса великих богиња и у њега убацили патогене честице хепатитиса. Њихово присуство је, једноставно речено, преварило организам и натерало га да почне да производи анти-

гиња најпогодније су за експерименте ове врсте. У њих је могуће убризгати DNA честице 12 до 15 различитих болести.

Одвек је било и оних који са неповерењем гледају на све што је ново. Питају да ли постоји ризик нагомиланања вируса више инфективних болести.

Оваква опасност свакако да постоји, али само у случају кад нека особа већ има поремећен природни систем одбране, што је лекарима увек познато. Те особе се искључују из ових комбинација, а то не значи да за њих нема других решења.

Екипа из Албанија већ се припрема за нове подухвате. Намерава да још више прошири технику коришћења DNA, и то тако што ће из генетске меморије брисати гене који би могли да проузрокују нежељене последице вакцинације.

Претпоставља се да ће до 1986. године све бити спремно за клиничке експерименте на човеку. А онда ће произвођачи лекова добити прави посао – почеће масовна производња вакцине која обећава спокојнији живот садашњим и будућим генерацијама.

Д. В.



HP Kolinska



ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ

Нове фигурице — PEZ КАМИОНЕ, потражиће у вашој најближој про-
давници.

Играјте се PEZ КАМИОНИМА, сладиће се PEZ БОМБОНИМА!





Њ. В. ГАЗДАРИЦА

Ове јесени сам дошао на студије у велики град. Родитељи су ме од куће испратили са зебњом и мноштвом савета. Морам признати да сам се и ја мало упла-



шио да ли ћу се снаћи у свом новом, студентском животу. И чини ми се да ћу са свим препрекама и некако изаћи накрај осим с газдарицама.

Још пре него што су почела предавања потражио сам собу преко огласа. Газдарице су ме готово увек дочекивале истом причом. Прво би ми сручиле у лице шта све у том њиховом стану не смем да радим: да се купам сваки дан, да сваки час перем рубље, да држим храну у соби (а шта ћу кад моји у Ковину закољу свињу па пошаљу чварке, кобасице, крвавице и остале лепоте?), да често телефонирам, и тако унедоглед. На крају би свака посебно нагласила: „Знате, ја сам нервозна жена, не трпим гужву и галаму, па не дозвољавам да ми у собу доводите друштво, поготово не девојке“.

На крају сам изабрао један пристојан собичак и пристао на све забране.

Касније се испоставило да ова

моја газдарица и није баш тако страшна. Почела је полако да попушта. Ја се и даље осећам нелагодно. Кад се купам, мислим: „Сад ће ме мрко гледати јер сам потрошио сву топлу воду“. Кад нешто на брзину кувам стално размишљам како килovati „јуре“ а рачун за струју расте. Кад ме девојка позове телефоном уплашим се да случајно нисам пореметио неприкосновени мир моје газдарице. Некад сам чак и сам себи смешан због ових мојих силних страхова јер заборављам да ја ту собу дебело плаћам (6.000 динара). Ја нисам – сенка.

Молим вас, не објављујте моју адресу (због газдарице)!

САША
26220 Ковин

ЗЕМЉА ИСТА, РАЗЛИКЕ МНОГЕ

Овог октобра био сам на ђачкој екскурзији у Словенији. Први пут сам видео Бледско и Бохињско језеро. Постојнску јаму, скијашку летаоницу на Планици... Сва ова места раније сам познавао са разгледница и телевизије, а кад сам тамо крочио и видео својим очима, уверио сам се да је још лепше.

Право чудо, мене и моје другарице и другове дочекало је у излозима Љубљане... У књижарама се за динаре продају прави „синклер“ кућни компјутери. Јесу скупи, али се у Београду могу купити само од шверцера. У продавницама текстила и робним кућама нуде оригиналне америчке „левиске“, а у свакој самопослузи и бакалници рафови су пуни кафе, чоколаде... Чоколаду сам последњих година јео само кад би ми је рођаци донели из иностранства.

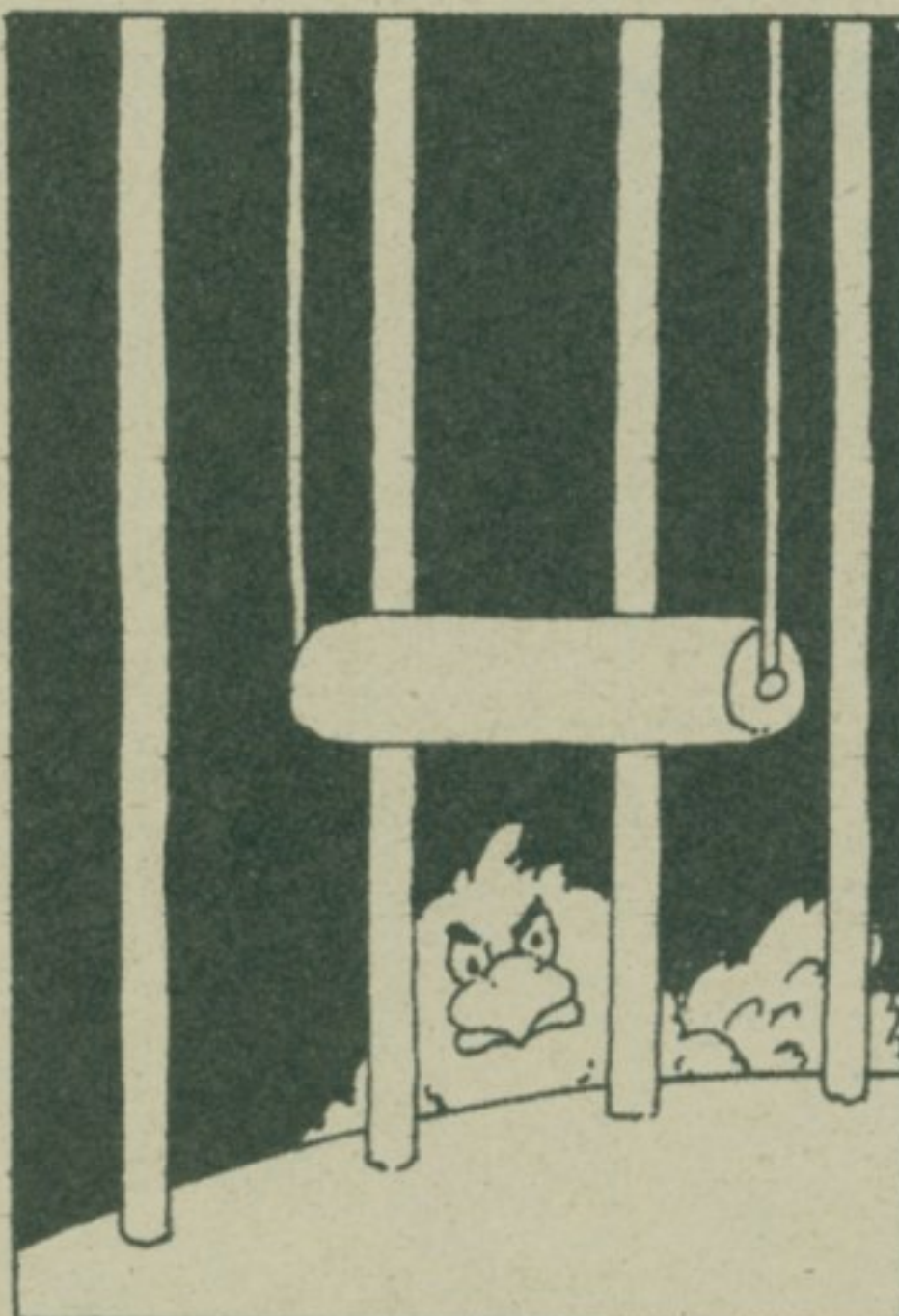
Мој отац иде на службени пут у Словенију. Донеће вероватно кафу. Још ми је за рођендан, у априлу, обећао кућни компјутер. Питао сам га да ли ће због њега и сличних путника-купаца бити уведен депозит за путовање у Словенију. Он је само одмахнуо руком.

Откуд такве разлике међу нашим крајевима. Зар не живимо у истој земљи?!

СТЕФАН ИВАНЧИЋ
Георги Георгију Дежа 7
11070 Нови Београд

СТРПЉИВО СА ЖУЋОМ

Канаринац кога сам купио пре шест месеци (жућ је као жуманце) никако неће да се љуља на љуљашци која је намењена свим канаринцима, па и њему. Зашто?



Мој „Жућа“ је одличан певач, по цео дан нас увесељава песмом: кад чује музику на радију, пева и он, кад свирам на фрули, он ме прати, кад мама нешто кува – он опет пева. То је све дивно, али мој канаринац има још једну ману – никако не дозвољава да га припитомим. Зашто?

ИВАН РАДОВАНОВИЋ IV,
учитељ Таса,
Стара железничка колонија 314
18000 Ниш

Да ли ће се твој „Жућа“ љуљати или неће не треба нимало да те забрињава. Једноставно препусти то њему да одлучи.

Знамо да би и ти радо шеткао по кући са канаринцем на прсту или рамену (то је, рецимо, чак била мода међу госпама на дворовима европских краљева и племића у 15. веку). Ипак, треба да знаш да је неке канаринце теже, друге лакше припитомити. Један од најважнијих услова је да птица буде сама у кавезу и у кући тако да је принуђена да потражи друштво човека. Наравно, неопходни су и велико стрпљење и упорност власника.

ЂОРАВА ЗИМА

Зима се приближава а с њом и једно питање постаје умесно. Често чујем од старијих да кажу за снег „види, опет нам је дошла у походе Ђорава Анђелија!“.

Шта им то, молим вас, значи?
ДРАГАН БЈЕЛИЋ,
Булевар Лењина 3
11070 Нови Београд

Тако се назива мећава која подиже суви снег и засипа очи. У народу се одржало тамно предање о измишљеном женском божанству Ђоравој Анђелији (Марији) која је управница студених ветрова.

По легенди, бура је направила двор од леда па позвала југ (топли јужни ветар) на весеље. Југ је откравио лед па се двор истопио. Бура се наљутила и југу избила око. Од тада се бура назива Ђорава Анђелија.

Када наступи зима и дођу мећаве народ се сети овог предања.

ПОЉУБАЦ ДИЈЕТА

Моја другарица каже да је недавно читала о некој дијети за заљубљене, односно да сваки пољубац наводно скида који грам сала. Знаш ли ти нешто о томе?

ЈЕЛЕНА
71000 Сарајево

Да, знамо и ми понешто о томе. Наиме, недавно је велику пажњу побудило занимљиво истраживање младе француске докторке Мартин Морије која се озбиљно позабавила пољупцем. Све што је о њему открила објавила је у књизи „Мала енциклопедија пољубаца“.

Према тврђењу докторке Мартин одиста може да се држи „пољубац дијета“. Јер, један пољубац потроши 50 до 100 калорија и тако помаже сагоревању сувишних масних материја. То би значило да неколико „цмок“ може да замени оно тако досадно вежбање које пуначке приморава да по сто пута прстима додирну врхове стопала не би ли изгубили који грам.

У ствари, сам пољубац је врло сложена радња која „запошљава“ 12 до 29 мишића. Тако, рецимо, док се двоје заљубљених страшно љубе, срце им пуца брзином 70 до 150 пута у секунди, пумпа један литар крви више него обично, у организам улази 9 милиграма воде, 0,7 грама беланчевина, 0,18 грама разних органских супстанци, 0,711 милиграма масних материја и 0,45 милиграма соли. Али пољупцем се



унесе и 250 бактерија и ко зна колико још разних вируса. Ако си се уплашила болести кад си прочитала ову последњу реченицу докторке Мартин пружа и утеху: „Пољубац не преноси само вирусе и бактерије већ и такозване лизозо-



Драган Јовановић, Петра Добрица 77, 12300 Петровац на Млави и његови другари су основали „Библиотеку стрипа“; примају сва стрип-издања која су у очуванијем стању.

Дражен Дучић, Око Кмана 39/XI, 58000 Сплит – нуди ЛП плоче Здравка Чолића и Оливере Катарине за новије плоче Doors-а, MC 5, Бијелог дугмета; Рибље чорбе, Mozarhead-а, AC/DC, Deep Purple.

Дарко Митревски, Булевар „Партизански одреди“ 111, 91000 Скопје – жели да набави „Алана Форда“ бројеве: 213, 224, 210, 217, 256, 258, 125, 154, 155, 156, 157, 158, 189, 162, 266, 172, 144, 146, 274.

Лили Костова, Јосиф Христовски 3/22, 97000 Битољ – мењала би три Микијева забавника за једну Стрипотеку или једног Дениса за једну Стрипотеку.

Вукица и Вукман Којић, село Ками, 81204 Лијева Ријека – недостају им Забавници: 1960, 1961, 1962, 1693 и 1695.

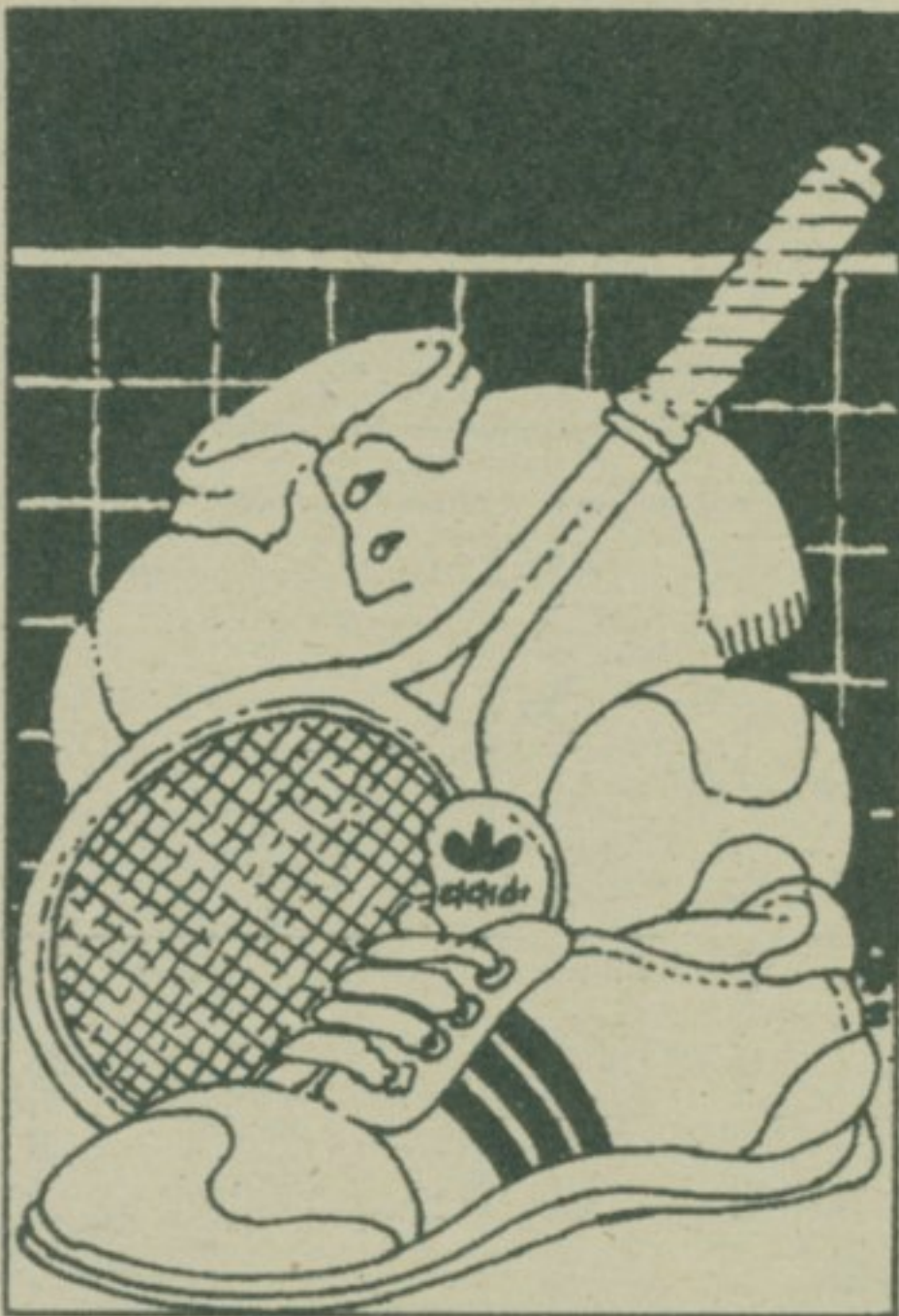
ме, ензиме који се убрајају у природне антибиотике и представљају неку врсту заштитника усне шупљине. Управо због тога неки амерички педијатри препоручују мамама да љубе своје бебе у уста и тако им помажу да се бране од болести.

РАСТУЖУЈЕ МЕ ТА ИЗЛОЖБА

Станујем у близини стадиона „Партизан“. Кад се враћам из школе, пролазим поред тениских терена. Често застанем и гледам. Привлачи ме тај спорт и некако ми се чини да би ми ишао од руке. Помишљао сам већ сто пута досад да се упишем у школу тениса, али кад почнем да рачунам колико би ми за то пара требало, прође ме воља. Толико новца од родитеља не могу да тражим. Рекет је негде око десет хиљада динара, три лоптице осам хиљада, патике најмање две, а о чарапама мајицама и панталонама да не говорим, мада би се за то некако снашао и из овога што имам од гардеробе. Та моја опрема била би заиста скромна. Јер, кад застанем крај терена на којима уче тенис моји вршњаци и загледам мало у њихове патике, рекете и мајице – то су често разне стране марке као „фила“, „данлоп“, „лакост“, „ади-

дас“ и шта ти ја знам све не. Шта би биле моје „борово“ патике према њиховим „најкама“? Ништа!

Наравно рећи ћеш: „Зар је опрема важна?“ Знам и ја да није! Али, кад погледам све те у бело упаране дечаци и девојчице са прескупом опремом питам се шта ћу ја



међу њима? Некако су ми страни и далеки. Све мислим: „Нису они моје друштво, а ни тај „бели спорт“ није за мене!“ А ипак знам, кад бих узео рекет у руке и нешто научио, био бих бољи од многих.

Нисам завидљив, али приметио сам да су често баш ти кицоши неспретни и спори. Дечаци и девојчице који боље играју некако мање мисле на то како изгледају, а више на саму игру. Да ли је свим тим „пулама“, „адидасима“, „најковима“, „лакостама“ важно да се баве спортом? Или да се – показују.

Та ме изложба понекад растужује. Ја сам Драган, а не „онај Лакост“.

ДРАГАН
11000 Београд

ТЕЛЕГРАМ ОД ДИМА

Волим да гледам „каубојце“ и зато те питам: како су се Индијанци споразумевали помоћу димних сигнала?

ПЕЋА ПЛЕЊАШ
78000 Бања Лука

Да би могли да се споразумевају на даљину Индијанци су на ватру бацали влажну траву како би се створило што више дима. Онда би „димни телеграфиста“ добро наквашеном уштављеном кожом заклањао ватру која се пуши. Тако су се у небо у размацима дизали димни облачићи. По томе којом се брзином они дижу и колико их у свакој групи има, удаљени „читач“ могао је да разуме шта значи вест из далека.

ИЗАШЛО ЈЕ ТРЕЋЕ ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ КЊИГЕ

ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР



ЗАШТО ЧЕКАТИ БУДУЊНОСТ?

Размотрите уз помоћ ове књиге имате ли жеље и могућности да лични компјутер прикључите на свој струјомер

- за посао
- за домаћинство
- за учење
- за лето или прогнозу
- за игру и забаву
- за нешто што сами смислите

Књига са којом ћете лакше читати друге књиге.

Три издања – 8000 примерака за годину дана! Још увек најјефтинија књига из ове области.

Десетак хиљада Југословена стекло је прве појмове о кућним рачунарима уз помоћ књиге „Лични компјутер“.

У ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ НАЈНОВИЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ СВЕТА ЛИЧНИХ РАЧУНАРА

„ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР“

Књига која на сто страна целог формата обавештава чему компјутер све може да служи, како ради, како се употребљава, ко то производи и продаје, какви су изгледи у Југославији. Књига „Лични компјутер“ изашла је у новембру 1983. а може се набавити путем ове наруџбенице.

ПОШАЉИТЕ ЈЕ ОДМАХ – ПЛАЋАТЕ КАД КЊИГА СТИГНЕ НА ВАШУ АДРЕСУ

НАРУЉБЕНИЦА ЗАБ 5

Овим неопозиво наруџујем _____ примерака књиге „ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР“ у независном издању едиције ИНФО 2000 по цени од 460 дин. за један примерак. Књигу ћу платити поужећем

Име и презиме _____

Занимање _____

Адреса _____

Место и пошт. број _____

Попуњене наруџбенице слати на адресу ИНФО „2000“ пп 12, 11050 Београд

589

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Руководилац ООУР издања за младе
„Политикин забавник“
Раде Шошкић (в.д.)

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб (в.д.)

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ђеран, Светлана Шухартовић, Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 440,00 динара, полу-годишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 880,00 динара, полу-годишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

ГОДИШЊА:

САД	\$ 29.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.-
ШВЕДСКА	Шкр. 225.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

Насловна страна:

ЉУБОМИР МИЛОЈЕВИЋ
ЉУБАЦ

